

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

CARL MILLES
som nu gör en
världsturné med
sina konstverk

STYDVIN

DEN VACKRA FRU REMARQUE

SKILDRA I EN HÖGINTRÉSSANT
INTERVJU FÖR IDUN

*
MARTIN KOCH
PRESENTERAR EN STUDIE:
MIN MOR

*
IDUN
ÖPPNAR EN NY
MODEAVDELNING

*
F.ö. bidrag av LYDIA WAHLSTRÖM,
ELISIF THÉEL, GERTRUD LILJA
m.fl.

*
I DETTA N:R.

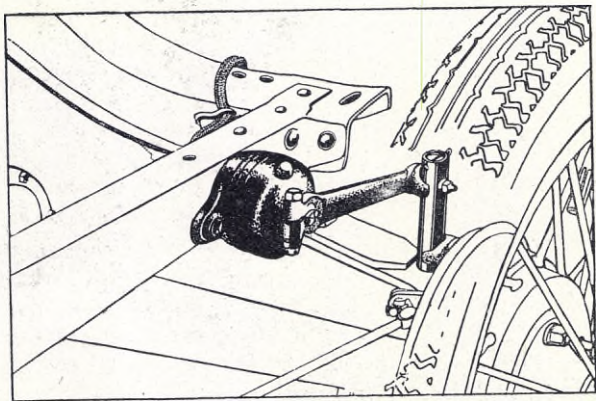
Alla vägar äro goda vägar för den nya Ford

Backtagningsförmåga och acceleration, styrka och lättframkomlighet äro de egenskaper, som göra den nya Ford så lämpad för vårt land och dess mången gång besvärliga körförhållanden.

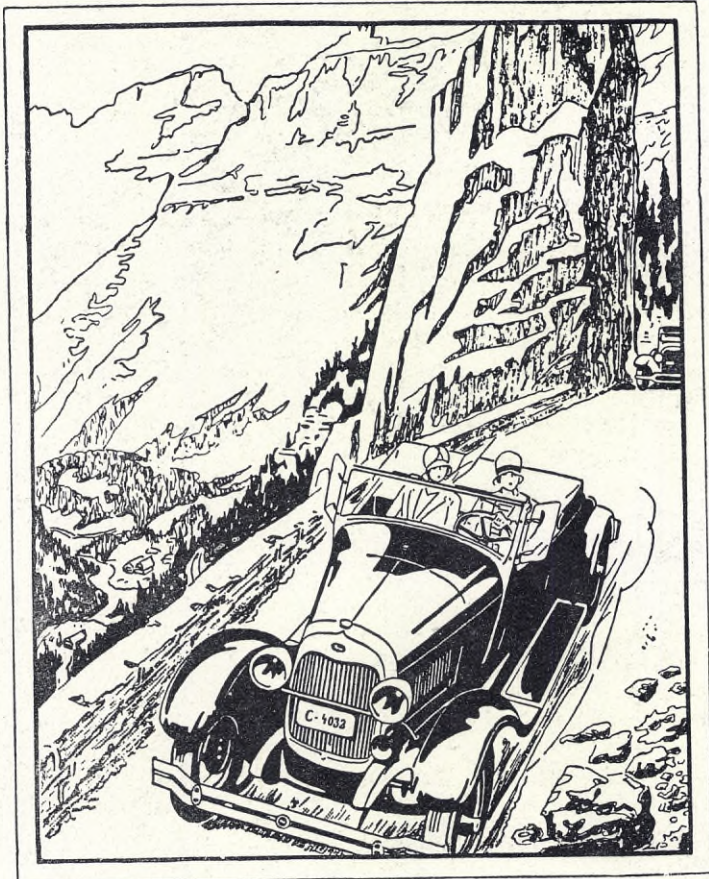

Dessa egenskaper förklara också de nya Fordvagnarnas stora popularitet landet runt. Ty vem glädes icke åt en vagn, för vilken inga backar tyckas för branta, inga vägar oframkomliga, som säkert och oförtröttligt gör fullgod tjänst under de svåraste körförhållanden.

Ni möter icke många backar, som ej den nya Fordvagnen tar på högsta växeln. Och när Ni märker hur kvickt den accelererar —

De nya Fordvagnarna äro alla utrustade med dubbelverkande, hydrauliska Houdaillestötdämpare, varför vagnarna även i tvära kurvor ligga liksom »klistrade» vid vägen.

från 8 till 40 km. på 8 sekunder — då känner Ni att den 40 hästar starka motorn har stora kraftreserver.

I en terräng som den svenska, med dess slingrande, smala vägar är det också av ovärderlig betydelse att vagnen är så behändig och lättkörd, att bromssystemet är så tillförlitligt. Fords sexbromssystem — helt inbyggt till skydd mot regn, smuts och damm — gör att vagnen även vid hög fart stannar mjukt och tyst — på några få meter.

De kraftiga, bredbladiga fjädrarna äga smidig styrka och böjlighet, och de dubbelverkande Houdaillestötdämparna förtaga vägbanans ojämnheter och göra att vagnen tar kurvorna utan krängning.

FORD

Tudor Sedan Kr. 3.350, Fordor Sedan Kr. 3.750, Roadster Kr. 2.750, Phaeton Kr. 2.800, Standard Kupé Kr. 3.575, Special Kupé Kr. 3.350. Sport Kupé Kr. 3.575. Alla priser gälla fob Stockholm, Göteborg Malmö eller Härnösand.

F O R D M O T O R C O M P A N Y A / B · S T O C K H O L M

K R Ö N I K A

OM CENSUR, GENIFABRIKATION OCH MAKTLÖSHET

DET HAR FRAMKASTATS FRÅN sakförståndigt håll, att tiden nu är mogen för upphävandet av filmcensur för vuxna.

Att bibehålla den för barn anses självklart.

Det är emellertid två ting som äro ämnade att förvåna vid denna barncensur: *riktlinjerna* och *åldersgränsen*. I synnerhet den senare.

Barnförbjudna filmer äro huvudsakligen av två slag. De alltför råa och de kärleksbetonade. (De mycket dumma slippa däremot igenom censuren.)

"Kärleksbetoningen" behöver inte vara vidare framträdande för att filmen skall barnförbjudas. Några kyssar här och var räcker. Bara under 15 år skulle alltså ta skada av dessa kyssar, denna biograferotik?

Om det vore ungdom mellan 15—20 vore det kanske någon mening med förbudet. De kanske redan förut äro alltför pigga på allt som smakar erotik. Men barn under 15 år! Ungar på tre, fem, åtta, fjorton år! Hur deras själsliv skall kunna ta någon skada av aldrig så många närbildskyssar, det begriper inte jag.

Det finns bra och roliga och för barn lämpliga filmer, (flera av Chaplin!) som barnförbjudas bara för den smula kärlek de innehålla! Under det att ganska vilda och råa filmer — jag minns särskilt en med en boxningsmatch — äro tillåtna.

(En annan sak är att alltför kärlekskranka filmer icke roa barn.)

Hela "barnförbjudningen" är otymplig. Också därför att, som det är omöjligt för vaktmästaren att avgöra om barnet är 14 eller 15 eller 16, lagen ideligen överträdes. En lag som man framgångsrikt kan skämta med, alstrar inte precis aktning för lagar och förordningar. Därför kan det hitta på att hända, att denna barncensur ställer till mera ont än bristen på särskild barncensur, skulle kunna göra.

Låt oss i stället få en strängare censur på *underhaltig*, och *dum* film! Vi bestå visserligen till allra största procenten av tämligen omdömeslöst folk. Som inte själva förstå att skilja värdefullt från värdelöst, sentimentalitet från äkta känsla.

Nu sitta en massa naiva unga människor kväll efter kväll och stirra på en hopplöst idiotisk soppa och tro att de se ett avsnitt av världen. "Stora världen" eller "undre världen". Och så se de i stället ett hopkok, bredvid vilket gamla tiders s. k. pigromaner framstå som klassisk litteratur.

Att då och då en framstående film, som Edith Cavellfilmen, blir undertryckt av censuren är beklagligt, men kan väl inte hjälpas. Den skulle emellertid inte ha blivit det, om för censur enbart följdes tre riktlinjer: ned med råa filmer, ned med lögnaktiga filmer, (de flesta krigsfilmer) ned med uridiotiska filmer. (Edith Cavell filmen var varken dum, rå eller lögnaktig. Den var ett allvarligt och nobelt konstverk, en av de filmer som det icke går tretton på dussinet, men en på tusendet.)

Läsaren-pessimisten är övertygad om att

nio tiondelar av all film skulle på så vis bli förbjuden?

Jag är inte pessimist, och jag är övertygad om detsamma. Men vore någon skada skedd? Är det nödvändigt att vi sitter sex dar i veckan och hänger framför en duk på vilken utspelats ett "drama" så genomdumt, att vi skulle blygas att ta någon befattning med det, annat än under just de timmar vi gå på bio. Då vi av gammal vana koppla av alla själsförmögenheter.

*

Edison har utvalt den som skall bli hans efterträdare. Edison, "alla tiders största" uppfinnare — för att tala sportspråk — Edison, som själv med knapp nöd lyckades trassla sig igenom några klasser i skolan, har låtit utvälja den bästa skoleleven i varje stat i U. S. A. och sedan låtit dessa 49 bästa tävla sinsemellan för att slutligen dubba segraren som sin blivande efterträdare.

Edison hittade själv på vilka frågor skulle förläggas aspiranterna — kronpretendenterna kunde man kanske säga — och dessa frågor voro mycket blandade. Och mycket amerikanska.

"Beskriv i korthet hur du hoppas din dag kommer att förflyta, när du fyllt 50 år", var en fråga.

En annan löd: "När anser du en lögn tillätlig?"

Utom en mängd "allmänna frågor" förekom en hel del frågor berörande kemi och fysik. Ganska svåra, förefaller det mig. Så den 16-års pojke, som vann den konstiga tävlingen, och som nu skall bli uppfostrad helt och hållet på Edisons bekostnad, saknade säkert icke begåvning för Edisons speciella fack.

Men därifrån och dit! Stackars pojke. Kan man tänka sig något mer fruktansvärt, än att bli utvald till att bli uppfinnare!

Jag trodde, att en sak var mer nödvändig för en uppfinnare än något annat nämligen fantasi, intuition. Jag trodde, det var med uppfinnaren som med konstnären, han måste ha förmågan av en levande syn, ha en skapande förmåga.

Ingen av alla de utspekulerande "frågorna" prövade ynglingarnas fantasi, deras så att säga bredd mellan vingarna. Det var bara en massa dels lärdom, dels snusförnuft, som vilken som helst liten torr herre borde kunnat svara på, om han fått tillräcklig utbildning.

Av vilket allt framgår, att ett geni som Edison inte behöver vara psykolog. Hade han varit det, hade han aldrig kommit på den vilda idén, att mäta människors möjligheter genom examina med skolpojkar!

Tänk hur grundligt han skulle spruckit själv på ett enahanda förhör! Han som blev hemskickad från skolan såsom varande omöjlig.

*

En ruskig typ har avlidit av följderna av ett slag som ett av hans tilltänkta offer ut-

delat. Den unge mannen, en stamanställd, har att vänta, i lindrigaste fall, två års straffarbete.

Många mödrar ha skrivit till mig upprörda. De berätta om skamliga förslag, som deras unga söner fått mottaga av t. o. m. i några fall sina chefer. Man har bett ynglingen välja mellan underkastelse och avsked.

Några officerare ha också framhållit, att de unga militärerna ofta äro utsatta för individer av det slag som den mördade var.

Det är ganska upprörande för vanligt rättsmedvetande, att nu en ung man skall få hela sitt liv förstört, därför att han i självförsvar givit en slik abnorm varelse en uppercut. (Som medförde döden.)

Samtidigt bör dock framhållas att denna yngling, liksom flera av hans gelikar, icke äro utan skuld. De känna i många fall till vad de utsätta sig för, men ta det hela som någon slags lustighet, belåtet inhöstande de pengar, våtvaror eller godsaker, som denna "lustighet" kan inbringa dem. När det så går upp för dem, vad det är fråga om, reagerar deras i grund och botten ändå sunda natur och de ta till nävarna. I självförsvar må vara, men vad hade de på galejan att göra?

Det heter alltid, ifråga om ljusskygga individer, att "polisen står maktlös".

Är det så, tycker jag att det är ganska följdriktigt, att offren själva tar saken i sin hand. Eller är det meningen att dessa skadedjur — jag har intet annat ord för dem, ehuru jag naturligtvis förstår att de äro mer sjuka än brottsliga — skola få frodas i allsköns ro?

Skulle man inte nästan kunna fordra, att polisen icke längre fann sig i att "stå maktlös." Utan gjorde ordentliga razzior, gärna med *utvecklande av någon skarpsinnighet*, och oskadliggjorde alla dessa abnorma individer, vilkas brott så sällan komma till offentligheten, men när de komma det någon gång, ha förmågan att knyta nävarna på även den mest stillsamma, normalt funtade människa.

Kunde man inte tänka sig isoleringsplatser — icke nödvändigt varken fängelser eller sjukhus — där de abnorma, de för omgivningen farliga, kunde arbeta och ha sin varelse?

Såna här historier äro oundgängliga i en storstad, säger polisen. Det är precis som när folk säger, att "krig kan inte undgås."

Förr i världen sade man att smittkoppor inte kunde undgås. Nu undgår man dem fint. Man har nämligen vidtagit de åtgärder, som behöfts, för att rå på dem. Vilket är sättet. Ty sitter man med armarna i kors och säger, att ingenting kan göras, så lär otyget växa en över huvudet.

Vagabonde

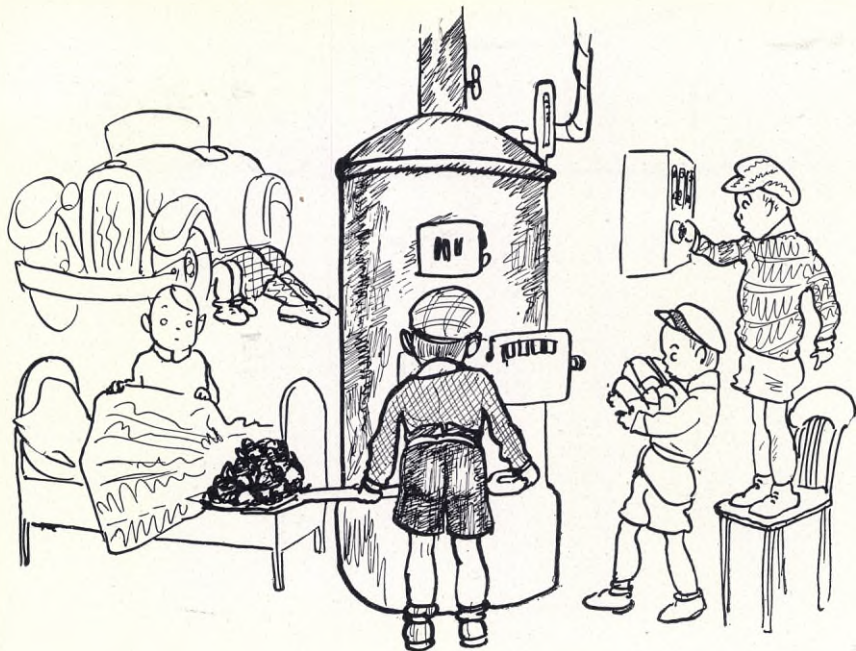
Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

SKA POJKARNA HJÄLPA TILL I HEM OCH HUSHÅLL?

DET FINNS MÅNGA HEMSYSSLOR, SOM
POJKARNA BÖRA LÄRA SIG,
ANSE DERAS MAMMOR

Ju mera tekniska hjälpmedel införs i hemmen, ju mera kommer hemmets maskineri att likna det jobb mannen känner igen som sitt. Därigenom blir det naturligare för honom med en aktiv roll i hemarbetet och arbetsfördelningen mellan pojkar och flickor i hemmen har redan blivit en annan, enligt vad några mödrar och mälsmän, som Idun tillfrågat, berättat.

— DET VÄRSTA I HUSHÅLLET förr i världen var pojkarna, sade en av de små gummorna, som Idun i förra numret frågade hur det var att tjäna förr i världen och vad som då var värst. Och hon gör en målande skildring av livet i ett skolhushåll, där elva- och tolvåringarna tyckte sig vara ena riktiga kaxar, därför att de kunde läsa i bok, som den lilla gumman sade. Men det var alldeles besynnerligt så många saker det fanns i elva-åringarnas liv, som det var under deras värdighet som män att utföra. Allt som var litet besvärligt eller tråkigt råkade strax in under rubriken förbjudet för en man. Mycket har numera förlorat den där etiketten, åtminstone bland folk i städerna.

Allting vrider sig, vränges, säger mången, utvecklingen har redan gjort kort process med s. k. manliga och s. k. kvinnliga yrken.

Vi måste lära oss att kalla en spade en spade som det heter på engelska, att låta detta vara detta. Hemmets husliga sida har mer och mer lagts under tekniken. Det är tekniken, som arbetar på att frigöra alla husliga slavar. Vi hörde talas om dem i förra numret av Idun. Maskinkraft har redan till stor del ersatt den forna handkraften, som man slösade med på den tiden i en utsträckning, som förefaller oss nästan obegriplig.

Hemmets problem se ut på ett annat sätt numera. Vi ha frågat några husmödrar, som ha både söner och döttrar, hur de ordnat hemarbetet och fått en del belysande svar.

I rationellt hemarbete tag barnen till hjälp!

Fru *Eleonore Lilliehöök*, ordförande i *Sveriges Husmodersföreningars Riksförbund* ser frågan ur utvecklingens synpunkt. Hon säger:

— Jämföra vi hemmen förr och nuoch finna, att vår tids hem liksom väga lättare i vågskålen, kunna vi ändå med tillfredsställelse konstatera många nya värden. Kropparbetets och det husliga arbetets förhöjda anseende måste räknas hit. Och om vi fått uppoffra något av den stora ytan och det stora lugnet, som hörde de gamla hemmen till, ha våra hem dock blivit på något sätt mer sakliga, och framförallt ha de som husmoderns arbetsplatser erhållit en rationell och mer ändamålsenlig omgestaltning. Men husmoderns ar-

bete har därigenom ej minskats. Ty alltefter- som hjälpmedel och utgångsvärden förbättrats, har husmoderns hjälp i hemmet kunnat minskas, eller man kan vända på saken och med tanke på de amerikanska hemmen säga, att då den lejda hjälpen ej kunde anskaffas måste hjälpmedel och utgångsvärden förbättras.

Då barnen i ett hem börja kunna "reda sig själva", innebär det en stor lättnad för en arbetstyngd husmor. Nästa steg blir, då de kunna börja hjälpa till. Förr var det egentligen flickorna man väntade sig hjälp av, men i våra dagar ställer sig saken något annorlunda. Den tid är väl i det närmaste förbi, då den 17—18 årige sonen väcktes om morgonen av det kanske 17—18 åriga hembiträdet, som kom in för att tömma ur hans tvättvatten och hämta skor och kläder till borstning. (Skulle en av hans systrars väninnor av misstag råkat komma in i sovrummet, där han ännu låg eller var halvklädd, skulle deras fasa blivit ömsesidig). Men ännu händer det nog alltför ofta att det blir mor, som borstar de halv vuxna gossarnas skor, vilket de redan vid 8—9 års ålder borde kunna göra själva.

Förr såg nog de unga gossarna i hemarbetet ett "kvinnfolksgöra", som de ej hade lust att dela. Skura golv, tömma slaskhinkar och elda i järnspisar var ett arbete, som ej endast avskräckte gossarna utan även flickorna. Men i våra dagar då avloppsrör, bonade och målade golv, gav och elektricitet bidragit att förenkla eller t. o. m. eliminera en del av de improduktiva och neddragande sidorna av hemarbetet ställer sig saken annorlunda. Att borsta skor och — åtminstone under ferierna — bädda sin säng, att på gas- eller elektrisk spis laga ett tidigt mål bör man fordra av alla gossar över tio år. Varje frisk gosse är väl dessutom i något avseende sportsman och om han är den rätte sportmannen sköter han sina sportgrejor själv, vallar sina skidor, smörjer sina sport- skor, putsar skridskor och cykel. På samma sätt bör han göras förtrogen med en hel del "grejor" i hushållet och deras skötsel, som då de nu börja utvecklas till maskiner och sinnrika apparater väcker hans intresse. — Men — jag understryker det — vi husmödrar skola arbeta på att förenkla och förfina vårt hemarbete, själva lära oss utföra det på

ett praktiskt och yrkesbetonat sätt samt kosta på oss de moderna hjälpmedel, som finnas. Då först kunna vi med gott samvete och framförallt med självaktning låta både våra flickor och gossar dela det med oss.

Hantverksjobb och hushållsjobb.

Fru *Guðrun Asp-Andersson*, maka till byråchefen doktor K. A. Andersson, har alltid haft hjälp av sina båda pojkar, som nu studera vid Högskolan.

— Det är så lyckligt med mina pojkar, säger deras mamma, att den äldste är avgjort mekaniskt begåvad och road av hantverksjobb inomhus, medan den andra är intresserad av hushåll. Så blev det en naturlig arbetsfördelning. Elektriska ledningar, värme- panna och allt sådant sköttes av mekanikern, men den andra blev en utmärkt hovmästare. Han har för resten passat upp vid bordet vid tillfällen, då det behövts, sen han var liten och bara en enda gång slagit sönder något.

Vi ha i stor utsträckning själva skött vårt hem, en praktiskt inredd villa i Djursholm och trädgården med bara tillfällig hjälp till grovsysslor och trivas utmärkt med det. Men hemsysslor ha naturligtvis aldrig fått inkräkta på barnens skolarbete.

Gossar i skolkök.

Den nya skolan har infört större aktning för praktiskt arbete och större intresse för att kunna göra något med sina händer. Detta gäller både flickor och gossar. Slöjd och husligt arbete har erkänts av moderna pedagoger som nödvändiga för en allsidig uppfostran. Vem har högre föraktat hushållsarbete än kvinnorna själva? Tänk på hur det var för en fyrtio år sen, då de första skolköken skulle bildas.

Gossar i skolkök är numera en företeelse, som man tar naturligt och enkelt, som den också är. I Stockholms norra kommunala mellanskola, där man fått ett av huvudstadens modernaste och prydligaste skolhus, är det nu andra året, som 15-åringarna av gossarna gå i skolköket. Skolans föreståndarinna fröken

Ill. G. Chatham.

(Forts. sid. 1000.)

DOMTENS MAJSREPARAT

MAMSANA

för delikata puddingar, krämer och andra efterrätter.

65 öre

HUR SER MAN VÅRA FLICKOR I PARIS?

DE ÄRO LITE FRIA, MEN DET ÄR KANSKE
INTE SÅ ILLA MENAT, SÄGA
FRANSMÄNNEN SJÄLVA

Ofta hör man att de skandinaviska flickorna ha dåligt rykte i Paris, ja, franska författare ha ju t. o. m. skaffat sig goda rykten på deras dåliga... Utan att därför bagatellerisera faren av svenska flickors frigjordhet, då de komma i parisisk turistmiljö, kan det dock ha sitt intresse att höra vad några högtstående fransmän och fransyskor, som gjort närmare bekantskap med svenska flickor i fransk inackordering, ha att säga om dem. Iduns korrespondent har förhört sig om deras åsikter, av vilka man kan inhämta en hel del tänkvärda råd.

TID EFTER ANNAN FÅR MAN HÖRA hur dåligt den unga svenskans anseende är i Paris, hur hon roar sig och tillåter sig det otroliga i världens huvudstad. Liksom Herr Medelsvensson efter flyktig bekantskap med franska skämttidningar och varietéer betraktar fransyskans lättfärdighet som ett — låt vara angenämt — axiom, ytterligare bestyrkt genom en nästan principiell okunnighet om franska familjeflickors korrekthet, så dömer naturligtvis en fransman gärna svenskorna efter de unga damer, som efter teatern läppja sin cocktail på Café de la Paix, besöka nattkaféer och stifta bekantskaper på offentliga danslokaler. Det är kanske ett fåtal men ett fåtal, som märks. Åter en Uni, tänker han, Maurice Bédel har nog inte så orätt och vad är det förresten för skillnad på en norska och en svenska?

Men det finns dock fransmän, som, även om de ha både ros och ris för den svenska flickan, hålla reda på skillnaden och på frågan, om sin uppfattning av henne svarar *M. Jean Malye*, akademiker och chef för förlaget Société des Belles Lettres, och bekant med Sverige från flera resor här:

Olika traditioner — olika människor.

— En svensk ung flicka bryter starkt av mot våra egna redan i det yttre. Det är något djärvare, friare och kraftigare över hela hennes väsen. Sund och ursprunglig är hon mindre bunden av traditioner eller av många generationers kultur. Det senare beror väl också delvis på klasscirkulationen, som ju lär vara så mycket livligare i Sverige än hos oss. Hon är också mer utpräglad individuell och skakar lättare av sig moralbegrepp, som ur individens synpunkt kunna uppfattas som fördomar, men som är nödvändiga för familjens och samhällets bestånd. Äro familjeband och familjeauktoritet för övrigt så starka hos Er som hos oss? Det vet jag naturligtvis inte, men den unga svenska, som roar sig så hejdlöst i Paris, ger oss lätt ett motsatt intryck. Ty vare sig det är äventyrslystnad eller en förbluffande naivitet, som driver henne, verkar det onekligen en smula frigjort, när en ung dam — även om hon är tillsammans med ett par jämnåriga landsmaninnor — uppträder på offentliga danslokaler, stiftar bekantskaper och låter bjuda sig på bilfärd — hem eller

till nästa danslokal. En fransyska, som tillåter sig något sådant, skulle ofelbart förlora hela sitt umgänges aktning. Och svenskans ogenerade uppträdande på cabareter och nattcaféer kan heller inte undgå att chockera oss, även om hon aldrig så mycket bedyrar det allvarliga "studiesyftet". Vad som avvärjar kritiken, är emellertid hennes naturlighet. Hoppas hon över skacklarna så är det den självklaraste sak i världen. Allt hyckleri är henne fjärran liksom varje skynt av pryderi. I detta fall är hon välgörande olik engelskan. En frisk omedvetenhet är svenskans charme, men det kan ju inte hjälpas, att riktigt borgerliga franska familjer baxna en smula, innan de vant sig vid hennes fördomsfrihet.

Den svenska flickan är ärlig och rättfram.

M. Edmond Deysson, f. d. trafikchef och bosatt i Tours, där han och hans fru ofta öppnat sitt hem för svenska unga damer, är mycket entusiastisk för svenskorna.

— I allmänhet är den unga svenska flickan grövre bygd, spänstigare och hurtigare än den franska och verkar därför mindre kvinnlig, säger han. Men dessa olikheter gör henne inte mindre charmfull. Enkel och omedveten bär hon väl upp de utsöktaste Paristoletter men alldeles utan den där minen av "Dites-moi, que je suis belle", som det står i visan. Flyktigt sett kylig och reserverad har hon ett hjärta av guld. Hon är god och finkänslig och älskar att trösta de olyckliga och vanlottade i livet. Hon känner för och förstår livets styvbarn, även om hon själv lever på dess solsida. Gent emot män är hon mer kamrat, mindre kokett, mindre raffinerad. En fransk ung flicka blir — dotter som hon är av en nation med äldre kultur — lätt alltför skeptisk. Under ett maliciöst leende döljer hon sina känslor, där svenskan visar sig rättfram och enkel. Det är denna ärlighet och rakryggade pålitlighet, som min hustru och jag skattat så högt hos de svenskor, vi haft nöjet göra

!sta oktober!

Glöm ej att förnya kvartalsprenumerationen på

I D U N.

bekantskap med — och det är ganska många. Att de sedan ibland stöta en för huvudet med sin frigjordhet, erkänner jag gärna. Att ta emot sina herrbekanta i sitt rum, är t. ex. en för oss alldeles ofattlig sed — hur kamratligt umgänget än må vara. Men det har flera gånger förekommit bland svenskorna här — och kanske ännu mer bland norskorna, som väl äro ytterligare frigjorda.

Svenskan har mer social känsla än fransyskan.

— Vad jag framför allt beundrar hos svenskorna, säger *M:me Deysson*, är deras rättfärdighet och sociala ansvarskänsla. Där komma vi säkert långt efter. Vad slutligen deras omtalade besök på Paris nattkaféer och andra nöjeslokaler beträffar, tror jag det lika ofta beror på deras lust att studera en för dem främmande miljö som på äventyrslystnad. Skulle jag indela kvinnor av olika nationer så som jag bäst förstår och känner mig hemma med dem, sätter jag först skandinaverna och bland dem främst svenskorna, så italienskan, så engelskan, därefter amerikanskan och sist tyskan.

— Svenskorna äro förtjusande, förklarar entusiastiskt *M:me Coussette*, en vän till familjen Deysson och maka till en framstående industrimagnat, en fint bildad fransyska. De äro anspråkslösa och fordra inte att alltid spela första fiolen för att ha roligt. Deras hjälpsamhet och deras tacksamhet, om man själv gör dem en tjänst är rörande. De återgälda varje liten tjänst med slösande frikostighet, men alltid med fulländad takt.

En blaserad lady.

Innehavaren av en stor pension de famille i Paris, *M. Georges Jeanne* har däremot inte märkt någon anspråkslöshet hos sina svenska gäster, isynnerhet, när han jämför henne med norskorna. Svenskan vet, vad hon vill, säger han, hon är rejäl men vida anspråksfullare än en norska, ibland rent av blaserad. Hon är mera lady, norskan snarare ett gott barn. Roa sig göra båda och det grundligt, oändligt mycket grundligare än en fransk ung flicka även nu, sedan ungdomen även här fått friare tyglar, någonsin skulle drömma om.

III. G. Chatham.

En god och hälsosam thédryck vinnes icke med vilket thé som helst. **M. S. KOBBS SÖNER** är den enda firma i Sverige, som uteslutande ägnar sig åt thébranschen under ständig vetenskaplig kontroll.

Begär därför alltid **Kobbs Thé** och godtag ej något annat, om Ni sätter värde på en hälsosam och aromrik dryck.

SOLIDARITET OSS KVINNOR EMELLAN

VARFÖR ÄR SAMMANHÅLLNING OCH KONCENTRATION I
ARBETET SÅ SÄLLSYNT?

DET FÖREFALLER MÅHÄNDA Iduns läsarinor underligt, att någon kan sätta kvinnornas solidaritet mot varandra under diskussion. Är det icke självklart att de skola hålla ihop och göra de inte också detta, mången gång till övermått, så påstå åtminstone männen. Att det emellertid fattas en hel del härutinnan visar sig noggsamt vid flerfaldiga tillfällen, då man tycker det ligger i öppen dag, att de många och viktiga intressen kvinnorna ha att bevaka skulle föra dem samman, i medvetande vad ett fast och enigt uppträdande skulle betyda, men det är just då som man till sin besvikelse finner att det saknas känsla för solidaritet. Här som på så många andra områden ha vi allt fortfarande mycket att lära av männen, som, utgående från att kvinnorna ha för avsikt att rycka till sig makten och överväldet i förhållandet könen emellan, obrottsligen hålla tillhoppa, när det gäller intrång på områden, som de sedan gammalt anse som uteslutande avsedda för män.

Skulle man bedöma sammanhållningen kvinnor emellan efter det stora och alltjämt växande antal kvinnoföreningar, som numera existerar, ja, då skulle man anse att allt vore gott och väl, men studerar man förhållandena inom dessa, så finner man nog att intresset för verksamheten inom den ena eller andra sammanslutningen är ganska litet, eller också är intresset mycket starkt å vissa håll, men meningarna ytterst delade angående vägarna för ernående av de resultat, som föreningen uppställt som mål för sitt arbete. Vi utgå nämligen ifrån att en förening icke kommit till som självändamål — då tänker man närmast på klubbar för nytta och nöje — utan att den bildats för uppnående av vissa syften, som ligga dess stiftare varmt om hjärtat och som visat sig kunna intressera en större kontingent kvinnor. I detta sammanhang skall ingenting sägas om de politiska kvinnosammanslutningarna, ej heller om de tusen och tio föreningar som bildats för att tillvarataga vissa yrkesgruppers och kårers speciella intressen; alla dessa föreningars arbete och ändamål ligga i öppen dag. Nej, låt oss här endast något litet dröja vid de allmänt kända stora kvinnoföreningarna, som vi ha här i Sverige, vare sig de äro uteslutande svenska eller avläggare av stora internationella sammanslutningar.

Nu hör jag emellertid en fråga, som oupphörligt framställes från håll, där man icke är närmare bekant med kvinnorörelsen, dess mål och medel, utan endast med en viss inrotad misstro betraktar allt vad "emanciperade kvinnor" heter. "Vad ska ni nu med den eller den föreningen till längre, nu ha ni ju fått rösträtt, nu kan ni väl sluta och hålla er stilla." Ja, det ligger ju en viss sanning i detta, rösträtten ha vi ej fått men genom strängt arbete lyckats *erövr*a; en del andra framgångar ha ju kvinnorna gjort, lagar och bestämmelser ha blivit på många områden ändrade och uppmyrkade till deras förmån. Men alla dessa lagparagrafer och beslut äro ännu så länge ej mycket mer än beslut på papperet; när det gäller deras tillämpning finnas ännu så många om och men att övervinna, och för varje år som går visar det sig för den som uppmärksam avlyssnar stämningen, att ett kompakt motstånd reses mot kvinnornas praktiska utnyttjande av de rättigheter och förmåner, som på laglig väl tillerkänts dem. Det är icke minst för att råda bot för dylikt missförhållande, som kvinnorörelsen alltför behöves.

Den äldsta av de mest kända kvinnoförening-

Stadsfullmäktigen fru Elisif Théel anser, att kvinnorna behöva en påminnelse om nyttan av och meningen med inbördes solidaritet — det är ett misslyckat försök på en stor kvinnokongress nyligen, som gör tanken aktuell.

garna torde väl ha varit Föreningen för gift kvinnas äganderätt, som stiftades i mitten av 1800-talet och sedermera uppgick i Fredrika Bremer Förbundet, stiftat 1887 och under en lång följd av år ensamt verkande till kvinnornas fromma; se'n stiftades för ändamål, som namnet anger, Föreningen för kvinnans politiska rösträtt, som bedrev en ivrig och energisk upplysningsverksamhet över hela landet; till dessa båda föreningar ha även män tillträdde och medlemsförteckningarna uppta särskilt under de tidigare åren av verksamheten en del män, numera torde de dock vara lätt räknade. På senare år ha Svenska Kvinnors Medborgarförbund och Sveriges Husmodersföreningars Riksförbund kommit till, båda synnerligen livaktiga och energiskt arbetande sammanslutningar. Bland föreningar som i Sverige utgöra underavdelningar av eller äro anslutna till internationella kvinnoföreningar ha vi först och främst Röda Korset, Kristliga för-

Nyhet för Idun.

Grevinnan Astri Douglas. Jensen, foto.

Sondra är en ny signatur och en ny medarbetare, som Idun har glädjen föreställa för sina läsarinor i detta n:r. Under denna pseudonym döljer sig grevinnan *Astri Douglas*, ett känt namn icke blott i vår societet, utan vad i detta sammanhang viktigare är inom sömnads- och modebranschen, där hon under flera år varit verksam, dels på S:ta Birgittaskolan, dels på N. K:s franska damskrädderi och slutligen som en av ledarinnorna av Femina. Numera har dock grevinnan Douglas lämnat denna sin verksamhet, varför Idun tagit tillfället i akt försäkra sig om hennes sakkunskap för sin modeavdelning. Grevinnan Douglas har nämligen även med framgång vid flera tillfällen fattat pennan i modefrågor och det är därför en stor tillgång för Idun, när hon nu övertar ledningen av vår modeavdelning, där hon kommer att följa nyheterna från modets värld och även bistå Iduns läsarinor med råd och dåd i deras klädbekymmer.

eningen för Unga Kvinnor, Vita bandet, Vaksamhet och Svenska Kvinnors Nationalförbund, den sistnämnda en sammanslutning i avsikt att uppehålla internationella förbindelser mellan ett antal kvinnoföreningar av skilda slag. Även om de kvinnoföreningar, som nu nämnts, och som äro avläggare av utländska dylika, ha vissa huvudpunkter på sina program, som de främst arbeta för, så ha de dock en mängd gemensamma intressen och uppträda därför i många fall i samlad trupp, när det gäller att stöda vissa aktuella önskemål, som framhållits för dem som makten hava, och där de enstaka kvinnor, som ännu så länge fått säte och stämma i beslutande församlingar, äro alltför svaga och fåtaliga för att kunna driva fram sina synpunkter.

Ett viktigt önskemål för vilket man enligt undertecknads mening borde arbeta långt kraftigare än som nu sker, är att få den enda obligatoriska kvinnan i nämnder och styrelser ersatt med flera. Skall kvinnans insats i samhällsarbetet bli av verklig betydelse, så får det inte längre vara en röst här och en där. Men arbetet härpå kräver i högsta grad solidaritet.

Nu kan man emellertid uppställa den frågan: Skall det verkligen vara nödvändigt med så många föreningar, vilkas arbetsprogram dock på en hel del punkter sammanfalla? Jag är fullt på det klara med att jag nu rör i en myrstack, i det var och en som varit med om en förenings tillblivelse anser att den är "det ena nödvändiga." Men åtminstone i ett litet land, där det icke finns alltför många dugande krafter att räkna med, och där det alltid är ont om pengar för ideella ändamål, där är nog koncentration i hög grad av nöden, om man skall uppnå verkliga resultat, ej blott slita ut sig i föreningsarbetet.

Reflektionen är närmast framkallad av redogörelsen för förhandlingarna vid en stor kvinnokongress i Berlin denna sommar. Där diskuterades bl. a. möjligheterna av en sammanslagning mellan två av de stora internationella kvinnoföreningar, som här nämnts och som ha sektioner i vårt land. Det finns faktiskt en del framstående kvinnor i alla länder ej minst hos oss, som med glädje skulle hälsa ett dylikt samgående, som skulle minska organisationskostnader och underlätta arbetet i hög grad. En prövning av föreningarnas arbetsprogram och metoder visar också att ett dylikt uppgående i varandra skulle kunna äga rum, även om vissa skiljaktigheter kvarstode, som kunde ordnas genom kommittéarbete; men man kom icke ens så långt som till tillsättande av en kommitté för undersökning av framkomliga vägar; förslaget väckte det mest intensiva motstånd — även från en del svenska ledamöter, om jag uppfattat redogörelsen riktigt. Man frågar sig undrande om detta motstånd var riktigt välbetänkt när tid efter annan värdanden framföras att stödja den ena eller andra föreningen med ekonomisk hjälp, då frågar man sig hur många föreningar man egentligen tillhör som arbeta för samma eller liknande ändamål, och om behovet av alla dessa verkligen förefinns.

Säkerligen brister det icke så litet i solidaritet kvinnorna emellan, då de låta det som skiljer dem åt växa sig starkare än det som binder dem samman. Samhörighet och samförstånd bör vara ledande principer i allt vårt arbete ej bara en vacker fras — på valmöten.

ELISIF THÉEL.

"JAG TRODDE PÅ BOKEN..."

ETT BESÖK HOS FRU REMARQUE I DET LILLA
FÖRFATTARHEMMET I BERLIN

TVÅ ENKLA, STILLA, ytterst anspråkslösa människor i ett fågelbo högt uppe över blommande koloniträdgårdar i ett av Berlins modernaste villakvarter. Ett skrivbord, nästan överhöljt av nyss öppnade brev, på golvet en stor trave böcker, översättningar till tjugotvå språk av "På Västfronten intet nytt", är det enda, som för tanken på att vi äro hemma hos Erich Maria Remarque, författaren till den bok, som i Tyskland redan gått ut i åttahundratusen exemplar, i Frankrike i en kvarts miljon och i andra länder nått oerhörda upplagor. Det vore ju ej förvånansvärt, om den unge författaren och hans sällsynt vackra fru skulle tappat huvudet inför denna sensationella succès och allt som därmed störtat in över dem. Men när man ser dem båda, förstår man, att de ej äro fallna för ytlig popularitet. Han en blond, äkta tysk ung man, av det slag de unga tyskarna kunna vara, då de äro som allra bäst, hon av en sällsam, främmande mörk skönhet, med stora, allvarliga ögon, en lång, späd madonna, målad av Rafael. Deras mjuka stilla sätt att tala påminner om två samstämda violiner, som spela med sordin.

Förtjänsten av att de ännu till en del få leva sitt liv efter eget tycke ligger framför allt i Remarques orubbliga beslut att ej låta reklamera upp sig till någon sorts modeförfattare, att ej själv träda fram i förgrunden utan låta verket tala. Men han hade dock knappt lyckats genomföra detta beslut i så förvånansvärd grad som verkligen är fallet, om han ej i sin hustru haft en så förträfflig gårdvar.

— Det är minsann ej alltid så lätt att förskaffa oss litet av det lugn, vi absolut måste ha för att leva, säger fru Remarque till Iduns korrespondent, som fått den för journalister ytterst sällsynta äran av en intervju med paret Remarque. Vi sitta på den lilla balkongen utanför tvårumsvåningen.

Jag har ungefär jämt göra hela dagen med att svara i telefon och hålla människor från livet, som antingen av nyfikenhet eller för att tiggja vilja träffa min man. Det är ju visserligen roligt, att han på ett slag blivit så berömd, men vi vilja inte för något pris i världen bli sådana där offentliga människor, som alla tala om och som det skall stå allt möjligt om i tidningarna. Och så mycket, som massorna av hjälpsökande tyckas tro, har min man dock inte förtjänat ännu. Skulle han tala med alla, som nu vilja träffa honom, räckte varken dag eller natt till. Däremot svarar han på alla brev, som det är någon mening med. Men nu har korrespondensen också vuxit oss så över huvudet, att vi måsta ta en maskinskriverska till hjälp.

— Ja, vet ni, sticker Remarque in, de bort-

FRU REMARQUE.
Frh. v. Gudenberg, Berlin, foto.

All tänkbar romantik svävar kring det unga paret Remarque: han i ett tag världsberömd författare, hon, en sällsamt vacker ung dam, som tappert och kamratligt strävat med honom genom nöd och umbäranden. Och där sitta de nu i sitt lilla fågelbo, lyckliga men litet villrådiga såsom Iduns korrespondent livligt och entusiastiskt skildrar dem, sedan hon efter många underhandlingar fått den sällsynta tillåtelsen träffa även fru Remarque för en intervju — den första för svensk press.

åt tretusen brev jag fått på senaste tiden från alla världens hörn och kanter, höra till det allra roligaste, som boken haft i släptåg. Om jag undantar alla utpressnings- nyfikenhets- och tiggarebrev, så äro så gott som alla andra bevis på, att kriget verkligen överallt varit ungefär så som hos oss i Tyskland och så som jag skildrat det. Massor av tyska kamrater, bundsförvanter och forna fiender skriva, att de och jag måtte ha varit på samma frontavsnitt, för precis det eller det, som jag skildrat, har också hänt dem. Jag har ju mycket lätt kunnat konstatera, att vi i de flesta fall inte alls varit på samma front, men det gör ju detsamma. Kriget är likadant överallt och miljoner unga män tyckas ha gått igenom samma själsliga skärseld som jag. Det var visst inte min mening att skriva en rent pacifistisk bok, men jag är glad, att den på de flesta håll uppfattast som en sådan och att den kanske kan göra litet nytta i den riktningen. Jag trod-

de inte alls själv på den, utan lät den ligga i min skrivbordslåda ett halvt år, innan jag på några vänners och framför allt på min frus inrådan lämnade in den till en förläggare.

Fru Remarque tyckes verkligen ha en stor del av äran av att boken "På Västfronten intet nytt" överhuvud taget kommit ur hennes mans skrivbordslåda.

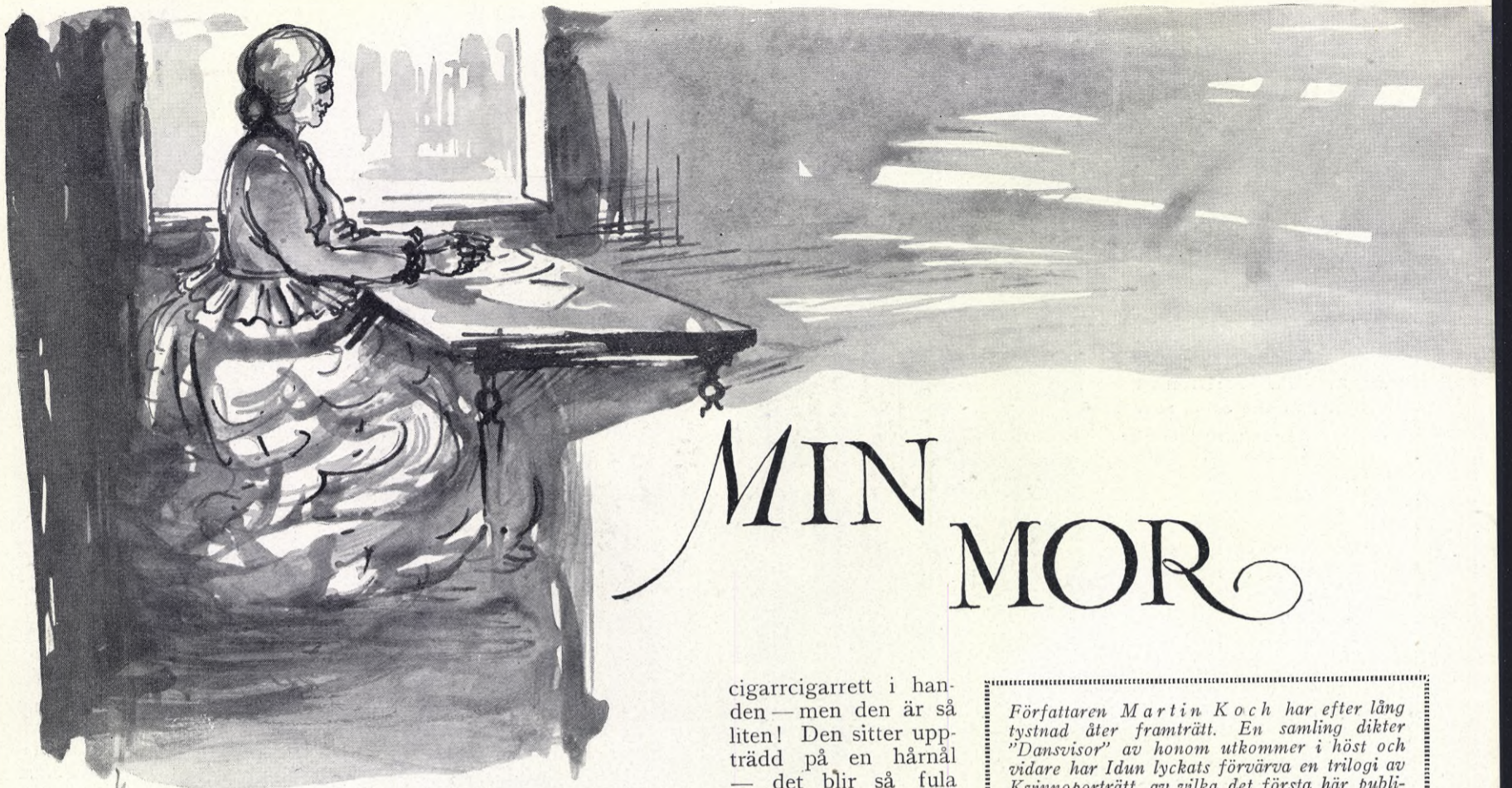
— Han läste upp delar av den för mig då och då, men tyckte alltid själv, att det skrivna ej var livligt, ej sanningenligt, ej klart nog. Jag kunde ju förstås inte yttra mig om skildringarnas sanningenlighet, då jag inte varit med i kriget, men de grepo mig och jag var alldeles säker på, att de skulle gripa andra människor också. Och så tänkte jag, att om inte en människa verkligen och fast tror på boken, blir det ingenting av den. Så fortsatte min man i alla fall att skriva den, fast han många gånger var nära förtvivlan över den. Han arbetade från tidigt på morgonen till klockan fem som journalist i "Sport und Bild", så kom han hem och satte sig så gott som genast till skrivbordet. Efter sex veckors kvälls- och nattarbete var boken färdig, och så hade vi lugn för den, tills den kom till förläggaren och sedermera ut i bokhandeln. Men så började angreppen

på min man, politiska och personliga. Men vi försöka så litet som möjligt bry oss om dem. Vi vilja bara vara i fred för oss själva och min man vill bara arbeta, men inte alls bli "firad".

Ät alla de lite löjliga angrepp även fru Remarque blivit utsatt för, skrattar hon blott.

— Nej då, jag är inte alls filmskådespelerska, som folk säger. Jag är en alldeles vanlig privatmänniska, fast jag intresserar mig för all slags konst. Jag har haft en hel massa filmanbud och det kan väl hända, att jag någon gång kommer att filma. Inte för filmens skull, men därför att jag tror, att man kunde göra det på ett helt annat sätt. Jag har också haft stor lust för teatern och om jag inte hade kommit i min mans händer, hade jag kanske blivit skådespelerska. Folk påstår, att jag har anlag för det. Och jag har inte fått pris i någon skönhetstävling annat än på en alldeles privat konstnärskarneval för en kostym, som jag gjort själv. Helt enkelt därför, att det aldrig fallit mig in att deltaga i någon. Jag hjälper min man så gott jag kan, och det har jag alltid gjort, och det finns inte det allra minsta intressant med mig. Jag har inte heller några förfärligt stora husliga intressen, kanske för att jag ej haft tillfälle att utveckla sådana. Vi två ha just ej kunnat ha något stort hem, min man har ju ända tills nu fått arbeta hårt för vårt uppehälle. Men nu — det är

(Forts. sid. 1001.)

MIN MOR

ETT RUM I LJUS SKYMNING.

Jag ser först bara en brun vägg — en enkel trävägg, målad mörkt, mörkt brun. Däröver välver sig en silvergrå vägg, som försvinner uppåt i mörker.

Ett fönster står öppet — utanför lyser en ljus, klar dager i rosenskimrande pärlemor.

Vid fönstret sitter en gammal dam med silvervitt hår — och en ung flickas rosenröda kinder. Pincenez framför de ironiska, grå ögonen — och ett skälvande gott och varmt leende kring munnen.

Vore den damen mig aldrig så främmande — jag skulle ändå genast veta, att själva den luft hon andas är icke och kan icke vara något annat än redbarhet. Där lever hon. Gud skulle inte komma någon vart med henne, om han försökte med några av sina berömda underverk. Ah nej! Redbarhet först och sist! Sen får man väl se, om det blir någon plats för underverken!

Klart och blånande svalt silar ljuset från fönstret i genom rosenskimret kring den silverhåriga lilla damen. Och jag misstänker, att det papper, som ligger på bordet framför henne, det innehåller mest siffror. Hon har en faiblesse för sådant som kan uttryckas i siffror — andra värden kunna naturligtvis också vara bra, på sitt sätt. Men när det är siffror, då gäller det något man vet — eller måste veta. Något annat handarbete har hon aldrig brytt sig om.

Men så händer det, att hon lägger ifrån sig pennan och ser ut över bordet — ut genom fönstret — liksom närsynta människor alltid se långt bort, där ingenting finns, för att därigenom få liksom ett slags större trygghet inom sig själva. Och därinne i det hon själv kan se inom sig, där finns bara ljus, bara längtan att allt måtte bli gott för alla. Sedan man naturligtvis först ordnat så gott som möjligt för sig själv — charity begins at home!

Men det viktigaste är kanske ändå, att andra ska få lycka — trivsam, god och säker lycka! Även om det drar en smula kyligt på den, som sitter vid fönstret och drömmer om vad som skulle kunna göras — för andra.

(Min mor har, uppriktigt sagt, en liten

cigarrcigarrett i handen — men den är så liten! Den sitter uppträdd på en hårnål — det blir så fula fläckar på handen, annars! och så är det så roligt att göra den där lilla cirklande rörelsen med handen, när man slår av askan, ja! Men jag ska nog låtsas, att jag inte ser det där!)

Nej, det mörknar ute. Det kyler. Vi ska stänga fönstret — fast nog var där skönt efter den långa arbetsdagen i den trånga lilla butiken! Och annonsräkningarna — och tidningarna — och de stora lottpengarna, som följde med rättigheten att sälja obligationer och lotter — eller hur det nu var, jag kunde aldrig hålla reda på alla kassor i små pappaskar med prydligt skrivna lappar i dem alla, men tröttsamt måtte det vara att leva så på helspänn, att man i varje sekund kan svara: klart! här är jag — var så god, min redovisning för mitt fögderi!

Men man tröttnar ju! Man lämnar det ifrån sig till andra, och man sätter sig ner vid fönstret i solnedgången — man tänder sin lilla Havanna, för något ska man väl ha att njuta av! Bara ingen ser det! Och strunt i det, förresten! Röken är lätt och vit, och drömmarna lätta och ljusa! Och ett silverklart och gott litet skratt — en ung flickas skratt — hörs ibland från fönstret, när min mor minns, hur lustiga människor kunna vara.

— Kan du tänka dig — jag såg i tidningen nyss —

Nej, man får ändå ingen riktig ro! Drar det från fönstret i alla fall? En liten vit och silkesmjuk schal över axlarna — så! Skymningen faller så skimrande pärleblå. Och jag sätter mig vid pianot — tveksamt, förstas, ty vad ska en ung man spela för sin gamla mor?

Det där Essdursackordet, som sakta breder ut sig och förtonar i skymningen — det är stillheten. Dominantackordet med septiman på B, det är minne som bryts mot minne. Och tredje ackordet — Ass, lite tveksamt C och Ess — det är gryningen till nytt ljus, en ny och rikare tonart — hopp kallas det också!

Det blir »Mammas egen visa», som jag minns sedan jag var barn — så långt jag kan minnas tillbaka:

Författaren Martin Koch har efter lång tystnad åter framträtt. En samling dikter "Dansvisor" av honom utkommer i höst och vidare har Idun lyckats förvärva en trilogi av Kvinnoporträtt, av vilka det första här publiceras. De äro skrivna av en författare, som på samma gång är journalist. Journalisten intervjuar sin närmaste omgivning, han vill av intima samtal veta vad folk, helt vanligt folk i vår tid, tycker och tänker, vad de sträva för och vad de roas av, vad de älska och vad de förakta. Sedan har författaren givit denna idé en utsökt litterär form, som gör att vi betagna lyssna till honom. Först presenterar han den äldsta i kretsen, sin mor, en gammal kvinna med kärnfulla ideal och bestämda åsikter.

— Vid foten av alpen, i daldjupens grönska jag finner så skön både himmel och jord; har ungdom, har hälsa, har intet att önska, blott sjunga min visa och valla min hjord. Men vintren strör rosor i fjällen, de glöda i purpur och gull — då samlas vi alla om kvällen, min själ är så lycklig, så full!

När vattfallet brusar, det brusar mig söver — men kommer min ovän, jag vaknar igen! Och kommer en bergflod, den hoppar jag över! Men kommer min älskling — strax kysser jag den! Men säg mig, var kan han väl vara? På länge jag sett honom ej! Jag ber Eder, ekon, mig svara, om han är mig trolös —? Ah, nej!

— Man talar så ofta om oron och kvalen — jag känner dem ej! Vill, blott sjunga och le! Och skulle de också hit komma, till dalen — jag klättrar i bergen! Det kunna ej de! Men tyst! hörs ej waldhorn där borta —? Min älskling mig kallar dit fram! Med sång vill jag vägen förkorta — spring på, spring på, mina lamm!

Nej, man ska inte tala så ofta om »oron och kvalen»! Man ska tänka på annat, klart och enkelt — göra sin plikt och klättra i bergen, om man — liksom alp flickan — har sitt arbete där! och låta skuggorna breda ut sig i dalen bäst de önska!

— Skilj mitt och ditt!
Giv var man sitt —
si! då får fanen intet!

Men det var min gamla mormor, som hade det till valspråk. Och det finns nog mer likhet än så mellan den gamla, för länge sedan döda lilla kvinnan med höknäsan, de svarta pepparögonen och den beska sältan i orden, snabb som en fågel i alla sina rörelser — och den ännu levande gamla damen med håret som en silverhjälm över den hårda, rena pannan

Ett Porträtt
av

Martin Koch

— en likhet, som kanske kommer av samma oböjliga styrka, som växer i strider och blir bara fastare av provningar, som mött på den väg, där hon med sagolik tapperhet gått fram genom mycket, som var tungt och svårt.

Men hennes ögon äro lika klara, lätt gäckande, alltid lekfullt ironiska, även i allvaret — och hennes stämma är alltjämt lika ren och silverklar — unga flickan på sjuttiosex år, bara!

Nu ska jag passa på och fråga! Det är mycket jag ville veta — till exempel: hur ska en riktig man vara?

— Han ska alltid bevara två månader av mor!

— Jag är rädd, att det där låter som en gåta? Ska han äga så mycken moderlighet i sitt hjärta — som ju bara är en mans hjärta?

— Är det bara, det?

— Eller ska modern ha så stor plats i hans liv som två månader av de nio?

— Vore det för mycket?

— Nej! Men han ska ju också forma ut sitt liv till egen, personlig klarhet —?

— Ja, naturligtvis!

— Alltså: en man ska aldrig förlora »två-månaders-resten» av mor! Och två månader av far — de övriga fem ska han klara själv! Bon! Och hur ska en riktig kvinna vara?

— Hon ska kunna skapa ordning och reda i livet och i familjens förbindelser med affärer och med andra människor! Man säger, att mannens uppgift är att skapa liv —? Kanske det! Kvinnans uppgift är då att bevara det livet och utforma det till klarnad, mognad kraft. Det finns kanske ingen personlig Gud — det vet jag för resten inte! — och detsamma kan det ju gärna göra, det vi prata om personlighet och sådant — huvudsaken är, att det finns en Gud! Och det gör det! Man och kvinna ska leva så, att de med lugn kunna gå fram till Honom, när Han kallar.

— Det är kanske för mycket begärt —?

— Det är inte för mycket! För resten: att sköta — och sköta väl — vad som hör till kontorsgöromålen i livet — om du förstår vad jag menar? fast du kanske tror, att sådana göromål inte äro så viktiga? — nå! det är kvinnans uppgift!

— Och att laga mat?

— Äsch! Är du nu där med din matlagning igen! Det kan man väl! Och man

ska tillhöra statskyrkan — den lutherska, förstås! — även om man inte tror vartenda ord av den läran, men någon form måste man ha för sin tro, och den formen är så pass rejäl, att den duger bra! Och så ska man sköta sitt arbete ordentligt! Leva ihop som folk — och göra rätt för sig! Ja, är det något mer du vill veta?

— Vilken sysselsättning tycker mamma bäst om?

— Har aldrig funderat på det, du!

— Vilken ställning i livet skulle mamma helst ha velat ha? Vilken annan ställning, menar jag?

— Vet inte! Jag har aldrig funderat

på något sånt där »annat»! Här i livet är det fråga om den uppgift man har, den ska klaras först och främst och så bra som möjligt! En man ska vara sådan, att man kan tro på honom! Det ska kvinnan också — kunna vinna andras tilltro! Och förtjäna förtroendet! Resten får var och en sköta för sig! Livets största lycka

— det låter så högtidligt, och sådant är oftast bara tomma ord — men finns det något, som man kan kalla livets högsta lycka, så är det att göra rätt för sig! Mot var och en och åt alla håll! Det är ingenting att resonera om, det! Det olyckligaste av allt i livet, det hemskaste av allt — näst sjukdom, kanske! — det är lögn och bedrägeri! Att bli bedragen av någon, som man trott på!

— Säkert, mamma lilla! Och vad är det roligaste mamma vet?

— Att läsa, förstås! Bra böcker!

— Vilka böcker?

— Det vet jag inte. Det finns så många! Dina, förstås —

— Tack! Och vilka andra —?

— Dickens!

— Jag minns, att mamma har talat om många andra böcker —?

— Ja, naturligtvis finns det många andra, som man läser med både nöje och behållning — men ingen går upp emot Dickens!

— Vilken konst tycker mamma bäst om?

— Jag kan bara tala om den jag själv har sett — det vackraste jag vet är Rafaels stora madonna i Dresden.

— Och i Sverige?

— Hasselbergs »Snödroppen» på Adolf Fredriks torg! För resten tycker jag om allt, som är naturligt vackert och inte tillkrånglat, det må gälla vad som hälst, böcker, konst, musik eller teater. Musik ska låta vackert, annars bryr jag mig inte om den, om den också är aldrig så lärd. Den roligaste teaterpjäs jag vet är »Hindes besegrare» — men det är ju ett barndomsminne! Det vackraste jag sett på teatern är väl »Christina Gyllenstjerna» av Mattis Lundström, »Figaro»-Jörgens maka,* och Strindbergs »Gustav Vasa»!

— Se där! Det var ju en vacker samling! Men i diktens värld finnas många hjältar och hjältinnor —?

* Jag undrar, om inte min mor missminner sig. Har verkligen »Mattis» skrivit något sådant?

— Jo, det vill jag lova! Men ingen går upp emot Cyrano de Bergerac!

— Romantik! Stolt offerande kärlek! Genial mänsklighet och kvickhet — och en riktig mans blanka värstöt genom svamlet! Hatten av för den tappra gascognaren!

— Och Ingeborg! Frithiofs Ingeborg!

— Men för att återgå till verkligheten: vilket är det vackraste mansnamn mamma vet?

— Iwar!

— Och kvinnonamn —?

— Victoria!

— Segergudinnan! Det skulle jag nästan ha kunnat gissa! Men hon ska ha ett skimmer omkring sig av solig vår och ungdomlig friskhet — så att det blir någon mening med segern — och man har något att hoppas på!

— Naturligtvis!

— Då är det egentligen bara en sak jag inte har riktigt klart för mig: vilka politiska och sociala strävanden ville mamma helst stödja?

— Ja, säg det, du!

— Skulle vi inte kunna säga så här: åt helsike med alla politiska strebertyper, som prata för slanten — och leve det sunda förnuftet!

— Jag ska säga dig, min gosse, att när högern på allvar börjar arbeta för jämlikhet och broderskap — då ska jag vara med —!

— Jag tror lilla mamsen roar sig med att vara en liten smula ekivåk?

— Jag —? Kom aldrig med det!

— Jag förmodar det kommer att dröja en stund, innan mamma blir aktivt politisk! Mamma har för resten strukit ett ord ur den politiska katekesen?

— Jaså, du märkte det?

— Frihet —?

— Det finns inte! Och bör nog inte heller finnas. Vi förtjäna det kanske inte. Säkert är, att de flesta människor kunna inte bära den frihet de redan ha — vad skulle det då tjäna till att ge dem mera av den sorten?

— Uttrycket avsåg väl på sin tid folkets självstyre — och det ha vi ju redan! Tack vare de förnuftiga män, som sysslat med sådant — vi ska inte tala alltför lättfärdigt ens om politiken! Men det är roligare att tala om god mat!

— Jag vill laga den själv!

— Och så ett litet glas öl om kvällen —? Kylligt — så att glaset immar —?

— Kan du ge mig ett glas av det gamla Sankt-Eriks, då? Annars får det vara! Ditt ekmansdricka —

— Mitt —? Gud bevara mig! Förre excellensen Carl Gustav Ekman är en mycket allvarlig man, som älskar surt svagdricka, och som inte tål, att någon annan föredrar något annat — låt oss tala om något trevligare! — Jag sätter naturligtvis en bred mahognyram kring mammas porträtt — en ram, så bred och djup, att porträttet sitter liksom på botten i en skål! Den förnämliga 1850-talsstilen, ja! Då blir det vackert med tjockt, brunt siden i klänningen — och en svag, kylig doft av »Kölnerwasser!» Så ska vi ha en skimrande, silvergrå bakgrund mot det rosenfärgade ansiktet och de klara, gråa ögonen bakom en blank pincenez — och som ett diadem över den fasta, rena drottningpannan reser sig i runda vågor det vitaste silverhår! — Men vilket valspråk ska jag rista in i guldplåten som devis?

— Skriv så här, gosse: Glad och god skall människan vara, medan hon bidar döden!

III. J. Öberg

"DEN SJUNGANDE NARRENS" HISTORIA

EN FILMFAVORITS VÄG MOT STJÄRNORNA

EN NY STJÄRNA HAR UPPTRÄTT i filmens värld: Al Jolson, som svensk publik fått lära känna i "Jazzsångaren" och "Den sjungande narren". Charlie Chaplin har förklarat honom vara en av de största män, som någonsin funnits — det sparas inte på orden, minsann. I varje fall är Al Jolson den förnämsta exponenten av ljudfilm hittills, han är helt enkelt ljudfilmen ännu så länge och världen runt samlas folk i massor varje kväll för att lyssna på honom. Men långt innan Al Jolson var hela världens favorit, lyste hans stjärna i New York, där han gjort en märklig karriär. Vi hämta några fakta om hans liv ur en hänförd amerikansk skildring. Och hänförelsen är åtminstone så tillvida berättigad som Al Jolson faktiskt just nu tilldrager sig uppmärksamheten i jordens alla hörn.

Al Jolsons verkliga namn är Asa Joelson. Han är jude, son till en judisk kantor i Washington, och han hade redan som barn sin ras passion för sång och musik. Men han tyckte inte om att gå i skolan, hade ingen lust för studier. Men desto mer för ofog och för teater. Redan tidigt stod han på scenen, som statist bland de odygdiga ungarna i Israel Zangwills skådespel Ghettons barn. Så kom kriget. Asa var för ung att utskrivas till krigstjänst och gav sig till en kringresande cirkus som clown. Men cirkustältet blev snart för trångt för honom. Efter någon tid skapade han en egen scen i kompanjonskap med sin bror och en god vän. Och nu hände något, som hade inflytande på hela hans kommande bana. Jolson hade en neger till påklädare, och denne anförtrodde honom en dag, att det fanns ingenting som kunde narra folk att skratta så mycket som svart hudfärg.

Och från den dagen gjorde Al Jolson sig svartare än satan i ansiktet.

Negerpåklädaren var nöjd.

— Nu är herr Jolson lika skojig som ja', sade han med ett belåtet grin.

Och ungefär detsamma sade Karl-Evert i somras i sin revys maliciösa kuplett om Al Jolson:

Negern inte mer är, som alla ser, vilden, som naken härjar. Under årens lopp han sig svingat opp till en gentleman tip-top. Jag blivit populär och en stor konstnär för att jag mig kolsvart färgar. Ska på varieté man ha världssuccés, ska man va' från U. S. A.

Refr.:

Al Jolson har blivit på alla håll så'n, att det finns ingen roll så'n, som ej han klarar lätt.

Jag låter Er njuta, när jag gråter. Jag gör en paus, och åter så snyftar jag en skvätt. Jag har besjungit jazzen

"Den sjungande narren" sjunger.

Al Jolson är det stora filmnamnet för dagen och många av Iduns läsarinor skola säkert med intresse höra några drag ur hans liv och karriär skildras.

Romantik och realism.

Jag ville draga ut i vida världen, jag ville söka guld och ädla pärlor, jag ville vinna ett odödligt rykte. Jag ville tåla ökenens hetta, jag ville tåla storm och onda väder, jag ville tåla vinternattens kyla. Jag ville plåga mig och allt försaka, jag ville leva utav bröd och vatten, jag ville ensam gå, när andra glädjas. Jag ville vända åter till din närhet och lägga alla mina vinna skatter för dina fötter ned och viska till dig: — Allt mitt är ditt, se, alla mina skatter jag gärna byter mot den luft, du andas, och allt, jag vet och allt mitt ryktes ära jag ger dig, om jag ser i dina ögon, vad jag har läst ibland i dem i drömmen.

Jag ville, att du skulle lägga armen omkring min hals och kyssa mig och säga: — Vad bryr jag mig om alla dina skatter, vad bryr jag mig om guld och ädla pärlor, vad bryr jag mig om ryktbarhet och ära; du är mig kär, om än vi endast hade en enda brödkant att tillsammans dela!

Men om jag drager ut i vida världen och vinner ära, guld och ädla pärlor och vänder om och lägger det framför dig, då skall du säkert sitta i en lästol och sticka strumpor åt hindumissionen och snusa ur en blanknött snäckskalsdosa och titta på mig genom ögonglasen och säga: — Stackars man, det är så lessamt! Du skall ditt äldsta barnbarn kalla till dig och viska: — Ring och fråga på asylén, jag tror en däre sluppit ut, och säkert har han gjort inbrott någonstans i staden!

DANIEL ROLF.

och leben, leben lassen, och är för medelklassen en Sunny Boy. Man prisar mej bara jag mig visar och Eder själ bespisar med tårar, oj, oj, oj.

Det var en kväll 1909, då Al Jolson första gången visade sig som svarting för publiken, och den kvällen fick han en försmak av vad ryktbarhet vill säga. Vid den tiden fick en av direktörerna för en ledande New Yorkvarieté höra honom sjunga och följden blev ett engagemang, varigenom hans lycka var gjord både som svart och vit sångare, ty Al Jolson uppträder i bådaddera rollerna.

Vid krigsutbrottet var han känd som sångare över hela Amerika och hade en egen teater vid Fifth Avenue i New York. Men den amerikanska filmen hade då ännu inte ingått i sin världspériod och det var först många år senare som den lyckades infånga Al Jolson. Han hade faktiskt motsatt alla dessa frestelser i hela tio års tid — och det var kanske inte så svårt, ty han var ju först och främst sångare och han älskade scenen och den intima kontakten med publiken. Hans position inom teatern var också så stark, att han helt enkelt inte ville överge den. En av de förnämsta kritikerna i New York

sade om honom: — Jag har inte någonstans i världen sett en skådespelare i det komiska facket som kan jämföras med den oöverträfflige Al Jolson.

Så kom ljudfilmen och då lyckades man intressera Al Jolson. Han tecknade ett kontrakt med filmbolaget Warner Brothers, som i förtjusningen över detta engagemang förärade honom en Rolls-Royce. Men Jolson kunde inte förmå sig att ta emot bilen. — Den är alldeles för fin för mig, sade han och valde rodnande ett blygsammare märke.

Jolson är blyg av naturen och tycker inte om att man gör affär av honom. Liksom Charlie Chaplin vill han helst passera obemärkt i vimlet. Inte därför att han inte uppskattar publikens förtjusning, men han känner sig generad och tycker om att vara "vanlig dödlig" i lugn och ro.

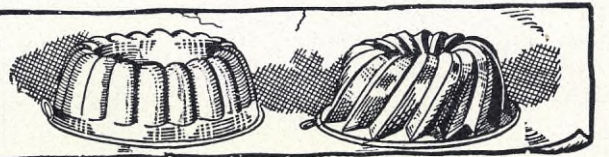
Al Jolson har nyligen gift sig med en vacker varietéartist, Ruby Peeler, och de lära vara utomordentligt lyckliga. Han träffade henne en kväll på en förnäm danslokal i New York och värden på stället presenterade dem för varandra. — Tag hand om den här lilla flickan, Al, sade han.

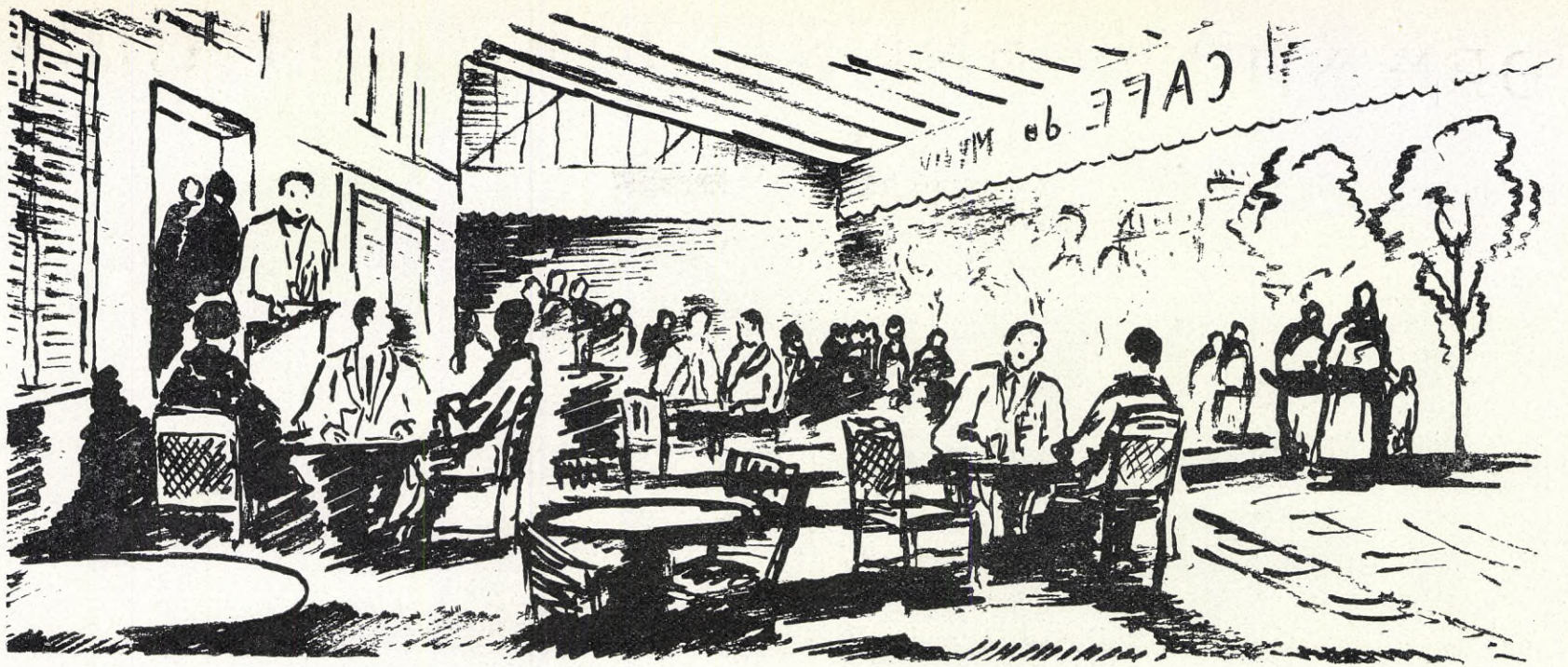
Och det gjorde Al.

Till sist en historia om "Jazzsångaren". De talade fraserna hörde inte till filmen ursprungligen. Den var avsedd som sångfilm från början till slut. Men de ord, som Al Jolson talade till sin mor efter sångpartierna gjorde sig så utmärkt på filmen, att hela planen lades om och det blev massor av talad text. "Jazzsångaren" har redan blivit klassisk i sin art.

Kungsörs

nyheter i bakformar av koppar och aluminium en prydnad för köket.

T V Å O K Ä N D A

AV GERTRUD LILJA

MAN KAN SÄGA, ATT VARJE MÄNSKISKA man möter i en främmande storstad, ser man för första och sista gången. Det är inga jublande möten och smärtsamma avsked, det är likgiltighet, på sin höjd en sensation av angenämt eller obehagligt slag.

Präster, som ta långa steg i sina kvinnokläder, nunnorna med beklämmande likadana ansikten, indier, negrer, kineser, japaner och stadens egna — efter några dagar har ens synsinne upphört att reagera inför dem alla, de bilda ett självklart inslag i gatubilden. Man bryr sig inte om att undra över alla dessa främlingars öden, det skulle överanstränga ens hjärna och — hjärta. Sin bästa vän mötte man kanhända en dag, kanhända sin älskade, människan som framför alla andra kunde ha blivit ens hjälp. Men man stannade inte, man kände inte igen varandra, och man sörjde inte, för man visste inte vem det var som passerade och för alltid försvann ur ens liv.

Men kommer man till stillhet och åter får tid att minnas och tänka, händer det, att några av dessa okända stiga upp ur ens undermedvetande och sätta ens fantasi i rörelse.

Nu kan jag se dem båda två lika tydligt för mig som i verkligheten, och jag vet bättre nu än då, vad jag i själva verket tänkte och kände inför dem.

Det var på boulevard Clichy en het kväll omkring klockan tolv. Som myror myllrade människor tätt på somliga ställen, glesare på andra för att bitvis förekomma blott enstaka eller ej alls, allt efter styrkan av den lockelse nöjena utövade. Vingarna på Moulin Rouge hade just upphört att lysa och svänga och ljusreklamerna börjat slockna, men runt omkring snurrade karuseller, smällde skotten från de otaliga skjutbanorna och gingo bilarna sin vingliga stråt på de elektriska banorna; inbjudande rop framför etablissemanen, skratt, prat och skrik — nöjena hade börjat på allvar.

De sutto vid ett bord på en trottoar, som var rätt folktom, och vi råkade slå oss ned alldeles intill dem. Kanske var det därför att de voro närmast till hands att fästa blicken på, kanske var det också nå-

got särskilt hos dem som fångade mitt intresse — jag släppte dem knappast med ögonen, så länge de sutto kvar, och det är väl därför jag nu så tydligt erinrar mig alla detaljer i deras utseende och kläder. Hennes ansikte var blekt, mjukt, klokt och energiskt, hennes hår, som låg uppstruket över pannan, hade matta guldreflexer, hennes kropp var liten och mager, om man inte vill använda det vackrare ordet späd. Jag kunde inte avgöra, om hon var mycket ung och såg äldre ut, eller om hon var äldre och såg mycket ung ut; ung, under tjugu år, var i alla händelser ens första intryck av henne.

Ynglingen i hennes sällskap hade något av gammal nedärvd kultur i sitt utseende och sina rörelser, och han var klädd med den diskreta, lediga och odefinierbara elegans, som brukar känneteckna verklig överklass.

Och dock — hos den lilla flickan i klänning av billig bomullstrikå fanns något, som kom en att finna den förfinade unge mannens dyrkan naturlig.

Hon satt helt nära honom, tryggt, som intill en far eller bror. Hennes ansikte var klart och lugnt och skiftade ej, när hans hand kom nära hennes hår och varsamt snuddade över det eller när han lade sin arm om hennes skuldror. Sitt ena ben hade hon lagt upp på en stol framför sig, men knappast av koketteri, snarare av liknöjd bekvämlighet. Jag konstaterade att hennes strumpa satt ganska illa och att knäskålen stack upp hög och ful under den. Hon rökte vant de cigaretter han gav henne och fick därigenom över sig något paradoxalt, ty det patetiska försvann ej därmed från hennes person, det strålade ut från hennes ögon, hennes hy, till och med från hennes mjuka hår med de matta guldreflexerna.

De beställde bröd, smör och kallt kött och åto med god aptit. Hennes fingrar blevo flottiga, och han räckte henne sin näsduk. De pratade hela tiden ivrigt och lågmält.

Unga älskande ha aldrig uppväckt min avund, jag har skänkt dem min likgiltighet eller sympati. Men dessa båda, där de sutto och talade kanske om Sorbonne

och studier, kanske om kärlek, vad vet jag, förolämpade mig. Från sin trygga höjd, sin ungdoms, skönhets, intelligens och kärleks höjd, sågo de omedvetet ned på mig och alla som ledo, tvivlade, tvistade och åldrades. Krig, fred, himmel och helvete var dem likgiltiga så länge de hade varandra, den övriga mänskligheten var till endast för att kasta en flyktig blick på, en välvilligt likgiltig, där den höll världen i gång för deras räkning. Deras omedvetna överlägsenhet var förkrossande.

Jag sade elakt till mitt sällskap:

— Vad tycker du om dessa konfirmander?

Han såg på dem ett ögonblick och smålog men svarade inte.

En kypare gick förbi, de nickade åt honom, och han log mot dem så att tänderna lyst, alltså voro de stamgäster här, konfirmanderna...

De gjorde sig redo att gå. Han plockade fram pengar ur fickorna och hon ropade: Garçon! Men hennes röst, som var spröd och kom mig att tänka på tonen i ett gammalt klaver, drunknade i larmet, och någon kypare kom inte.

Då tog hon pengarna för att gå in i lokalen och betala. Hon ordnade sin klänning litet, lyfte ned benet från stolen, tog en käpp, som jag antog var hans, reste sig och började gå. Och med ens blev något inom mig på en gång upprört och ångestfullt stilla: hon haltade svårt.

Han gick längs trottoaren utanför, leende följande henne med blicken genom fönstren. De möttes vid en annan utgång och voro i nästa ögonblick borta.

Allt liv liksom slocknade omkring mig, i det de försvunno, det var som om jag lämnats ensam.

Jag visste nu, att min avund sprungit ur intuition: dessa båda voro förenade med starkare band än erotikens, deras undantagsställning var inte skenbar, den var verklig, de voro lyckligare och olyckligare än vi andra.

Det som inte händer i främmande städer hände: jag återsåg dem.

Dagen efter, en solig dag, när vi sutto

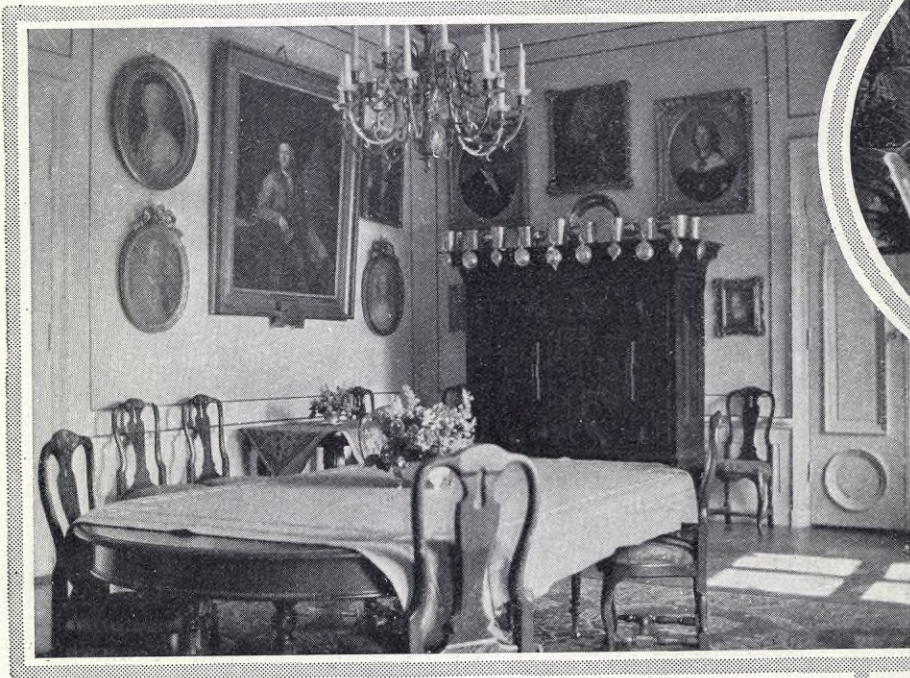
Ill. G. Nordblad.

(Forts. sid. 101.)

HERRGÅRDSKULTUR I DEN FAGRA

SEGERSJÖ, ETT SLOTT MED GLADA MINNEN

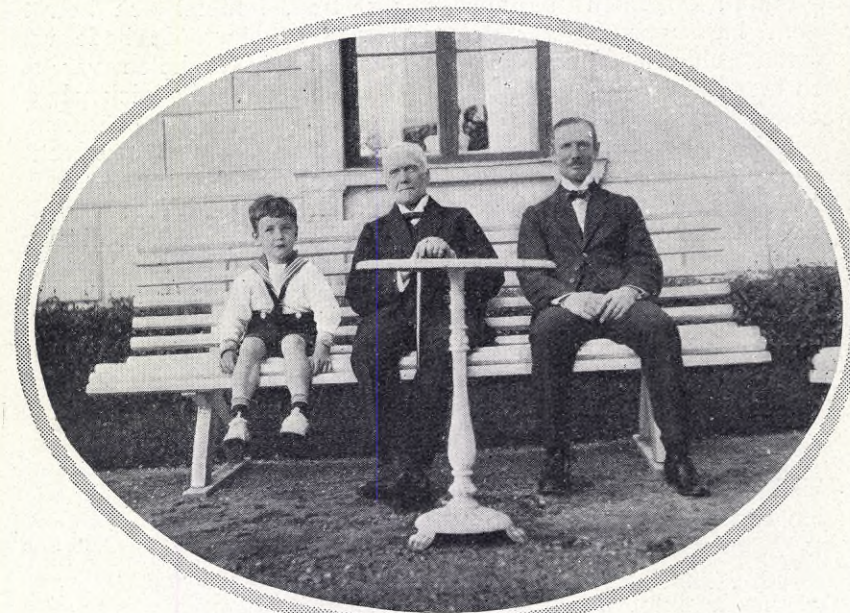
*Ett stycke svensk historia får man genomleva, då man gör besök på det ståtliga Närkegodset Segersjö, där kammarherre Robert Montgomery-Cederhielm och hans maka ha sitt hem.
A. Elgstrand, foto.*

Matsalen med en del av familjeporträtten.

Friherrinnan Emilie Montgomery-Cederhielm, f. Funck, och dottern, fru Maud Egnell — plus några av familjens vovvar.

Nuvarande fideikommissarien, kammarherre Robert Montgomery-Cederhielm (i mitten) och de två blivande: major John Montgomery-Cederhielm och dennes son Richard.

Segersjö, exteriör.

NÄR GONGGONGEN KALLAR TILL middag på Segersjö, är det Svensson, som sköter denna viktiga detalj bland många andra på det stora Närkegodset. Svensson har inte mer än ett eller annat år kvar till sin 80-årsdag men är den höga åldern till trots dagligen verksam på sin betydelsefulla post som kammartjänare hos familjen Montgomery-Cederhielm. Att han — tidigare slottets trädgårdsmästare — under mer än 50 år varit i tjänst på Segersjö, som för övrigt räknar flera trotjänare än den medaljprydda hedersmannen, vittnar gott inte bara om honom själv utan också om hans husbondfolk.

Segersjö har gått i arv inom samma ätt sedan 1768, då kommerserådet friherre Josias Cederhielm inköpte det. Ett par årtionden senare gjorde han godset till fideikommiss för sin dotterson Josias Montgomery och bestämde, att innehavaren till sitt namn skulle foga Cederhielms. Före kommerserådets tid hade

gård, skulle Torstenssons arvingar det behålla, ty riket kan ej nog betala hans stora förtjänster." I allra äldsta tider nämnes "Sigharsö" kungsgård, och i slutet av 1200-talet skänktes det till Strängnäs biskopsstol.

Det är alltså ett av Närkes äldsta herresäten och därtill ett bland de största och förnämligaste. Den ståtliga slottsbyggnaden med sitt vackra läge på en udde i Hjälmarens, de stora park- och trädgårdsanläggningarna, de rika samlingarna — allt ger intryck av en förfinad herrgårdskultur.

Om man träder in i slottet, så mötes man redan i hallen av en del av konstsamlingarna. Där hänga två stora kungaporträtt, en kista från 1600-talet och ett par vackra gyllenläderstolar från samma århundrade ha där fått sin plats, men största uppmärksamheten tilldras sig två stora Byströmsstatyer av Ariadne och Bacchus — den senare hållande

bl. a. Lennart Torstensson varit herre till Segersjö, och vid den s. k. fjärdepartsräfsten, då fråga var att godset skulle indragas till kronan, lär Karl X Gustaf ha yttrat: "Om Segersjö läge på min borg-

ett dryckeskärl med medaljong av en Montgomery — placerade på var sin sida om ingången till matsalen.

I detta senare rum äro familjeporträtten samlade. Familjens förfäder från de senaste 250 åren blicka ned från väggarna: där är t. ex. en ypperlig Bredaduk av den tappra engelske generalen Archibald Montgomerie, elfte earl av Eglinton, och som pendant till denna Jonas Forsslunds stora porträtt av fideikommissets stiftare. Ur den långa raden av Montgomeryar presentera vi vidare den vackre överste Robert, gunstling inte bara hos Gustaf III utan kanske i ännu högre grad hos rokokons damer, och hans son överste Josias, av vilken ej mindre än trenne miniatyrer, en Byströmsbyst och ett porträtt av P. Södermark finnas bevarade.

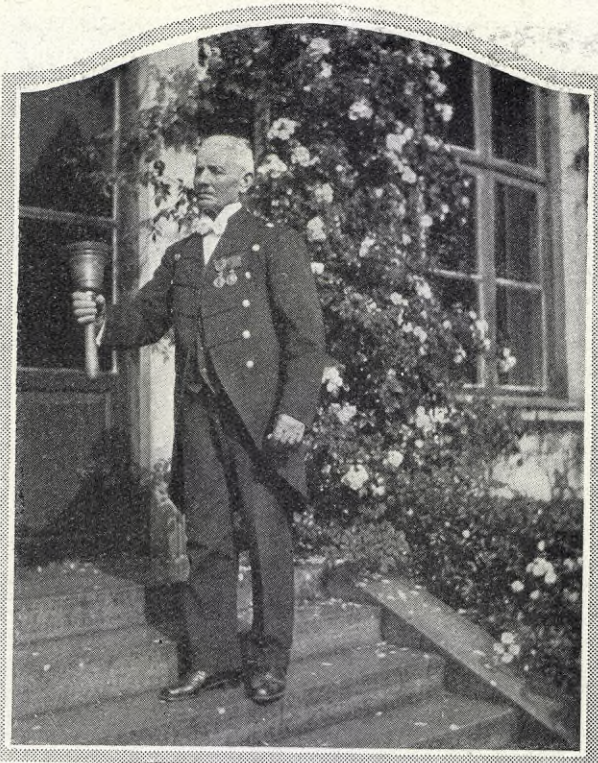
Under överste Josias' tid var Segersjö skådeplatsen för många glada fester, som gavs för hans sköna maka, den i Italien av en spansk fader och österrikisk moder födda grevinnan Matilda Orozco. "Söderländskan i Norden", som hon kallades, var en av sin tids mest firade damer, och i Segersjö rika arkiv förvaras många hänfödda hyllningsdikter av beundrare, som på olika språk sjungit den skönas lov. Mest bekant torde väl Tegnérs dikt "Matilda" vara, vars inledningsstrof lyder:

NÄRKEBYGDEN

OCH RIKA SKATTER

Detalj av stora salongen.

Svensson ringer till middag.

Ett av biblioteksrummen.

Vardagsrummet.

"Ut i en rosenbuske satt en näktergal och sjöng uti Italiens natt i Arnos dal."

I sina memoarer utropar svägerskan Malla Montgomery-Silfverstolpe, då hon första gången sett Matilda Orozco: "Det är ju inte en människa bror Josse har fått — det är en Guds ängel." Tidens konstnärer lockades naturligtvis att återge den firade överstinnans drag: Byström har utfört hennes byst i marmor och en tysk målare v. Vieth en utsökt vacker miniatyr.

Troili har målat överste Josias' son, brukspatron Robert, och sonhustru, Cecilia Nordenfeldt, och överstens sonson, den nuvarande fideikommissarien, kammarherre Robert Montgomery-Cederhielm, finnes avbildad både som barn — av Wilhelmina Lagerholm — och på äldre dagar. Desmarées, Pasch d. y., O. Södermark, Westin och Scheffel äro mästare till några av de övriga porträtten i salen, av vars inredning ett par vackra skåp från 1600-talet, prydda med tennsaker, böra nämnas.

De övriga rummen i nedre våningen utgöras av ett par biblioteksrum med en stor boksamling om 13—14000 band, ett rökrum, där Krafft och Breda äro representerade på väggarna, lilla salongen med en utomordentligt

vacker gustaviansk möbel, en stor samling silverbägare samt av tavlor en Fahlcrantzduk från det Cederhielmska Bjärka-Säby samt en gammal holländare, som konstkännare helt nyligen upptäckt vara en van Geldern.

Ett verkligt praktrum är stora salongen med en förgylld 1700-talsmöbel klädd med rött siden. Där lägger man också märke till ett skåp från början av samma århundrade, och framför den vackra öppna spiseln är placerad en eldskärm i glada färger, som Erik Gustaf Geijers dotter Agnes sömmade under sin fästmotid och skänkte Cecilia Nordenfeldt i lysningspresent. De trenne kungaporträtten i salongen stamma från Ehrenstrahl och en madonnabild från Murillo-skolan.

På Segersjö samlas man ännu i våra dagar kring aftonlampan, som här som i gamla tider består av en hederlig fotogenlampa — elektrisk belysning är nämligen inte införd på Segersjö, och vid större tillställningar få gemenen en festlig prägel av idel levande ljus. Det är vid det stora runda bordet i vardagsrummet, som man sitter kring lampan, och då sysslar kammarherrn med t. ex. tidningsläsning och korsordslösning, medan damerna ägna sig åt handarbeten. Och är friherrinnan med i kretsen, så finns också Prinsen närvarande, som då gärna tar plats mitt på

bordet. Prinsen, en pekingeser, står nämligen betydligt högre i Mattes gunst än taxfamiljen, bestående av Operett och Pojken — mor och far — och avkomlingarna Pullman och Puck.

Även det hemtrevliga vardagsrummet prydes av ett av de många skåpen från 1600-talet, och på väggarna hänga också här värdefulla konstverk — ett par smedjeinteriörer och ett självporträtt av Hilleström samt dukar av O. Södermark, Wahlberg, Arsenius m. fl.

I sitt nuvarande skick stammar huvudbyggnaden på Segersjö endast från mitten av förra århundradet; slottets äldsta del har däremot stått sedan ett hundratal år tidigare. Men åtminstone den ena av de bägge flyglarna — vardera som en ordinär herrgårdsbyggnad — lär vara av ännu vördnadsvärdare ålder. Ett besök i de irrande källargångarna är visserligen högst intressant, men det går kalla kårar efter ryggen, när man ser de massiva valven, som synas enkom murade till ett fängelse. Och som flygeln stod färdig vid tidpunkten för Stångebro-slaget, så var det kanske där som rådsherrarna sutto i fängsligt förvar — på Segersjö ha de i varje fall avvaktat den stränge hertig Karls dom.

De många släktreliker, som samlats på Segersjö, kunna inte få en pietetsfullare vård

(Forts. sid. 1001.)

DET HAR SITT BEHAG ATT KLÄ SIG

ETT KAPITEL OM KLÄDERNAS FILOSOFI

Av

Sandra

Höstdräkt i grå tweed med den för höstens mod typiska trekvartslånga kappan och kjolen med vidd från knät. Modell Drecoll-Beer.

DE FLESTA KVINNOR HA SÄKERT ett mer eller mindre utpräglat och intensivt intresse för kläder. Först och främst naturligtvis för de egna. Som de flesta andra intressen är emellertid även detta en sak på både ont och gott, ett tveeggat svärd, som man bör handskas med varligt och med ett visst omdöme. Just detta förnuftiga handlag borde dock varje kvinna lära sig. Liksom en massa andra yttre ting, som t. ex. ett vårdat språk, ett hyfsat uppträdande m. m. göra vackra kläder livet angenämare både för en själv och andra.

Man skall inte fästa sig vid det yttre, säger mängden. Det känner man ju till. Nej, ibland ska man verkligen inte det. Men stundom vore det återigen lika felaktigt att försumma den sidan av saken. Man bör blott ej låta det yttre gå före allt annat, så att man ingenting annat kan se. Låt detta vara detta.

Ingen lär väl vilja påstå, att skönhet, i vilken form den än uppträder, är en likgiltig sak, eller att förmågan att på ett konstnärligt sätt uttrycka sin personlighet i kläderna är någonting av ondo. Kläder kunna både i och för sig vara vackra och hjälpa till att framhäva bärarinnans skönhet. Har hon ingen sådan, kunna de åter neutralisera bristerna. De kunna och böra vara ett uttryck för en personligt konstnärlig smak- och stilkänsla.

Kanske någon nu säger, att det är alldeles för dyrbart att odla just ett sådant intresse för kläder. Det är dock säkerligen ännu dyrbarare att *ej* odla det. Odlar bara ej upp själva intresset till passion, ty passioner äro alltid på ett eller annat sätt både dyrbara och besvärliga. Ju mer genomtänkt och kultiverat ens klädintresse blivit, desto större förmåga får man att välja bland det myller och virrvarr, som ideligen bjuds en, samt att härvid åter och åter välja det rätta. Och ju oftare man

väljer rätt, desto mera sällan behöver man välja.

Många tro, att de bäst klädda kvinnorna lägga ner mest tid och pengar på sina kläder. Så förhåller sig dock saken ej alltid. — Jag talar naturligtvis ej här om de i de internationella magasinerna och modejournalerna ständigt uppreklamerade och lovsjungna klädhelgonen, vars toaletter ruinera deras män trots dessas millioner, och som ensamma så gott som sysselsätta hela modehus i Paris — utan om oss vanliga, hederliga och snyggt klädda svenskor, som sträva så gott vi kunna att redligt göra det bästa av det hela utan att göra någon orätt. Att vara välklädd är nämligen ett oerhört tånjbart begrepp och innebär alls ej det samma

för olika personer i alla de vitt skilda levnadsförhållanden, som förmögenhetsvillkor, klimat, ålder, sysselsättning och social ställning skapar. Dessa skiftningar böra lika smidigt avspeglas i klädernas karaktär, som själva plagget bör följa kroppens hållning och linjer. Modet är icke kategoriskt lika för alla utan bör tillämpas så eller så just i den mån det överensstämmer med hela personen i dess vidaste bemärkelse. Modet är mindre ett kommandoord än ett tema, över vilket ni själv kan fantisera och spela de variationer, som bäst passar *er*. Akta er blott att därvid endast åstadkomma något sämre än säsongens populära schlagers! Det är bättre att gnola en sådan rent än att högljutt sjunga falskt på egen melodi.

Gör ej heller ert intresse för kläder till en pina, till ett hårt arbete både för er själv och andra. Låt det tvärtom vara, vad det också kan vara, ett nöje, en vederkvickelse och stimulans, en lätt och trevlig kunskap om ett angenämt hjälpmedel i den allmänna kampen för tillvaron. Det är verkligen roligt med vackra kläder, även om de ej alltid kunna sitta på vackra människor. Här förefinnes dessutom en ständig växelverkan. Blotta vetskapen om, att något klär en, verkar nämligen oerhört upplivande, och den, som blir upplivad, blir mycket säkrare på sig själv och får dubbel så stor förmåga att välja rätta färger och linjer.

Jag tror, att svenskorna ha ett ganska utpräglat sinne för det sköna. Det kommer tydligt fram redan i vår gamla hemslöjd och handakunst. Men de äro blyga och anspråkslösa för egen del. Inte lönar det mödan, så resonnera de allt för ofta, att göra sig besvär för den en smula blacka och diffusa personen, halvt ogillande, var morgon vant sig att möta i en illa belyst toalettspiegel. Och så

skaffa de sig kläder på måfå, kanske blott för att tyget var så billigt och utan tanke på den verkan, som måhända legat inom närmaste räckhåll för samma pris. Blir så resultatet nedslående, slappnar intresset ännu mer, tills kläderna förlora varje tillstymmelse av berättigande annat än ur ren värme- och anständighetssynpunkt.

Och dock har svenskan massor av företrädare, som hon försummar eller räknar som värdelösa ägodelar. Jag tänker närmast på hennes resliga växt, den ofta in i ålderdomen slanka hållningen och ansiktets skiftande uttryck. Många ha blivit skönheter på mindre. Någon gång kan man ju få se en underbart fängslande, ja riktigt vacker kvinna, hos vilken man vid närmare skärskådande till sin häpnad upptäcker, att hon egentligen saknar alla de förutsättningar, som man teoretiskt räknar med som oeftergivliga villkor för skönhet. Men så klokt har denna kvinna vetat att tillvarataga de förmåner hon ägt, och så genomträngd av en viss karaktär har hela hennes yttre varit, att man glömt alla brister inför den helgjutna och tilltalande bilden av charm och personlig egenart.

Att kunna konsten att klä sig är, enligt min uppfattning ett av hjälpmedlen att nå detta mål.

Dräkt i svart och vitt. Kjöl och kappan i svart crepella och blus i svart och vit jersey med inslag av rött och grönt. Blusens material garnerar kappan. Modell Premet.

TWILFIT

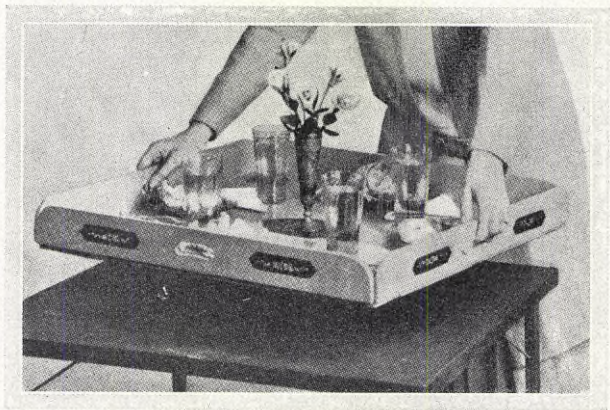
Nybrogatan 11 - Tel. 758 53, 758 54.
Nyheter inkomma dagligen.

Stockholms största specialaffär
i KORSETTER, CORSELETTER, UNDERKLÄDER,
STRUMPOR OCH HANDSKAR

EN KAFFEBRICKA PÅ STÄLL

ARBETE MED SANDPAPPER, SKRUV OCH FÄRG

DEN NYTTIGA SIDAN.

Brickan uppfälld.

OM NI TILL OMVÄXLING SKULLE säga? Det brukas väl? Hur många damer ha en verktygslåda?

Undertecknad har verktyg, hopbragta efter hand. Man måste kunna göra de enklaste reparationer i sitt hem — vilket jag därför inte påstår att jag kan — man måste kunna sätta upp en enkel, smal bräda, att nubba fast sina gardiner på. För att få plats med draggardinerna under, de som löpa på en metallstång. Alltså har faktiskt kornischen, ehuru osynlig, kommit till heders!

För att återgå till verktygen, kan man göra sig en trevlig bricka, lik bilden, med fällbara kanter om man har det nödvändigaste hemma — eller sönerna i huset kanske snickra? Man behöver en bit trä, 64x64, en cm. tjockt. Fyra lika tjocka ribbor, 6½x64 cm. Vidare tolv gångjärn, 4 cm. långa. Sandpapper, skruvar till gångjärnen, lackfärg eller emaljfärg (ripolin eller liknande).

Gör av papper först mönster till handtagen, som skola vara i brickans sidor, samt till avrundandet av sidornas hörn.

Klipp ett papper, drag på det en linje som är 4 cm. lång. Se fig 1 på schemat. Sätt punkt B 2½ cm. från A, C ½ cm. från A, E precis på mitten, F 12 mm. från D. Drag så den böjda linjen från F till E, från E till B och från B till A. Lägg denna mönsterbit över ett vikt papper och rita ut hela mönstret i enlighet med den prickade linjen på bilden. För att få ett mönster på de rundade hörnen, ritar man en rät 10 cm:s vinkel, (se fig. 2) och placerar punkterna B och C 5 cm. från A, punkt D är 1½ cm. från A.

Dessa mått och bräderna kan man låta en snickare såga ut. Annars gör man det själv, man ritar upp handtaget mitt på varje ribba, borrar ett hål mitt i handtaget och sågar sedan med en fin, spetsig såg efter linjerna med

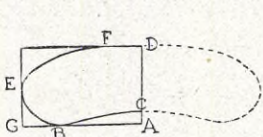

Fig. 1.

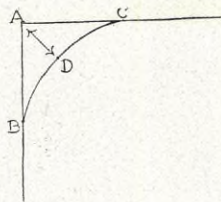
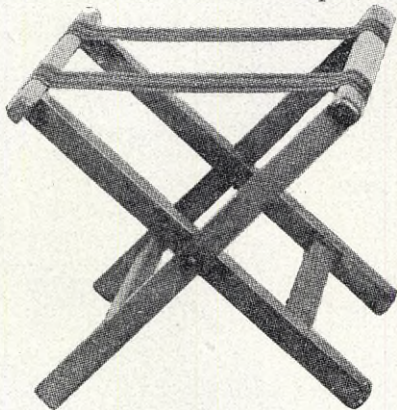

Fig. 2.

Det finns nog de bland familjens medlemmar, som intressera sig för slöjd och som med glädje skola förverkliga Den nyttiga sidans förslag denna gång.

utgångspunkt från hålet. De rundade hörnen äro lätta att såga. Gnid kanterna med sandpapperet tills de bli släta. Skruva så fast ett gångjärn mitt på varje ribba — det tillgår så, att gångjärnet först lägges där det skall vara och man med en penna gör en linje kring kan-

terna, med en pennkniv skär man så bort så mycket trä under den plats där gångjärnet skall sitta, att järnet ligger ner i träet. Se fig. 3. Gör detsamma på själva brickan. Skruva fast gångjärnen. De övriga gångjärnen skola vara 3 cm. från ytterkanten. På detta sätt kunna kanterna fällas upp och brickan ligga flat på ett bord. I alla fyra hörnen sitta små skruvar med haspar, som ha-

Ställ för brickan.

kar igen ribborna, när brickan skall vara uppfälld. Giv så hela brickan en strykning med shellack. Då detta torkat, strykes den med emaljfärg eller lackering i den ton man önskar. Lackrött eller jadegrönt är lämpliga fär-

Korsstygnsmönster till möbler i bondrokoko.

Detta strängt stiliserade blomornament närmar sig allmogestilen och passar förträffligt till möbler i s. k. bondrokoko. Bottenfärgen är mörkblå och blommorna i olika skära nyanser, men kan naturligtvis även tänkas med vit botten i vilket fall blommorna böra hållas mörka för att skilja sig från bakgrunden. Till detta motiv kan ganska grov stramalj användas, endast man ser till att garnet täcker och inte låter botten glindra igenom. Mönster sändas från Iduns exp. mot postförskott. Pris kr. 1: 50. Ebba Salwén.

Brickan nerfälld.

ger. Motiv kunna målas på sidorna, efteråt skall man då ge brickan en ny strykning med shellack.

Man kan göra ett stativ till brickan, så att den blir ett bord, som kan ställas undan, då den inte behövs. Ett kaffebord — passande till det sköna eftermiddagshörnet.

Köp hos en trähandlare fyra ben, 60 cm. långa (för ett lågt ställ). Vidare två ribbor c:a 45 cm. långa och två 32 cm. långa. Låt på samma gång snedda de fyra benen vardera i nedre änden, det kostar endast några öre och är svårt för en amatör att göra. Snedningen är för den del av benet, som stöder mot golvet.

Tvårsåarna sätts in i benen med tappar, se fig. 4. Men innan bordet sättes ihop, filas det över det hela med sandpapper, så att det är slätt och utan skarpa hörn. Med en borrar gör man ett hål till tappen på benet, gör den färdig med en mejsel och sågar ut motsvarande små tappar, så som fig. 4 visar. Tag ett exakt mått på det utsågade, och rita upp konturen på tappen. Tappen bör vara ¾ cm. x 1 cm. Stället sättes ihop så, att tvärsåarna E och F, se fig. 5, sätts in i benen, tapparna limmas innan de sätts in i hålen. Dessa tapparna befinner sig 13 cm. från benets ändpunkt vid golvet, 10 cm. från denna fästpunkt sättes benen ihop, D och G skola vara innanför H och C. Sätt så på ribborna A och B. Giv hela stället en strykning med shellack och då detta är fullkomligt torrt, en strykning med färg.

Till slut nubbas två band av sadelgjord på de övre ribbornas undersidor, banden skola vara c:a 5 cm. breda. Banden skola med frånräknande av "sömsmän", d. v. s. invikningen vid fastspikandet, vara 60 cm. långa. Detta ställ är något mindre än brickan. Det ser ju ut endast som ett av dessa ställ hotellen ha för våra kappsäckar och är ju icke någon sevärighet att ha framme!

CECILIA MED NÄLEN.

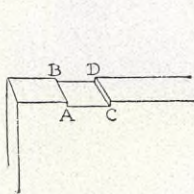

Fig. 3.

Fig. 4.

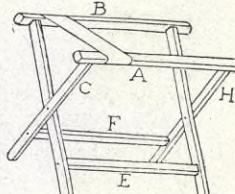

Fig. 5.

KONSTFLITEN

GÖTEBORG, Kyrkogatan 24

Flossamattor och andra mattor

Handvävda, slitstarka.

Broschyr om flossamattor sändes på begäran.

Rapp-
affären

Elite
DROTTNINGG. 71c.

HÖSTNYHETER I

Kappor, Dräkter & Klädningar

I RIKHALTIGT URVAL

PÅ VÄRLDSEROVRARTÅG

CARL MILLES SKULPTURER SOM NU LÄMNA SVERIGE

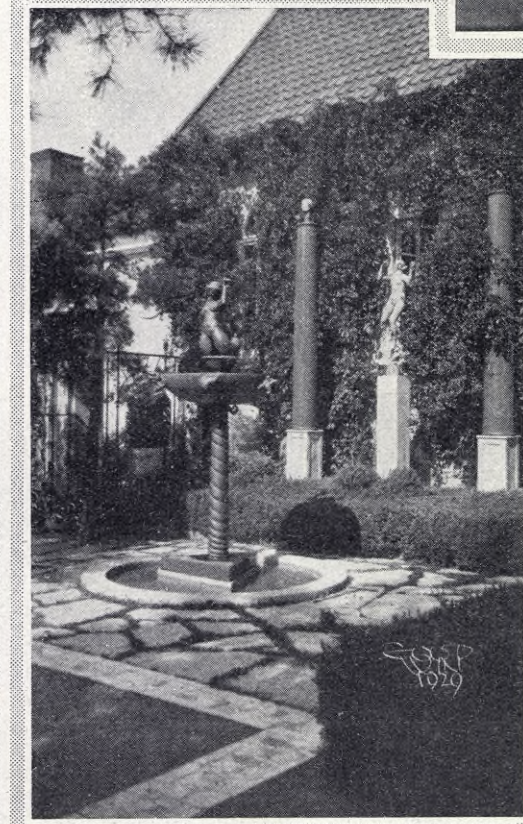
Professor Carl Milles lämnar i dagarna Sverige för att med största delen av sin senaste produktion göra ett besök i Amerika och vidare kommer en utställning av hans verk att äga rum i Tyskland. Milles namn hör numera till dessa, som nämnas bland världens största konstnärer, och under senare år har en jämn ström av utländska gäster besökt konstnärens hem på Lidingön för att göra utställningsförslag och inköp. Och nu förverkligas ett stort antal av dessa och det Milleska hemmet plundras på sina konstverk. Men innan avfärden togos för Idun dessa bilder från den eröstående Milleska Lidingösvillan. Kamera-bilder av dr Henry Buergel Goodwin.

Tritonbrunnen, inköpt till Chicago.

Parti från den Milleska terrassen. I fonden torson av "Solsångaren," som nu går ut på Amerikaturné.

En vrå i trädgården.

Folke Filbyter.

"Danserskorna" i silhuett mot utsikten.

H Ä N D E L S E R I B I L D

VECKANS REVY.

Prins Arthur av Connaught, bror till avlidna kronprinsessan Margaretha, med gemål och son har för en dag gästtat Göteborg på genomresa till Norge. Ch. Carlson, Göteborg, foto.

Brudparet Gustaf Annas och Emma Hinna på dubbelbröllopet i Jönköping. Atelier Holm & C:o, Jönköping, foto.

Selma Lagerlöf har förärats kommendörstecknet av Lettlands Tre stjärnors orden och ses här prydd med utmärkelsen i fråga. Gunner, Karlstad, hovfoto.

Fröken Margareta Palmstierna, svenska ministerns i London dotter, som här ses i Rättviksdräkt, har ingått förlovning med baron François de Seynes de Larlenque, Paris.

Det har varit dubbelbröllop bland Gammalsvenskbyborna i Jönköping och här kommer brudföljet med brudparet Gustaf Alberts och Lydia Annas. Atelier Holm & C:o, Jönköping, foto.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

HANNA TORELL.
F. Håkansson, Vallentuna. Maka till f. d. läraren och kantorn P. E. Torell, Vallentuna.
80 år den 14 september.

JENNY TÖRNBLOM.
F. Ljungberg, Gävle. Maka till f. d. bankkassören A. Törnblom, Gävle.
70 år den 11 september.

HILDA RÖNNOW.
F. Jonzon, Stockholm. Änka efter direktören i Angfartygs A.-B. Göta Kanal Aug. Rönnow, Stockholm.
70 år den 12 september.

ELLEN PLYM FORS-HELL.
F. Malmström, Vetlanda. Maka till kyrkoherden i Vetlanda Johan Plym Forsshell.
70 år den 14 september.

ELLEN WIDELL.
F. Gentzel, Stockholm. Änka efter rådmannen Thor Widell, Göteborg.
65 år den 17 september.

MIA SANDELS.
F. de Maré, Halmstad. Änka efter grosshandlaren John Sandels, Halmstad.
65 år den 18 september.

MATILDA HELLMAN.
F. Rydberg, Stockholm. Maka till auditören K. J. Hellman, Stockholm.
60 år den 13 september.

HEDVIG MOLIN.
F. Lindberg, Stockholm. Maka till justitierådet Erik W. Molin, Stockholm.
60 år den 15 september.

ELISABETH KUYLEN-STIERNA-WENSTER.
Fru, Lund. Författarinna. Änka efter advokaten Holger Wenster.
60 år den 16 september.

MAJA SCHMIDT.
F. Södergren, Stockholm. Maka till generalmajoren Teil Schmidt, Stockholm.
50 år den 11 september.

ESTER SPARRE.
F. Svenson, Finnekumla. Änka efter godsägaren greve Claes Sparre.
50 år den 11 september.

SIGNE INGESTRÖM.
F. Swidén, Södertälje. Änka efter riksdagsmannen och direktören Ake Ingeström, Nor.
50 år den 12 september.

LISA DAHLBERG.
F. Hedlund, Askersund. Maka till organisten och överläraren J. Dahlberg, Askersund.
50 år den 13 september.

SIGRID THOMÉ.
F. Olsson, Växjö. Änka efter seminarieadjunkten Nils Thomé, Växjö.
50 år den 13 september.

BEDA HANSEN.
F. Andersson, Landskrona. Maka till artisen och teckningsläraren Georg Hansen, Landskrona.
50 år den 14 september.

SIGRID ANDRÆ.
F. Andersson, Stockholm. Maka till kyrkoherden i S:t Jacob, hovpredikanten Eskil Andræ.
50 år den 15 september.

SIGRID BRUNDIN.
F. Lidström, Växjö. Maka till lektorn vid Högre allmänna läroverket i Växjö fil. d:r J. A. Z. Brundin.
50 år den 15 september.

MARTHE BARNEKOW.
F. von Dardel, Sinclairsholm, Vinslöv. Maka till godsägaren friherre Kjell Barnekow, Sinclairsholm.
50 år den 16 september.

THORA CAVALLIN.
F. Petersson, Ystad. Maka till praktiserande läkaren d:r Christian Cavallin, Ystad.
50 år den 18 september.

THÉRÈSE ELFMAN.
F. Björnberg, Borås. Maka till rådmannen i Borås Ernst G. Elfman.
50 år den 18 september.

Engelsk korintkaka.

135 gr. smör el. margarin
3 ägg
135 gr. socker
40 gr. succat
125 gr. korinter
180 gr. mjöl
1 struken tsk. Rumford bakpulver.
Till formen: ½ msk. smör, 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Smöret arbetas smidigt och röres med sockret, tills blandningen är ljus och porös. Äggen tillsätts, ett i sänder, och smeten röres väl. Korinterna rensas, förvällas och torkas samt blandas med ett par msk. av mjölet; de tillsätts därefter samtidigt med den finskurna succaten. Sist iröres mjölet, siktat med bakpulvret. Smeten slås i väl smord, brödbeströdd form och gräddas i ej för varm ugn omkr. 1 tim.

Ett ståtligt bröllop ägde rum torsdagen den 29 augusti i S:t Eugeniakyrkan i Stockholm, då löjtnanten i Livregementets till häst reserv greve *Johan Arthur Lagergren* — son till påvliga kabinettskammarherren och markisen *Claes Lagergren* på Tyresö — sammanygdes med fröken *Nadeschda Cedergren*, dotter till fru *Angela Wiström*, f. *Gonzalez*, i hennes föregående äktenskap med framlidne ingenjören *Gustaf Cedergren*. Jæger, hovfoto.

Signe Lyth — en prästfru i sin prydno.

DET ÄR ETT UNGT ANSIKTE SOM lyser oss till mötes från bilden här bredvid, och det stämmer kanske inte riktigt med de hävdvunna föreställningarna om en femtio års prästfru, ty där anses visst Tyngdens ande för länge sen böra ha undanträngt det eleganta, lekfulla och ungdomliga. Och dock är kyrkoherden i Filipstad, *Hjalmar Lyth*, visst inte den ende, som anser detta medelåldersporträtt alltjämt vara den bästa bilden av hans hustru. Även hennes kamrater känna fortfarande däri igen inte bara den unga Uppsalastudentskan, till vilken man kunde ha sagt som till *Karlfeldts Jungfru Maria*:

Du är utvald framför andra, du är önskad av envar — utan likaväl — den svenska prästfrun i Oslo, såsom *Signe Lyth* för ett år sedan brukade kallas.

Ädla kvinnor åldras sent, sade *Michelangelo* om sin unga madonna, och det är ingen överdrift att tillämpa det uttrycket här. Ty för henne själv slår till punkt och pricka in vad hon en gång skrev till en anhörig:

Du tänker kanske i ditt stilla sinne, att hösten är för dig sen länge inne. Men nej, du kära. Si, för vårens dagar och mänskolivet råda samma lagar, och över båda samma inskrift står: så länge sådden varar, är det vår.

Vad *Signe Lyth* framför allt sått, både bland svenskarna i broderlandet och bland sin egen hembygds folk — det är glädje, den godhetens glädje, som när allt kommer omkring, är det bästa en människa kan ge åt sin omgivning, och som på samma gång förlämnar

ungdomlighetens gåva åt givaren själv. Det passar ju också i stil med det hela, att hon är dotter av Sveriges gladaste landskap, *Värmland*.

Signe Agrell föddes den 14 september 1879 på det ryktbara *Rämen*, varifrån *Tegnér* fick sin hustru, *Anna Myhrman*; och på modernet tillhör hon också den myhrmanska släkten. Student vid *Lyceum* för flickor 1895, tog hon filosofie kandidatexamen i *Uppsala* 1900, tjänstgjorde en tid som lärarinna vid flickskolan i *Gävle* och gifte sig 1903 med den dåvarande unge pastorn vid *Diakonissanstalten* i *Stockholm*, *Hjalmar Lyth*. Ända till 1916 stannade makarna på *Ersta*, där deras tre barn, två söner och en dotter, växte upp. Så följde tretton års vistelse i *Oslo* under den för prästfolket synnerligen krävande tid, då den nuvarande svenska kyrkan planerades och byggdes. Innan den var färdig, måste svenska församlingen för olika ändamål hyra lokaler på inte mindre än sex olika ställen i staden. Det var en "socken" om 16,000 personer, till stor del *värmändska arbetare* och spridda på alla håll i staden, och till att skaffa dessa försingrade en smula svensk hemkänsla, därtill har nog fru *Lyth* i hög grad bidragit genom ett församlingsarbete även av den sort, som kanske inte alla prästfruar kunna prestera.

Det är ju en gammal känd sak, att prästfrun sköter socknen lika väl som sin man, om hon duger något till, och det betecknande ut-

kalla sig *diakonissor*: hennes religiositet har liksom deras aldrig haft många ord, men desto mer av handling och kraft. Det är också personlig erfarenhet som talar, i hennes ord:

"och vet, här är mången, vars kvidan är känd blott av natten och Gud."

De orden stå att läsa i den kantat, som med musik av *Oskar Lindberg*, avsjöngs vid *Margaretakyrkans* i *Oslo* högtidliga invigning fjärde söndagen i advent 1925.

Den stunden hade varit länge efterlängtat av svenska församlingen i *Oslo*, men endast i tre år fick prästfolket njuta av sin vackra kyrka och bostad: 1928 återbördades *Hjalmar Lyth* åt hemlandet såsom kyrkoherde i *Filipstad*. Och här, så gott som i sin egen hemtrakt, har nu hans hustru fått ett nytt verksamhetsfält, som dock säkerligen inte tillåter henne att glömma det gamla. I den mån barnen vuxit upp och lämnat henne tid för resor, har hon småningom blivit en synnerligen populär föreläsare i vidsträckta delar av *Norge*, där hon på uppdrag av föreningen *Norden* besökt både folkhögskolor och städer, såsom *Bergen* och *Stavanger*. Och under sina besök i hemlandet har hon stundom gjort längre föreläsningsturnéer i både *Södermanland*, *Närke*, *Värmland*, *Dalarna* och *Ängermanland*. Den sortens verksamhet kommer hon nog att fortsätta på ömse sidor om *Kölen*, och den har säkert för henne varit en slags "vandring på dagstänkta berg", som bidragit att hålla henne spänstig och vaken.

Ty *Signe Lyth* har alltjämt ett barns friska aptit på livet och ett barns öppna famn för människorna. "Ljusets art är att meddela sig", skriver hon i en betraktelse om *Ensamhet* och *gemensamhet*. "Därför kan ingen verklig ljusbärare förbli ensam och isolerad." — Med de orden har hon omedvetet karaktäriserat sig själv, och de orden komma nog också att besanna sig nu vid hennes stundande högtid.

LYDIA WAHLSTRÖM.

Signe Lyth.

trycket *prästgårdskultur*, av vilket tyvärr nu snart bara namnet kommer att stå kvar, om inte stundande kyrkomöte skaffar lite bättre löner åt prästerna, talar hela volymer om den saken. Men *Signe Lyth* har även genom tal och skrift vidgat området för prästfruns kall: hennes historiska studier kommo väl till pass i föredrag på församlingsaftnar, och hennes humoristiska ådra flödade jämt och demokratiskt i roliga tillfällighetsrim på församlingsbornas bemärkelsedagar — alltifrån ministrers och konsulns till skomakarnas och skräddarnas. Hon höll en tid i sitt hem en liten skola för sina egna och några andra svenskars barn, men hon skrev också betraktelser i församlingsbladet och dugde till själavård lika väl som till barnavård och hemvård. Icke för inte hade hon en gång gått i skola under sin *Ersta-tid* hos de gamla kärnmänniskor, som

Fru *Ruth Lindman*, född *Karlberg*, maka till försäkringstjänstemannen *Wiktor Lindman*. Bröllopet firades tisdagen den 27 augusti i *Stockholm*. *Håkan Lindqvist*, foto.

FYRTORNETS KONSERVER

För säsongen nya

SILL-INLÄGGNINGAR

såsom *Aptitbitar*, *Kungssill*, *Slottssill*, *Briosill*, *Turistsill*, *Lunchsill*.

HOTELL NEPTUN

Tel. Namnanrop.

Goda rum med telefon från Kr. 3:—.

Trevliga klubbbrum.

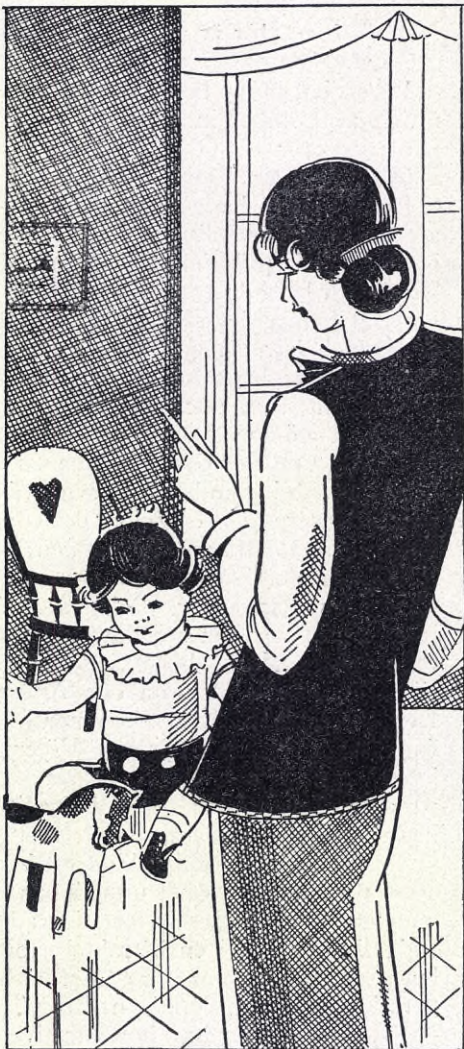
GÖTEBORG

Vid *Lilla Torget*.

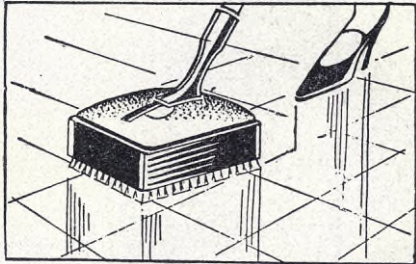
Fullständig restaurant.

Förstklassigt bord.

en förståndig husmor

som är rädd om sina parkettgolv och linoleummattor, använder alltid *Gahns Bonvax*. Det giver linoleummattor och parkettgolv en klar, varaktig glans och bevarar den ursprungliga färgen. *Gahns Bonvax* är lätt att arbeta, drygt och därför ekonomiskt. Golvboningen med *Gahns Bonvax* går som en dans.

På gammalmodigt sätt.

DET BRUKAR SÄGAS OM OSS HÄR i Sverige att kvinnorna spela en underordnad roll i männens föreställningsvärld. Svenska män trivas bäst med varandra. I Frankrike ser man ute alltid en man och en kvinna, hos oss gå män och kvinnor åtskilda. Det är sant på våra bjudningar, att så fort par om par rest sig från bordet, herrar och damer automatiskt skiljas åt. Men på gator och torg håller jämförelsen icke längre streck. Det är en ny företeelse, lägg märke till den! att det yngre släktet går par om par, som i Frankrike de något äldre. Tätt hophakade, i ett slags öppen förtrolighet, där ingenting av svärmeri finns. Det är bara som om de alltid skulle gå så, som om de trivdes med varann och funno det naturligt och underhållande att vara tillsammans, inte särskilt spännande, men "trevligt". Och det är alltid hon, som är livligast, som gör sig besvär.

Men den som läser sina tidningar, denna stora spegel av tillvaron märker snart, att det bara är manéren som skiljer.

En man har haft en uppblusen ställning med åtföljande stora inkomster. Alltsammans

ramlar sönder, han har i tio år försörjningrat, det går upp till en enorm summa. Där finns genast kvinnor, helt legitimt. En frånskild, som dragit sitt stora underhåll, vilket framhålls som en förmildrande omständighet. (Rollerna tycks vara ombytta. Förr uthärdade kvinnor i svåra äktenskap, ty de kunde inte försörja sig själva, nu utstå männen de tyngsta bördor för dessa dyra underhållskostnader!) Den nuvarande hustrun till en man i framskjuten ställning har naturligtvis minst lika höga krav som den frånskilda. Här spela kvinnor alltså in. En annan man stupar ekonomiskt, hela hans bana ödelagd. Han har haft liten lön, men det kunde ha gått — om inte hustrun blivit sjuk. Det krävs extra hjälp i hemmet. Mannen kan icke, som en kvinna, sköta sin tjänst, gå via torget hem, laga mat, tvätta upp, städa innan han går, sy kläder åt vare sig själv eller barnen... Han kan bara sköta ett yrke. Och när lönen inte räcker, går det sönder, om hustrun måste ge tappt. Hans tragedi är bitter, men hennes, som ligger maktlös, inte mindre hård.

En man — hundrade män — går arbetslös. Det redes nödtorftigt upp med hustruns hjälp. Och i hur många fall som ingen vet, med

I 50-åringarnas krets.

Fil. dr. Eva Ramstedt.

Då man nämner Madame Curies namn här i Sverige, ligger det nära till hands att tänka på hennes lärjunge doktor Eva Ramstedt. Doktor Ramstedt var den ena av de unga kvinnliga studenterna från Norden, som en gång sutto vid Madame Curies fötter, bildligt talat, den andra var Ellen Gleditsch, numera professor vid Oslo-universitetet.

I detta sammanhang må framhållas att doktor Eva Ramstedt varit docent i radiologi vid Stockholms Högskola. Hon var Högskolans första kvinnliga docent. Numera ägnar hon sig åt pedagogiska värv; hon är lektor i matematik och fysik vid Stockholms folkskoleseminarium, där hon alltså populariserar sina stora kunskaper om radium och mycket annat. Och är en populär och avhållen lärarinna, vilket icke minst kommer att visa sig på halvsekliden den 15 september.

systrars hjälp? Historien om systrarnas andel i mäns framgång eller i kampen att hålla dem över vattnet, är ännu icke skriven. Hustrurna allena ha icke äran.

Men de ha ära — och skam. Skuld, när det går galet, skuld i pretentioner, obarmhärtighet, ärelystnad och lättja. Ära i strävsamhet, i bara den förmåga, som kvinnor alltid ha, om de äro "som folket är mest", att kunna ta i nål och borste, hålla ihop det, vispa till litet mat.

Kvinnor kunna inte förhäva sig, det är heller inte meningen. På en duglig kommer alltid en förödande, en tärande. Det är bara det, att kvinnor nog ha sin andel i männens föreställningsvärld här i Norden, liksom längre söderut, fastän de inte så öppet kokettera med det. Alltjämt sin andel, trots sin absoluta frigjordhet, sin andel — på det vanliga, gammalmodiga viset.

VERA v. KRÆMER.

Ska pojkarne hjälpa till hemma?

(Forts. fr. sid. 984.)

Elsa Carlsson berättar följande: Ingen i skolan tycker, att det ligger något märkligt i att gossarna laga mat och sköta köket liksom flickorna. Förra året hade vi en stor klass utslutande gossar i köket, men i år är det flickor och gossar tillsammans. Det är väl överflödigt att säga, att det inte är meningen att gossarna skola bli kockar eller upppassare. Men praktiskt arbete och därmed hushåll ligger lika bra för dem som för flickorna. Eller snarare för en del gossar liksom för en del flickor ligger anlag för praktiskt arbete i blodet. De andra kunna övas upp till en viss färdighet, så att de inte stå alldeles tafatta, men sen är det också slut. Gossarna sy sin köksutrustning vitt förkläde och vit mössa liksom flickorna. Vid första kursens början märktes en viss skygghet hos

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt: 50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t. Hel marg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Hellsida f. t. 750:—, helsida e. t. 600:—.
Lediga platser och platsökande 30 öre.
Tel. 1646 o. N. 6147

Grundlagd av

FRITHIOF HELLBERG

IDUN

Chefredaktör:

EVA NYBLÖM

Tel. Redaktionen N. 9803 o. N. 402. Verkst. dir. N. 4304

Iduns prenumerationspris:

Helt år	17:—	Helt år	15:—
Halvt år	9:—	Halvt år	8:—
Kvartal	4:50	Kvartal	4:25

UPPL. A. UPPL. B.
Tel. N. 1602 o. N. 6147

En glad min

ser man på alla, som tagit *Samarin* till sitt livselixir, ty då känner man sig vid god vigör.

En hemkur med *Samarin* har den värdefulla egenskapen att rensa bort skadliga gifter ur organismen och rena blodet samt utdriva urinsyran, friskar därför upp hela organismen. Det skärper tankeförmågan och skapar energi.

Pris pr fl. kr. 2: 50. Säljes överallt Obs! Ej i lös vikt.

Cederroths Tekn. Fabrik, Stockholm.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund, Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14. Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenter. Även skriftliga förfrågningar.

Gemlas Rullstol

N:o 5287.
Patent N:o 57402.

Införda offert och beskrivning från
GEMLA FABRIKERS A.-B.
— D I Ö —

Begär alltid Vitrum's tillverkningar: Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel. Nedsatt pris.

Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat. Nedsatt pris.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande o. mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist o. svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna. Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals Laboratorium, Sthlm.
Samtliga preparat finnes på alla apotek.

gossarna att visa sig på skolgården i köksdräkten. Men ju mera intresserade de blevo, när det led längre fram på året och huslighetens mysterium avslöjade hela sin ljuvlighet för dem, ju mera glömde de bort att vara generade av dess emblem. Nu är det med frejdigt mod de taga emot premier i huslighet på skolavslutningen som det hände vid förra avslutningen.

Ett nytt system håller tydligen på att införas i våra hem, och vi få anpassa oss efter det.
ETH. K.

Segersjö.

(Forts. fr. sid. 993.)

än den kammarherrn och hans friherrinna ägna sina skatter. Men inte bara slottets samlingar kräva en dylik omvårdnad: en stor herrgård av idag fordrar en rationell yttre skötsel, och i detta avseende står Segersjö som en av landskapets mönstergårdar och dess ägare som en av dess främsta lantbrukare. Kammarherrn är förresten en av ortens mest inflytelserika män och är bl. a. häradsdomare, ordförande i traktens folkhögskola, i styrelsen för Hjälmarens sjösänkingsbolag, i länets fiskerinämnd och i socknens kommunalstämma, vilket onekligen bär vittne om en sällsynt vitalitet hos en man, som är nära de 80 åren. Friherrinnans intressen kretsas helt naturligt kring det stora hemmet och trädgården, och sist men inte minst har hon fostrat sina nio barn — av vilka inte mindre än sju av de åtta sönerna valt den militära banan och enda dottern är gift med en officer!

A. E.

“Jag trodde på boken...”

(Forts. fr. sid. 987.)

som om vi vunnit högsta vinsten. Nu skola vi i alla fall skaffa oss en litet större våning, och så ha vi fått en automobil och kunna fara omkring och se på allt vackert riktigt på nära håll. Jag har haft tillfälle att resa mycket förr, men intet är så roligt som att nu fara i vår egen bil. Förresten vet jag inte, vad det tjänar till att ha så stort hushåll för två personer. Det finns så mycket viktigare saker i livet än maten och möblerna att sysselsätta sig med och våra två rum ha alltid räckt till för oss och våra gäster. Vi ha inte heller alltid kunnat ha gäster. När vi under inflationstiden gifte oss i Hannover, levde vi ett helt år absolut ensamma och hela året åto vi var eviga kväll korngrynsgröt, bara på söndagarna hade vi plommonmos till den. Åh, vad jag längtade efter söndagarna, för då vankades det riktigt bönkaffe på eftermiddagarna också.

Det unga paret fördjupade sig i berättelser om alla umbäranden de måste utstå under inflationstiden och sågo därvid ut som om de påminde sig något riktigt lustigt pojkestreck, som de klarat utan att bli ertappade. Men ibland var det nog ej så roligt, i synnerhet ej, när Erich Maria Remarque, som efter kriget försökte alla möjliga yrken blott för att förtjäna sitt uppehälle, mot en svältlön var anställd i Hannover att skriva reklam för en automobilringsfabrik.

— Jag skrev hela skolböcker om bilringarna, på vers och prosa, om hur mjukt och härligt man åkte på dem, om hur outslitliga de voro och skildrade i de mest målande färger de underbaraste resor på dessa bilringar, och själv hade jag aldrig råd att åka bil, och vi kunde knappt äta oss mätta. Då sutto vi och räknade ut, att jag *kanske* så småningom kunde komma in i en anständig tidning, så att vi kunde lägga av en slant och så *kanske* i en avlägsen framtid kunna bli fri skriftstäl-

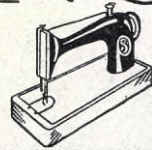
När mamma ~ var liten

satt mormor och plitade och sydde alla de små plaggen för hand. Mormor hade tid till det. Tiden var sådan.

Men lillans mamma har inte tid att sy för hand. Hon har en Singer Lilla Elektriska och på den går arbetet undan — och det blir vackert. Sömmen blir jämn och fin. Med lagning och lappning, med rynkning och stoppning, ja, med allt, som skall göras i syväg, får mamma hjälp av sin

SINGER

LILLA

ELEKTRISKA

Den kan ställas undan var som helst.

KEMISK TVÄTT

utföres förstklassigt vid

A.-B. NYA BLÅ HAND

Postadress: Liljeholmen. Telefoner: Söder 334 26, Liljeh. 23.

Etablerad 1858.

BUTIKER:

Hornsgatan 170.

Tel. Söder 301 35.

Brännkyrkagatan 2.

Tel. Söder 334 39.

Holländaregatan 13.

Tel. Norr 46 33.

Birgerjarlsgatan 7.

Tel. N. 125 09, 53 73.

Anna Walhialt, Skolvägen 9, Ålvsjö.

Allt det nyaste
i Paris finns
nu hos

De nya linjerna —
de nya färgerna,
avslöjas vid N. K:s
stora modeexposé,
som
börjar den 15
och pågår hela veckan
till den 21 september.

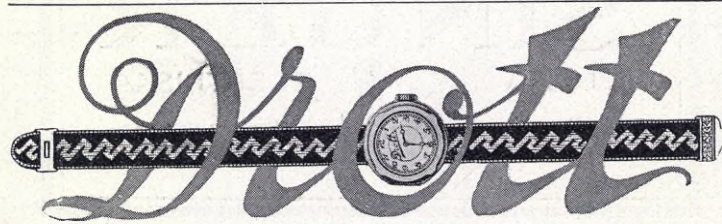
A/B NORDISKA
KOMPANIET

SYDSVENSKA BANKEN

Ställning den 31 aug. 1929.

Tillgångar:		Skulder:	
Kassabehållning	5.210.063:04	Akciekapital	34.000.000:—
Obligationer	15.366.688:35	Depositions- och kapital- räkningar	73.247.151:02
Fastigheter	6.747.591:75	Sparkasseräkning	34.768.652:67
Inventarier	100:—	Check- o. Uppsägnings- räkningar	26.868.495:79
Låneräkning	56.992.152:42	Postremisväxlaräkning	2.514.896:20
Växlar	56.237.627:71	Inhemskas banker	9.676.630:74
Checkräkning	27.673.273:68	Utländska banker och bankirer	7.597.103:46
Inhemskas banker	1.082.172:78	Andra räkningar	8.339.420:28
Utländska banker och bankirer	12.866.882:87		
Andra räkningar	15.015.797:56		
	Kronor 197.012.350:16		Kronor 197.012.350:16

Eleganta o. rättgående. DE BILLIGASTE AV DE BÄTTRE ARMB.-UREN. Försilvrade ankarverk, 15 rubiner. Guldbelagda boetter. 10 års garanti, från 35 kr. 14 karats fr. 55 kr. Moderna former o. band. Säljas und. garanti av Urmakare.

SOUTHALLS

NYHET!

Southalls Sanitetsbyxor.

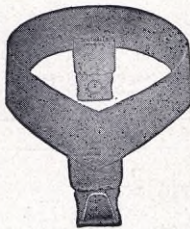
No. 12. Trots det låga priset, av prima nät och gummi.

En skatt för damer. Vattentäta, lätta, svala. Skänka absolut säkerhet. Mod. 4X av bomullstyg, nät o. finaste gummi.

Southalls gördlar till dambindor.

Av vit, elastisk väv, speciellt framställd för ändamålet. Storlekar N:o 0, 1, och 2 med nål, N:o 3 med celluloidhakar. Southalls gördlar äro utomordentligt bekväma och välsittande, och kunna bäras över eller under korsetten.

De nya gördlarna — N:o 3 — äro å bak- o. framsida försedda med en slät, bred säkerhets-hake av celluloid. Tvärbanden äro dubbla och starka, samt mycket elastiska. Tillverkas i medelstora och stora nummer. Varje gördel i pryddig kartong.

Southalls

N:o 6N med nät för ventilation, tillverkas av rent gummi i färger: blått, crème, kött- och

Babybyxor.

hudfärg. Storlekar: små, medelstora och stora. Observera, inga knappar, knapphål eller nålar.

FABRIKANTER:

SOUTHALL BROS & BARCLAY Ltd.,
CHARFORD MILLS, BIRMINGHAM, ENGLAND.

I lager hos:

Nordiska Kompaniet (sjukvårdsavdelningen). Au Corset Gracieux, Stockholm. Apoteket Kronan, Göteborg. Buttericks Mönsteraffär, Stockholm, Göteborg, Malmö och Hålsingborg. Samt hos alla förstklassiga sjukvårdsaffärer.

En gros hos:

Gustaf Hjelm & Co., Stockholm. Stilles Försäljnings A.-Bol., Stockholm. Kirurgiska Instrument Fabriks A.-Bol., Stockholm. Söderholm & Co., Liljeholmen. Apotekarnes Droghandelsaktiebolag, Göteborg.

ARTI HEMFÄRGER
äro utan jämförelse bäst.
A.-B. EUG. WINGÅRD, MALMÖ.

lare och få skriva ur min egen själ och så skulle vi kanske, när vi en gång blevo gamla, ha sparat tio tusen mark. Högre vågade vi inte låta våra fantasier flyga. Och nu har allt kommit som i en dröm. Vi stå ännu liksom på sidan av det hela och tycka, att det är som om vi vore marionetter, som föras av obegrip-liga, osynliga trådar. Men nu kan jag få skriva som jag vill. Någon direkt fortsättning av På Västfronten intet nytt kan jag förstås inte skriva, men jag vill försöka bygga vidare på tanken, så att det kan bli en bok till, som möjligen kan göra någon nytta. Och om jag får bra betalt för den, skulle jag vilja försöka göra något ordentligt gott. Inte precis öppna ett barnhem eller vanligt skriftställarehem, men det finns så förfärligt många intellektuellt arbetande, som ha det svårt, krigsinvalider, eller andra fattiga. Åt dem kunde man skaffa ett riktigt vackert hem och säga: Var så goda och bo här hela ert liv om ni vilja, ät och drick och ha det trevligt, så att ni kunna arbeta utan att behöva tänka på dagens nödortft.

Den vackra fru Remarque såg därvid ut, som det även för henne skulle betyda uppfyllelsen av en så vacker fantasi, att hon aldrig ens vågat drömma om det.

GERDA MARCUS.

Trevliga handarbeten.

Ett monogram för kappan och silverräven.

"Det senaste" är ett monogram, målat på vitt sidan med guldfärg (Deka), som med en ytterst gles langett i fodrets färg sys fast i kappans foder eller fodret på den "djurmodell" Ni bär om halsen. I det förra fallet har applikationen form av en sköld, i det senare är den cirkelrund.

Några anvisningar för den, som själv vill göra ett dylikt monogram:

Rita monogrammet med tusch på vit kartong. Träckla fast på densamma ett stycke vitt sidan av en stadig kvalitet. Måla därefter med dekadguld (köpes i flaskor à 7.25). (Monogrammet konturer synas, då man utfört dem i tusch, tydligt genom sidnet.)

Att måla med guldfärg på sidan kan emellertid vara svårt för en övad hand och är nästan omöjligt för en oövad. Ni kan därför hos Iduns Handarbetsavdelning få beställa Edert monogram, som sändes mot postförskott till ett pris av Kr. 1.25 plus porto. Det torde angivas, om monogrammet är avsett för kappa eller skinn.

Kaffeduk med servetter.

Nu för tiden då alla dukar skola ha något kulört inslag, erbjuda vi härmed Iduns läsarinna en vit duk med en c:a 14 cm. bred kulört bård samt servietter, i samma stil. Bårdens färg är cerise, gul eller blå med en svart tråd såsom avslutning mot det vita tyget.

Duken är av halvlinne dräll 115x115 cm. i fyrkant. Servietterna 21x21 cm. i storlek.

Märkes med ett ornament och 2 bokstäver (eget

Är Ni inpackad i bomull?

Är Edert liv så inrättat, att Ni, utan den ringaste hänsyn till, vad det kostar — kan omhulda Eder själv — sköta Eder på det omsorgsfullaste? Kan Ni kort sagt "så packa in Er i bomull", att vinterns stormar och kyla icke kunna generera Eder; eller det dagliga livets forcerade tempo icke behöver slita på sömn och nerver? Svarar Ni: "Nej!" Så skulle Ni snarast följa läkarnas råd och dagligen använda *Miradium-salt*, som innehåller *äkta radium* — naturens eget bote- och stödjemedel — i precis de riktiga, noggrant avpassade doser, som visat sig mest verksamma mot: reumatism, ischias, gikt, blodbrist, nervlidanden, sömnlöshet, ämnesomsättningsjukdomar, maglidanden, trötthet och ålderdomssvagheter.

Miradium-salt fås på apoteken à kr. 6.50 pr glas till i månads bruk.

En gåva.

Det stora modemagasinet "Mimosa" sänder Er som reklam för sin affär **en vacker äkta japansk pärlkedja**, 150 cm. längd, för kr. 1:35. (6 st. sändas portofritt mot efterkrav. 3 st. eller däröver sändes portofritt när beloppet sändes förut i pengar, postanv. eller frim. Om endast 1 à 2 st. rekv. mot förskotts betalning skall 30 öre medsändas till porto.) Detta pris är satt så lågt, att Ni nästan måste betrakta det som en gåva.

Den nya hattjournalen

över de senaste moderna damhattarna till långt under halva priset sändes gratis. Skriv genast till "Mimosa", Vesterbrogade 138, Köpenhamn.

PENGAR ATT FÖRTJÄNA.

Skulle Ni själv ej ha användning för dessa värdefulla pärlkedjor kan Ni lätt skaffa Eder en god daglig förtjänst genom att sälja dem till vänner och bekanta för 4- eller 5-dubbel pris.

Ändamålsenligt och ekonomiskt

är bruket av *Trelleborgs gummisulor*. De påsättas läderskodan och utgöra en förbättring av den vanliga lädersulningen. De äro fasta och böjliga som läder, tillpassas lätt efter skons konturer och hindra vatten och kyla att tränga igenom. Pris kr. 2:50, 2:25 och 2:— för resp. herr-, dam-, och barnstorlekar.

Eleganta och med lädrets egenskaper, men 3 gånger så slitstarka som detta äro

TRELLEBORGS

GUMMISULOR & KLACKAR

Erhållas överallt hos sko-, läderhandlare och skomakare.

TRELLEBORGS GUMMIFABRIKS A.-B.
Stockholm TRELLEBORG Göteborg

Är Ni rädd för avmagringskurer?

Det är kanske naturligt, om Ni är det — man hör ju så mycket — och Ni har alltså ännu icke genomgått Facil-kuren! Tusenden kunna intyga, att Facil-pastillerna både äro effektiva och fullkomligt oskadliga — när blott bruksanvisningen följes. Här är ett par enstaka exempel på vad damer, som blivit smärta genom Facil skriva till oss:

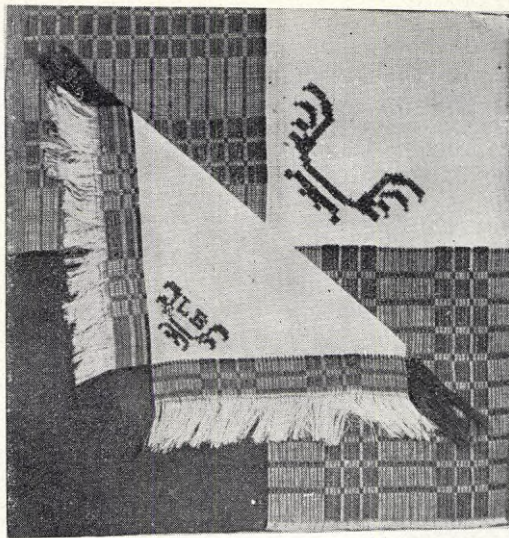
25 jan. 1929.

Ni bedes sända mig 100 Facil-pastiller till en avmagringskur, då jag varit synnerligen belåten med den föregående kuren för ett års tid sedan. Fru J. J., Glostrup.

Ni bedes sända mig 100 Facil-pastiller. Jag är mycket nöjd med dem jag använt, och min väninna som har försökt dem, är också glad för dem.

M. H., Danemare.

Facil fås på apoteken i glas med 100 pastiller till kr. 4.— per glas. Bruksanvisning, normalvikts-tabell samt uttalanden från personer, som blivit smärta genom Facil medfölja varje glas.

Kaffeduk och serviätt. Från Julie Wener.

val) i korsstyggn. Samma färg som bården samt svart.

Pris för duken och mönster Kr. 15:—, Servietterna Kr. 15:75 pr dussin. Rekvireras genom Iduns Handarbetsavdelning, Stockholm. Sändes mot postförskott.

Kryssordstävlan i n:r 37.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	10					11		
	12							
13							14	
	15	16	17	18	19			
20	21		22					23
24	25		26			27	28	
29			30			31		32
	33	34				35	36	
	37		38	39	40	41		
42				43				44
45			46			47		
48		49	50		51	52		53
		54		55			56	
57						58		

Vågräta ord: 1. Större mellansvensk stad med omnejd. 10. Steg och sund. 11. Zevs moder. 12. Betecknar en himlakropp höjd över horisonten. 13. Halvö. 14. Varken varm eller kall. 15. Där plantor skolas. 20. I Uppland. 22. Siffror. 23. Förkortning i tidsbestämningar. 24. Blomma och regnbågens personifikation. 26. Fågel. 27. Ringmask. 29. Med dåligt sinnelag. 30. Preussisk stad. 32. Plats för djur. 33. Byggnad. 35. Skånesocken. 37. Husmodersarbete. 38. Kroppsdel. 40. Lägerställe. 42. Göra läkare. 43. Av sägner omspunnen stad, som blomstrade omkring år 1000. 45. Biflod i Böhmen. 46. Husgeråd. 47. Var gensträvig mot Herren. 48. Lukande. 49. Stam. 51. Består ofta av mask. 53. Besökes av Stockholms damer. 54. Äro saker som varit i bruk. 57. För bruden. 58. Fornromerskt silvermynt.

Lodräta ord: 1. Kvinnliga andeväsen. 2. I tidningen. 3. Gör en retor. 4. Av finsk-ugrisk härstamning. 5. Ha förflytt sedan stenåldern. 6. Meningsdetalj. 7. Verklig. 8. Ryskt flicknamn. 9. Blir man efter döden. 16. Form av inmundigande ord. 17. Engelsk handelsvikt och norsk sup. 18. Ett slags chiffer. 19. Kan förekomma i möbler. 21. Fågel. 23. Namn på känd kvinna. 25. En utövare av verksamhet. 28. Gör solen i södern. 30. Beträktas ofta av primitiva folk som ett heligt träd. 31. Ord som tilltalar oss. 34. I kanten av fältet. 36. Hörs från stormen. 37. Krigare och fordon. 38. Myntsamling. 39. Ivrigt bemödande. 41. Liten men känd engelsk stad. 42. Försäljningsställe. 44. Husfåglar. 50. Turkisk titel. 52. En av Jakobs söner. 54. Betecknar egendom. 55. Offrande ord. 56. Buske.

I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen uppställda belöningarna — 2 st. à 5 kronor. Sändas flera tävlings svar i samma försändelse inlägges var och ett i särskilt kuvert. Prisen utbetalas genom postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssordstävlan i n:r 37".

Ptyalismus

Våra skickliga svenska tandläkare lägga sina patienter på hjärtat att väl vårda sina tänder. Ett av de bästa medlen är Vademecum-Tandcrème, som ej nöter på emaljen men ändå avlägsnar all beläggning och gör tänderna vita och vackra. Låt icke tiden förrinna i liknöjdhet. Har Ni icke redan börjat, så börja med Vademecum-Tandcrème i dag.

Marknadens största tub ill 1:— krona.

Le med Vita Vackra VADEMECUM-tänder

Ärl. tandläkarebesök
Dagl. tandborstningar
»Lyd hygienens lag —
Vademecum varje dag!»

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 30.

Vågräta ord: 1. Mula. 3. Ikon. 6. Lekt. 9. Unna. 10. Lim. 11. Sikt. 13. Tård. 14. Dörr. 16. Avgå. 18. Retur. 20. Ärga. 22. Kur. 23. Curry. 25. Golf. 26. Tak. 28. Oro. 29. Ton. 31. Afse. 33. Dynt. 35. Palp. 37. Unge. 38. Dyna. 40. Ypern. 43. Gilja. 46. Säl. 48. Faster. 52. Kram. 54. Udda. 56. Lyra. 57. Garn. 58. Ärder. 59. Lögn. 60. Soda. 61. Mena.

Lodräta ord: 1. Mask. 2. Loka.

3. Intåg. 4. Knä. 5. Oart. 6. Lيدر. 7. Emöt. 8. Torr. 12. Tvär. 15. Ruda. 17. Gryt. 18. Ruff. 19. Jury. 21. Agna. 22. Klapp. 23. Code. 24. Rond. 26. Tenn. 27. Klen. 30. Opal. 32. Sur. 34. Tyg. 36. Lya. 39. Nit. 41. Eva. 42. Pär. 44. Jod. 45. Ler. 46. Skyl. 47. Lagg. 48. Fara. 49. Slem. 50. Tyre. 51. Raka. 53. Man. 54. Uns. 55. Dåd.

Anna Lisa Bergström, Rastaborg, Ekerö, och Birgit Wirén, Sommarhemmet, Vittsjö, vinna vardera 12 kronor.

— INGEN —
HUSMODER
KAN UNDVARA
GEFLE GARN
och
SVANENS
VÄVNADER

Bomullsgarn
Domestiker
Lärfter
Hollands
Madapoiam
Nainsock
Flaneller
Kulörta
Bomulls-tyger
Lakansvävnader m. m.

Åttioårig erfarenhet garanterar varan.

Några droppar COPIN
flytande bonvax
gör Ert parkettgolv som nytt.
1 kg:s burk 4 kr., 1/2 kg. 2:25 kr.
Ej eldfarligt. — Luktat ej.
T. Olsens F. A. B.,
Munkbron 11, Stockholm.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa ställa ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktigt hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

M. Zadig's
BARN-PUDER
med lanolin

M. ZADIG - MALMÖ
H. M. Konungens Hovlev.
Nederlag i Stockholm: Brunkebergsg. 4.
.. i Göteborg: Chalmersgat. 20.

Vi hava i dag 1/2 miljon belättna kunder

som under garanti köpa kläder, tyger, mattor, gardiner, husgeråd, verktyg, glas, porslin, tekniska artiklar, radioapparater, musikinstrument, jakt-, fiske- och sportartiklar, skrivmateriel, leksaker m. m. från oss. Rekvirera vår nya huvudkatalog, med sina genomgående billiga priser. Insänd denna kupong i öppet kuvert frankerat med 5 öre.

Ählen & Holm, Stockholm. Sänd mig Eder huvudkatalog gratis o. portofritt.

Namn:

Adress: Nr 162.

Pauline Brunius och Inga Tidblad i "Den kungliga familjen". (Almberg & Preinitz, foto.)

Man pratar så det står härliga till, men säger just inte mycket i Edna Ferbers och George Kaufmans "Den kungliga familjen" på Oscarsteatern. En öronbedövande och habil röra om en 100-procentig amerikansk teaterfamilj, som jäktar, kivas, skryter och chosar, men som också går i döden för varann och för sitt yrke. Ja, det är en paradpjas från Broadway, inte utan sina förtjänster, men det kan ifrågasättas om inte pjäsvallet ändå är en överflödsvara — Broadway får man ju till livs på alla biografer, hur vore det med en annan luft på teatern?

"Den kungliga familjen" spelas kungligt. I en ram av flott N. K.-heminredning och barbarisk toalettyx. Karin Swanström gjorde en förtjusande teatermormor, Pauline Brunius gav liv och värme åt sin beundransvärt pampiga grande diva — så som hon gjorde sin stora avskedsscen till teatern! men de röda skorna i sista akten voro missklädsamma! — och Inga Tidblad krumbuktade sig på det mest betagande mjältsjuka sätt. Gösta Ekman var lika charmant som sina handrörelser i en överväldigande charmant roll.

E. N.

Välkommen nyhet för Husmödrarna!

KARSTENS SKORPOR

även i 50-öres

förpackning försäljes i c:a 300 livsmedelsaffärer i Stockholm med förstäder samt hos

A/B WESTERDAHL & KARSTEN
Kungl. Hovleverantör.

KVALITET - VALUTA

MODERN HÅRBEHANDLING I HEMMET

FÖR den moderna hårbehandlingen med F. Pauli's Azymol-Stimulus, vilken Ni själv utför i hemmet, har en svensk läkare utarbetat nedanstående anvisningar:

Håret kammars och borstas ordentligt, varefter hårbotten omsorgsfullt

ingnides med Azymol-Stimulus. Sedan borstas håret ånyo väl, men ej hårt. Denna behandling först dagligen under 14 dagars tid sedan minst 3 gånger i veckan. Obs.! Ovillkorligen ren kam och borste.

F. Pauli's

AZYMOL-STIMULUS

Med denna behandling upphör allt hårav-

fall och håret blir mjukt, friskt och vackert. Finnes torr, fet och extrafet.

Vid hårtvättning rekommenderas F. Pauli's Azymol-Stimulus Champoneringspulver, som gör håret rent och poröst eller det nya moderna Flytande Shampoo, vars enkla användningssätt gjort det till den moderna frisyrrens champoneringsmedel.

Greta Söderberg och Christian Schröder i "Jag bedrar dig blott av kärlek". (Almberg & Preinitz.)

Den nya genren "stycke med musik", en liten intim komedi med dämpat musikackompanjering, tilltalar signaturen personligen mer än den stora operetten med furstar och cirkusprinsessor och hela galamenageriet. Och därför har trivseln på Vasateatern sällan varit så stor som på premiären av "Jag bedrar dig blott av kärlek", ett "stycke" av ganska lätt och vågat, men dock graciöst innehåll, och med obetydlig, men nått musik.

Dock, utan en så intagande hjältinginna som stycket fått i Greta Söderberg hade kvällen säkert icke varit bärgad. Hon var en upplevelse! Gå och se själv!

E. N.

Vad är det som gör att folk i massor väller in för att se och höra "Den sjungande narren"? Är det nyfikenhet på ljudfilmen? Men den borde väl vara ganska känd för stockholmarnas vidkommande vid det här laget. Visst är det en märklig sak detta med ljudfilm, men inte kan den ännu njutas just mer än som kuriositet. Varför väller alltså folket in i massor? Ty filmen som sådan är inte mera gripande eller rörande eller jazzigare än tusen andra babyfilmer från Broadway. Är det den dundrande reklamen? Men vilka filmer reklamerar inte dundrande? Är det Al Jolson's sång? Men inte brukar biopubliken springa benen av sig för även bättre sångare än han? Vad är det alltså? Ja, det må bli en fråga för större filosofer och psykologer än vi att besvara.

För egen del finna vi "Den sjungande narren" vara en helt vanlig, känslökryddad filmhisto-

ria, en melodirik ljudfilm med irriterbara och nyckfullt placerade talinlägg och Al Jolson en god sångare med uttrycksfullt, stundtals rent fascinerande föredrag och en trevlig skådespelare.

Miss Bio.

*

Ja, nog blir man bevandrad i nattlokalerna... Varsågod, här finns alla sensationer, har Ni sett Er mätt på Follies och Jackie Blues, så var så god, träd in på karneval i Paris, här finns äkta parisiska midinetter och svartluggiga apacher och Montmartre och Moulin Rouge —

Men allvarligt talat — fastän man blir nästan monoman i sin leda för genren just nu — så är "Ungt blod" en ganska förnämlig film, inspelad av tyskt bolag under italiensk regissör efter en novell av Maurice Dekobra "Quartier Latin" — vilken titel förresten tilltalar vårt sinne betydligt mer än den svulstiga "Ungt blod". Och den lilla kärlekshistorien utspinner sig alltså inte på turistkaféerna i Montmartre, utan mellan en liten studentska i Quartier Latin och en amerikansk miljonärs-son, som träffas på studentkarneval. Och det hela har en viss kultiverad stil. Ivan Petrovitj är en sympatisk världsman och Carmen Boni har en friskt romansk typ. Får man sedan se denna film

Jofuro!-Bad, en nikotinhaltig vätska, befriar Edra rumsväxter snabbt och effektivt från de skadegörande parasiterna. Sedan gammalt det enda verkliga utrottningsmedlet.

GÖR ETT FÖRSÖK!
Finnes i flaskor från Kr. 0: 75 i alla frö-, färg- och kemikalieaffärer.

med Röda Kvarns utsökta musikackompanjering, så har dagen sin angenäma avslutning.

Miss Bio.

*

"Vargen vid Wall Street", Paramounts nya ljudfilm, blev tack vare George Bancroft en angenäm upplevelse. Hans mäktiga stämma och imponerande personlighet gav spänning och liv åt filmen. Interiörerna från New Yorkbörsen voro också lyckade.

Miss Bio.

IDUNS SKÖNHETSINSTITUT

Ömkyla.

N:r 48. 1) Skall i vinter vistas i vår nordligaste stad och ber därför få veta vilket medel som skall användas för att skydda en ömkylt näsa mot kylan där uppe, så att den ej blir värre än den är.

2) Ber även få veta ett ofarligt medel för borttagande av generande hårväxt.

Idunläsare.

Svar: 1) Badda näsan om aftnarna med så hett alunvatten ni tål, omväxlande med kallt vatten. Gnid därpå in den med kamfersalva, vilket också bör ske innan ni går ut i kylan.

2) Sådana medel ha ofta givits i dessa spalter, senast i svaret på frågan 25 i n:r 25.

Vårtor.

N:r 49. Jag har sedan flera år haft 3 stora kulor, s. k. skäggvårtor, på hakan och kring munnen. Hur få bort dem?

17-årig Eva.

Svar: Det är mycket svårt att själv experimentera med vårtor i ansiktet, varför ni tillrådes att vända er till en läkare, som på ett smärtfritt sätt avlägsnar dem.

Märgpomada.

N:r 50. Mitt hår faller ständigt och är mycket torrt. Jag har försökt med svavelpomada, men

SVENSKA TRYCKERI- AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54

Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17

Telefoner: 72565, N. 6 47

Utför alla slags

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

det hjälper endast till en tid, och faller sedan åter av mig. Jag har en gång i Idun sett beskrivning på ett hårmedel med oxmärg i, men tidningen där beskrivningen stod har förkommit. Jag vore nu ytterst tacksam, om beskrivningen ännu en gång ville införas i Idun. *Maj.*

Svar: Recept på mörghomada: 60 gr. oxmärg, 40 gr. söt mandelolja, 4 gr. bergamottolja, 2 gr. citronessence. Mörghen smältes i ett kärl stående i hett vatten och mandeloljan iblandas. Under svalningen och stelningen röres noga och de andra ingredienserna tillsätts.

Sjukdomar.

N:r 51. 1) Finns något effektivt medel mot struma?

2) Vad göra för reumatisk värk i händerna. Värken inställer sig alltid om nätterna?

Prenumerant.

Svar: Vi hänvisa till läkare för edra båda frågor.

"Soft drinks."

En dam, som kom från Amerika, sade häromdagen: — Varför kan inte svenskarna lägga sig till med några amerikanska 'soft drinks', (läskedrycker) som det finns så många utmärkta? Anmärkningen är riktig. Här är ett litet försök till att ändra detta missförhållande.

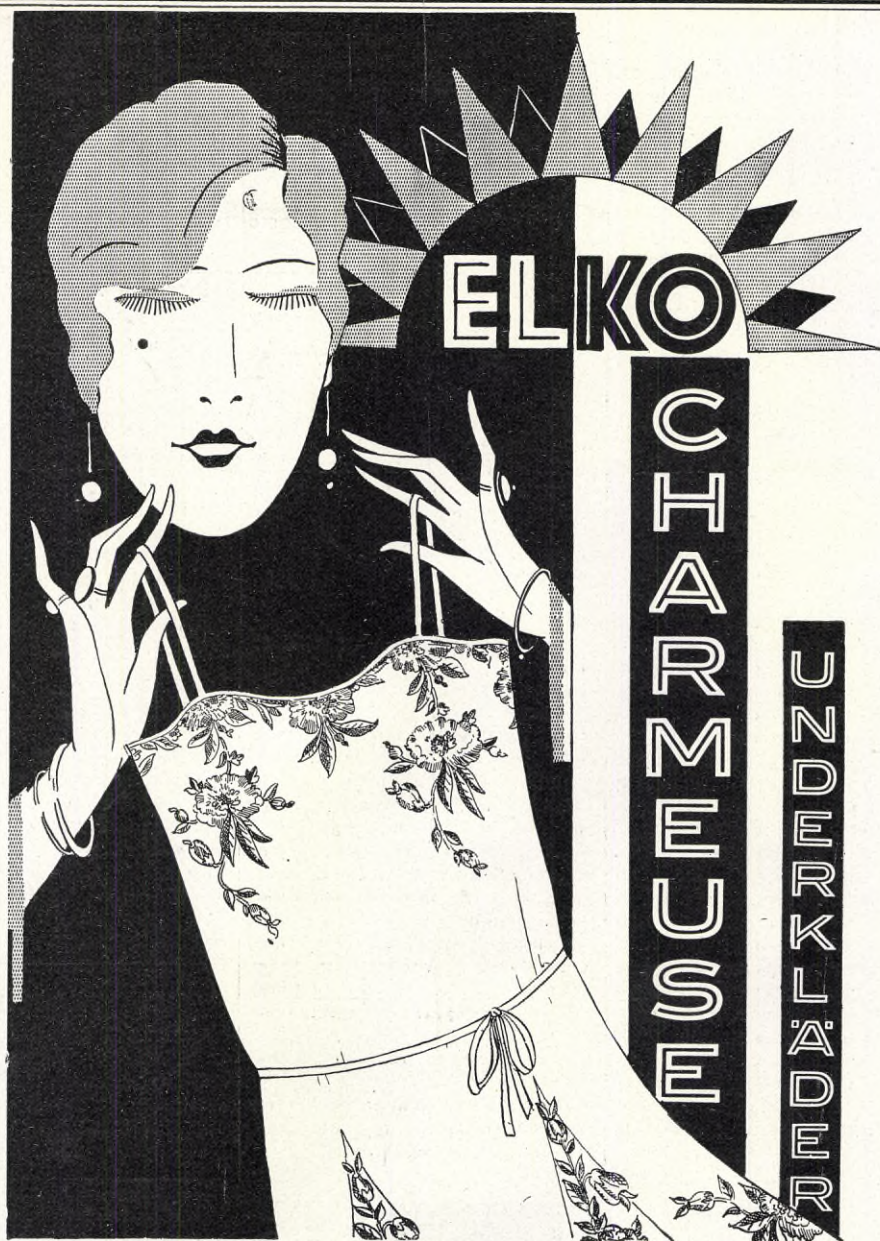
Apelsincitronad (för en person).

Saften av en citron och två apelsiner hälls i ett stort dricksglas, sötas med en struken tesked socker. Glaset fylls med friskt vatten eller med sodavatten eller Ramlösa. Däremot är s. k. Vichyvatten för salt. En liten isbit, stor som en valnöt, om så behagas. Mycket läskande.

Vanligt sockerdricka förbättras betydligt, om man blandar det med saften av en halv citron till varje glas. Vill man göra denna dryck än mera tilldragande, så servera den med is i ett vackert högt glas med en sked med långt skaft, kring vilket man lindat ett citrusskal i spiral. Man skalar en citron med vass kniv i sammanhängande smalsremsa. Isbiten i denna dryck är inte oombärlig, men höjer onekligen både utseende och smak.

För resten varför inte komponera egna läskedrycker med våra goda natursafter? Huvudsaken är att de se vackra ut och inte äro alltför sliskiga. Rabarbersaft har vacker färg. Klyftor av melon och banan, ett urkärnat, väl avrunnet körsbär, friskt eller syltat, i ett väl avkyllt glas med saft, är mera tilldragande än saften enbart. Här finns plats för fantasi och smak och variationerna äro mångahanda.

Martas Bekymmer.

ELEGANT — HÅLLBAR — PRISVÄRD
FINNES ENDAST I LEDANDE AFFÄRER.
OBSERVERA NOGGRANT DET INSYDDA ELKOMÄRKET.
TRIKA A.-B. ELKO, STOCKHOLM.

BOKNYTT

Arsbok för hem och hushåll, föreningens för Rationell Hushållning välkända publikation, redigerad av fru *Anna Odhe*, som lyckats utmärkt med sin uppgift, denna årgång av boken är ovanligt intressant och roande. Den omfattar vitt skilda ämnen från äktenskapslagstiftning till hushåll i Abessinien, men har

ändå en bestämd sammanhållande tråd. En genomgående strävan att göra husmödrarna förtrogna med aktuella problem och vidga deras vetande har varit ledstjärnan. För övrigt behandlas nyare bostadsstilar i rationaliseringens tecken, d:r Karin Kock skriver ett ABC i nationalekonomi, som vi alla kunna ha gott av och bland mångfalden artiklar må också nämnas Lär er tänka i minuter, i vilken artikel fröken Tilda Hansson behandlar de självförsörjandes hushållsproblem. Den

nya publikationens pris är kronor 2:50.

LÄSARINNORNAS SPALT

Naturvån.

Svar: I Idun n:r 32 frågas efter Louis Kuhnes läkarebok. Densamma kan erhållas om fråganden sätter sig i förbindelse med Fru M. Appelgren, Storg. 17, Växjö.

Livförsäkra EDER

i

SVEA

Huvudkontor: Göteborg, V. Hamngatan 3

OBS.! BARN- OCH STUDIEFÖRSÄKRINGAR

Ombud på alla större platser.

Redovisning.

Iduns förening Födelsedagen har ytterligare mottagit:

- Transport Kronor 7226:46
- Fru Gerda Looström, Saltsjöbaden 5:—
 - Fröken Hulda Schenson, Ny-näshamn 5:—
 - Grevinnan Ingrid Sparre, Stockholm 10:—
 - Okänd 10:—
 - Fröken Gerda Pehrson, Kopparberg 5:—
 - Fru Hulda Evers, Göteborg 2:—
 - Fru Elisabeth Östberg, Malmö 2:—
 - Fru Alma Grönfeldt, Stockholm 5:—
 - Fru Ester Persson, Hedemora 3:—
 - Fru Louise Elmqvist, Svedala 1:—
 - Fru Betty Ericsson, Väster- vik 2:10
 - Frkn Signe Curtelius, Umeå 1:—
 - Fru Gerda Jacobson, Stehag 2:—
 - Fru Hanna Edström, Växjö 2:—
 - Fru Edla Brusén, Hogstad .. 2:—
 - Erland och Jan Falk, Kalmar 2:—
 - Fröken Maggie Gyllenstierna, Klippan 2:—
 - Fru Svea Thörn, Stockholm 3:—
 - Konsulinnan Martha Schumburg, Ålsten 3:—
 - Doktorinnan Karin Lundin, Södertälje 5:—
 - Fru G. Hellerström, Nätraby 5:—
 - Fru Martha Gordon, Stockholm 5:—
 - Fru Ester Bergman, Söderköping 5:—
 - Fru Edit Ekman, Tomtebodå 5:—
 - Fru Carin Arbman, Härnösand 2:—
 - Fru Lena Avander, Hällefors 5:—
 - Fru Thecla Sandh, Lönneberga 2:—
 - Fru Signe Wessman, Stockholm 2:—
 - Friherrinnan Ebba Hamilton, Hjortkvarn 1:—
 - Fru I. Forsheim, Vejbslätt 2:—
 - Fru Ingrid Heijkenskjöld, Korsnäs 10:—
 - Fru Rachel Erdmann, Järvsö 3:—
 - Fru Tilan Hägg, Stockholm 2:—
 - Fröken Sofia Ahlfors, Trollhättan 2:—
 - Fru Elsa Tottie, Linköping 2:—

Transport Kronor 7351:56

När Ni firar Er födelsedag,

tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt Er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sann- nerligen icke var någon lyckodag. Anmäl Er som medlem av "Iduns förening Födelsedagen", och förbind Er att på varje Eder födelsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända Eder då varje år på Er födelsedag en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".

FRÅGOR OCH SVAR!

Ungdomsförening.

Fråga: Kan Idun ge mig upplysning om i Göteborg finnes någon trevlig förening, loge eller dyl. med bildande nöjen där man kan sammanträffa med ungdom?

Svar: Svenska Ungdomsringen, som även har en avdelning i Göteborg, är en sammanslutning bland ungdomar ur medelklassen. Syftar ni högre och är språktintresserad finnas ju Alliance Française och English Society.

Arkitekt.

Fråga: Jag har en son som tänker gå arkitektbanan.

1) Bör han läsa franskan i realskolan?

2) Måste han taga studenten?

3) Vilken skola är lämpligast och billigast att genomgå?

Svar: 1) Bra men ej nödvändigt.

2) Ja, om han vill studera vid högskola.

3) En verklig arkitektutbildning vinnes först genom avgångsexamen från fackskolan för husbyggnadskonst vid Chalmers Tekniska institut, Göteborg, eller ännu hellre från fackavdelningen för arkitekter vid Tekniska Högskolan i Stockholm.

Svamp.

Fråga: Ser att man skall hålla kallt vatten på den förvillda svampen, innan den lägges på Wecksburkarna. Av vilken orsak skall detta göras? Vi ha lagt in svamp på Wecks i årtal, men

aldrig kylt av den förut med kallt vatten och vi anse vår svamp god!
Nya rön.

Svar: Det är fördelaktigt att omedelbart efter förvällningen kyla av svampen genom avspolning med kallt vatten, och sedan breda ut den på ren duk. Den får icke väl av att ligga tillsammans varm, då den mjuknar efter och förlorar i godhet. Har man ett mindre kok eller annars tillfälle att omedelbart efter förvällningen lägga dem på konservglas, som genast steriliseras, kan avkylningen givetvis bortfalla.

Till Amerika.

Fråga: Om man vill resa till U. S. A. som turist, vilka formaliteter med pass o. d. bör man iakttaga? Om man bor i Västsverige, måste man resa till Göteborg för att ordna detta? Hur stor penningssumma ska man ha med sig? Får man ha den i check? Får man behålla dem? Måste man vid landstigningen uppges var man ska vistas? Om man stannar, t. ex. ett år, måste man till myndigheterna uppges de olika platser, där man vistas? *Reslysten värmändska.*

Svar: Först skall svenskt pass anskaffas, vilket kan utfärdas av myndigheterna på den ort ni bebor. Försett med detta måste ni bege er till närmaste amerikanska konsulat (alltså för er Göteborg) för att där få närmare besked. — Vad som fordras är att förete returbiljett samt ett intyg av vederhäftig person, som kan gå ed på att ni tänker återvända. — 500 dollars böra vid anfordran kunna deponeras hos amerikanska myndigheter, vilket dock sällan förekommer när man kan intyga att man reser tillbaka efter viss tid. Vidare upplysningar lämnas på konsulatet.

Romresa.

Fråga: Var god ge anvisning på något bra hotell eller pensionat i Rom, där svenska talas eller åtminstone något av de skandinaviska språken. *Resa 1929.*

Svar: Hotel Windsor är bra och dess innehavarinna är svenska. Adressen är Via Veneto. Pensione Scandinavia, 21 Corso Vittorio Emanuele. Pensione Lindboe, 19 Via Boncompagni.

Silhuetter.

Fråga: Finns det någon i Sthlm som klipper silhuetter? *Ragna.*

Svar: En mycket skicklig silhuettklippare, Leksell, brukar ibland vistas i Stockholm. För närvarande lär han vistas i Norrland utan känd adress.

Någon annan sådan konstnär kunna vi ej ge anvisning på.

Bohag.

Fråga: 1) Hur polerar man ett piano?

2) Hur putsar man en ekmöbel som är fläckig av vatten m. m.?

3) Finns det någon bok som ger dylika råd? *Dumsnut.*

Svar: 1) Antagligen är det fråga om att upprätta den redan polerade ytan. Detta tillgår bl. a. på följande sätt: En till en boll sammanrullad mjuk trasa doppas i terpentint, och med en roterande rörelse gnides kraftigt en fläck av ytan i taget. Därefter med torra trasor. Vaselin kan även användas. F. ö. finnas i färghandeln olika preparat till samma ändamål.

2) Se svaret till Mångårig Idunläsare i n:r 36 av Idun.

3) Det finnes många böcker om värden av bohag. Bed att få se på sådana i en bokhandel.

Myntfynd.

Fråga: 1) Ett mynt, till synes gammalt, är hittat. Nu undrar jag, om Idun möjligen skulle kunna säga mig, vart jag skall vända mig, för att få det bedömt. Är bosatt i Göteborg. Är man skyldig omtala fyndet för någon myndighet eller dylikt ifall det skulle finnas mera och om det är ett mycket gammalt mynt? Om det skall sändas någonstans, hur emballera det lämpligast?

2) Finns det något gift, man kan ge gamla höns, som man ej vill slakta, så att de dö hastigt och smärtfritt. Vad kan det komma sig, att i en del ägg finnas blodfläckar, ibland så stora som 1/4 av gulan? Är det farligt att förtära ägg, som värpts av 8—10 års gamla höns?

3) Har djurskyddsföreningen någon expedition i Göteborg? I Falköping? Har icke djurskyddsföreningen ombud som resa i landsbygden och undersöka hur djuren bli skötta? *Elsebe.*

Svar: 1) Om ni tror att det är ett mycket gammalt mynt och isynnerhet om ni misstänker att flera sådana kunna förekomma å fyndplatsen, bör fyndet anmälas för riksantikvariens, Statens Historiska museum, Stockholm. Antagligen finnes i Göteborg någon fornsamling, till vars föreståndare ni kan vända er för vidare råd. Vad emballering beträffar bör myntet sändas i en väl inlagd ask och rekommenderas om det har historiskt värde.

2) Om ni särskilt önskar avliva hönsen med gift, så vänd er till en veterinär. Annars är det enklast att nacka dem och gräva ned dem, om man inte vill använda dem till mat.

Stora blodfläckar i äggulan bero

på att hönan någon tid kommit att ligga på äggen.

Man har aldrig hört att ägg av gamla höns äro farliga att förtära.

3) Ja, Göteborgs Djurskyddsförening. Ej i Falköping. Föreningen ingriper ej annat än på anmälan om misskötsel eller djurplågeri.

Med svar av trädgårdsarkitekt Gösta Reuterswärd.

Hur får man grästorvjord?

Fråga: 1) Vad menas med grästorvjord? Hur få tag i sådan? Var finner man lövjord? Har i flera år satt frö i lådor. Kommer så upp långa kraftlösa plantor som aldrig blir något vidare. Varpå kan det bero?

2) Hurudan jord till odling av konvaljer och andra lökar i kruka? *Mångårig prenumerant.*

Svar: 1) Grästorvjord får man genom att skära upp grästorv och låta den ligga och förmultna.

De kraftlösa plantorna torde kanske härleda sig av att de sätts i för lätt jord, att de stätt för skuggigt, eller sätts för tätt, men allt detta kunna vi emellertid ej yttra oss om enär vi ej känna förhållandena.

2) Konvalj drives liksom lökar bäst i lätt sandblandad jord.

ÄR NI

Är Ni en av de många, som varje söndag köper Stockholms-Tidningen med Söndagsbilagan — den bästa i landet?

Tänk så skönt det vore om Ni fick den hemburen — om den låg i brevlådan tidigt på morgonen innan Ni ännu stigit upp. Inte endast söndag morgon utan varenda dag. Bekvämt och även billigare.

Stockholms-Tidningen,
Stockholm.

Var god sänd mig Edert erbjudande för prenumeration.

Namn:

Bostad:

Postadress:

EN AV DE MÅNGA

Vi ha ett erbjudande att göra, som Ni ej bör låta gå Eder förbi. Skicka in kupongen här invid i dag och Ni gör Er själv en tjänst som betyder både trevnad och besparing. Det finns inte något skäl att skjuta upp saken, ty Ni förbinder Er icke till något genom att sända kupongen.

SÄND
KUPONGEN
I DAG

STOCKHOLMS-TIDNINGEN

Skönhetsråd.

(Meddelade av Olga Clanman, Beauty Parlor Etoile, Kungsgatan 55.)

Den förrådiska linjen.

— Jag har tänkt skaffa mig en sån där blommig klänning av chiffontaft, som stöter i golvet bak och står opp fram och är vansinnigt snäv om höfterna. Tjusigt, va?

— Du är så god och väntar med den där moderna blåsan till litet längre fram.

— Så att alla andra hinner före mig. Tack så mycket.

— Nåja, gör det då, men titta dig först i spegeln. Var sitter ditt s. k. gumfläsk, om inte precis just där du tänker smita åt klänningen för att den ska bli extra tjusig. Ja, jag kan förstå, att så långt hade du inte tänkt.

— Jag får väl klä mig i en säck och klippa ett hål för halsen. Det är väl så du vill se mig?

— Behövs inte, om du bara vill göra som jag säger. Först stiga upp 10 minuter tidigare om morgnarna. Avbryt mig inte som vanligt. Därnäst ställa fram en vanlig stol fritt i rummet.

Ja, det är mycket enkelt. Sen tar du stöd mot en dörrpost eller en byrå eller en dörrpost eller vad du har för fast föremål i närheten och svänger först ena benet, så det andra över stolskarmen.

— Så att jag verkar vattenuppfördringsverk i gång?

— Gör detsamma vad du verkar i ensligheten i din kammare, bara du blir skönare efteråt. Men det är inte slut än. Du har naturligtvis en massegerulle, som du använde energiskt en vecka och som nu legat i månader undan-slängd och bortglömd. Jo, jag kunde tro det. Tag nu fram den och rulla på de där partierna med hela din berömvärda energi. Massagerulle i förening med benrullningarna är inte alls så dumt som du tror. Det lilla fettlagret kan också sugas bort med elek-

BARNENS DAGS TOMBOLA

Lottpris 2 kr.

STOCKHOLM

Lottpris 2 kr.

Högsta vinst:

EGET HEM

eller

Svenska Statens Premieobligationer

för 40,000 kr.

Högsta nitvinst:

Svenska Statens Premieobligationer

för 50,000 kr.

Ett eget hem efter vinnarens fria val var som helst i landet eller varor, huvudsakligast svenska, och inredning till affär efter vinnarens förslag och i samråd med tombolans kontrollanter

för 25,000 kr.

Ingen nitvinst under 50 kr. värde.

Sammanlagt vinstvärde över 330,000 kr.

Lotter expedieras till hela landet mot förut per postanvisning eller i rek. brev insänd likvid (ej mot postförskott). Förutom 2 kr. per lott insändes 50 öre, då 1—5 lotter rekv., 75 öre då mer än 5 lotter rekvireras, till porto och dragningslista på nitarna (utkommer senast den 5 okt.) Adress: Barnens Dags Tombola, Stockholm. **Skriv tydligt!**

Lotterna expedieras under Överståthållareämbetets kontroll i den ordning rekvisitionerna ingå. Beställningar, som inkommit **före lördagen den 21 sept.**, garanteras bli tillgodosedda med lotter. Om erhållen vinstlott, på baksidan försedd med vinnarens tydliga namn och adress, insändes till tombolan, jämte rekporto, översändes vinsten, därest den kan sändas per post.

trisk behandling, men det är liksom ärligare att ha förtjänat sin slanka linje själv.

— Ja och så var det dieten?

— Lägg bort den där grötfrukosten med skinka och ägg och ost och uppskuret och kaffe med dopp. Att du bara kan sätta i dig det där när du nyss klivit ur sängen. Te med skorpor går precis lika bra och så lunch klockan 12. Svälta sig lönar verkligen oerhört litet. Du blir bara slapp i ansiktet och får svarta skuggor under ögonen. Om du tycker det är vackert, så gärna för mig. Men vill du veta hur man får klar hy och minskar i vikt? Ja, bara under den förutsättningen, att du har en mage som kan smälta småsten? Jo, saften av en citron i ett

glas, som fylles med ljumt vatten tages på fastande mage. Men bara en vecka, så uppehåll i tio dagar. Citronsyran är inte riktigt nyttig för blodet i längden. Man kan utbyta den helt och hållet mot saften av en apelsin, som är mildare. Nå, är du nu fylld av energi och kan gå till verket för den slanka höftlinjen? Jo, jag skulle tro det! *Pandora.*

Min baderska.

Av Rosa Fitinghoff.

Ottilia Falk var i sin ungdom en glad tös, rapp och slagfärdig med gott huvud och naturligtvis eftersökt av både Lysekilspojkar liksom dem borta på Skaftön, Grundsund och andra fisklägen.

Hon var t. o. m. förlovad med en sjöman ifrån Skaftön. Men hon var ung, sjömannen långt i fjärran land och att sitta hemma i stugan medan de andra ungdomarna gingo på dans blev i längden för ledsamt. Då fästmannen kom hem ifrån sin långresa förtalade honom onda tungor att Ottilia gått på dans medan han varit borta. Hon hade "hållit till godo att dansa med stenarbetare."

(Det var och är alltså en hemlig, ofta t. o. m. öppen, strid emellan sjömanspojkar och stenarbetareynglingar.)

Pojkarna på slätten höll ihop mot fästmannen. Det blev slagsmål — och så bröts förlovningen.

Efter två år, vid tjuogoett års ålder, gifte Ottilia sig med Falk.

Han var stenarbetare. Högt uppe på en bergshöjd borta på slätten hade de köpt sig en liten stuga, och nu gällde det att kunna avbetala så att ej stugan togs ifrån dem.

Ottilia blev "badgumma" vid Lysekils badanstalt. Nu hade hon att stiga upp vid halv fyra tiden för att hinna snygga upp hemma, laga maten, se till den ständigt växande barnskaras både kläder, mat och läxor för att sedan hinna vara i tid nere vid badanstalten vilken vid den tiden öppnades för badning redan kl. 7 f. m.

Mannen miste synen på ena ögat. Långa tider förmådde han ej stå emot lockelsen av starka drycker. Oftast var det Ottilia ensam som måste förtjäna till hela familjens livsuppehälle. — Och barnskaran hade ökat till tretton!

För många år sedan letade jag mig en gång dit upp för att överraska Ottilia med dukat kaffebord, ute på lilla förstukvisten, då hon kom hem på kvällen, trött av de många tångbaden. Hon blev så glad och efter kaffet skulle jag se hennes hem och barnen, samt stenknallen stugan stod på. Ären gingo, mannen dog, en del av barnen reste till Amerika, de andra fingo det bra i hemlandet.

Åter söker jag mig dit upp till Ottilia Falks hem. Det är som en saga, en dröm. Stenknallen är förvandlad till en yppig stor trädgård med potatisland, syrenbuskar, körsbärsträd, blomsterrabatter. En hög stenmur omgiver tomten — och den lilla stugan har förvandlats till ett stort hus ljusgrönblått till färgen, snyggt, rymligt, rent både utom- och inomhus. Kan Ottilia trolla?

Ottilia brister i skratt. Se med dessa mina händer och Guds hjälp har jag fått allt, som det nu är. Jorden har barnen och jag burit hit. Muren har vi lagt, träden har vi planterat. Trolleriet, förstår fröken väl, är det att man aldrig unnar sig någon vila. Nu vill barnen; att jag skall sluta nere vid badanstalten, men jag vill inte. De vill, att jag skall vila och bara ha det gott, de skulle då ge mig pengar till allt sän't, för

Vid regn, blåst och snö

NIVEA-CREME

Väder och vind, köld och fuktighet avlägsna från Eder hud ständigt livsviktiga ämnen och främja därigenom bildandet av för tidiga rynkor. Men Eder hud behöver frisk luft och Nivea-Creme skyddar den mot vädrets ogynnsamma inflytande.

Endast Nivea-Creme innehåller Eucerit; den förhindrar uttorkning av de ömtåliga hudvävnaderna och förebygger bildandet av veck och rynkor. Bevara Edert ungdomliga utseende ända till sena ålderdomen genom den ringa mödan att dagligen använda Nivea-Creme!

Nivea-Creme i askar à kr. 0.50, 1.20 och 2.00.

Nivea-Creme i tuber à kr. 0.90 och 1.50.

Nivea-Creme tränger in i huden och efterlämnar ingen glans!

Generalagentur för Sverige: A. SANDSTRÖM & CO. GÖTEBORG

de ha alla fått det bra i livet, men jag vill inte! Det kan ingen tänka vad det känns gott att ha sina egna pengar, dom som man alldeles själv har förtjänt.

Ottilia Falk har två badrum att sköta om och med brinnande intresse ger hon de föreskrivna baden. Som en utexaminerad sjukgymnast knådar hon de sjuka partierna och följer med hur krämporna försvinna. Ifrån Amerika har några av barnen sänt henne illustrerade böcker om människan och dennas muskulatur, sjukdomar etc. Fast hon inte kan engelska har hon ändå satt sig in i människans olika sjukdomar på det reumatiska området, som en läkare kan hon sätta fingret precis på den ömma punkten och hon ger sig ej i brådrasket för att få badet undanstökat.

Och likadant är det med allting vare sig det gäller att laga och stoppa badortens linneförråd eller annat i den vägen. — Jag kan inte se trasor eller att någonting skall förfaras, sade hon på tal om att hon arbetar på övertid utan ersättning. Kanske att det just är detta som är trollformeln till Ottilia Falks framgång i livet — detta att hon inte kan se trasor och slarv utan hellre arbetar på övertid.

Säkerligen är det oräkneliga badgäster som under årens lopp varit i Lysekil och som erinrar sig "Ottilias" kraftiga nypor och vilka nu, fastän sent, vilja sända henne en hälsning och tack för god hjälp.

Barn och sommarlov.

En återblick.

I intet land ha skolorna så långa ferier som hos oss. Utomlands få barnen "knoga" halva sommaren och först i mitten på juli inträder det egentliga skollovet.

Man tycker det är riktigt synd om de små, när man ser dem knoga i väg till skolan i damm och hetta, medan våra egna redan länge varit fria.

Hur efterlängtad sommarlovet än är av de unga — och lärarna med antagligen — så är det dock ej precis meningen, att det helt och hållet "slutas" bort som uttrycket lyder. Tiden måste även nu utfyllas av nyttigt arbete, om ej lovet skall bli mera till skada än gagn.

En mor framställde en gång i en tidning frågan huruvida det var nyttigt, att sommarlovet för barnen var så långt och samtidigt klagade hon över, att hon rakt inte kunde förstå, hur hon skulle kunna sysselsätta dem. Hon fick dem ej till att göra något, och hon tyckte, att det långa lovet bara alstrade lättja och odygd. Många mödrar instämna nog häri, men männe ej denna klagan återfaller på dem själva? Ty just under det långa sommarlovet återbördas barnen helt till hemmet under mors uppsikt och tillsyn.

**Försummar Ni daglig hudvård,
åldras ansiktet för tidigt.**

Smuts tår och tvål irriterar huden och borttager fett. Använd därför ett mildt, välgörande medel som OATINE — ingnidning och avtorkning —

och ansiktet får ett friskare utseende varjämte huden stimuleras, rensas och skyddas. Begär uttryckligen OATINE "Vit creme — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2:50 samt stor burk med tredubbelt innehåll Kr. 5:—.

**Oatine
SNOW**

å Kr. 1:25 för användning i damvaskor.

TILLERKÄND 10 GRAND PRIX & GULDME DALJER.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris och Stockholm.
Nederlag: MALMÖ. Fås i Finland i Parfumeri Harrison, 27 Kaserngatan, Helsingfors.

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket vålluktande samt dryg och bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås överallt i burkar å Kr. 2:50 och Kr. 5:—.
I elegant lyxförpackning till samma pris. Oatine och Oatine-Snow fås även i tuber

Nu är det bara nyttigt att de få annat arbete som motvikt mot läsning, ty inte trivas de själva med att bara lata sig. För en arbetslös blir ju dagen lång, och finna ej de unga något nyttigt att göra, så blir det någon odygd eller något rackartyg de hitta på. Overksamma kunna ej barn och ungdom vara, det strider helt mot deras naturell.

Men vad skola de då göra? höras förtvivlade frågor. De skola ha sin bestämda uppgift i huset att fylla på ena eller andra sättet, inte så, att hela dagen är upptagen, men ett bestämt arbete för varje dag. Och detta får inte släppas efter, ty med slapphet vinn ingenting. Blir det bara ett kryphål en gång, blir det snart flera. Nu behövs ej en onödig

stränghet utvecklas för att sätta de unga till nyttigt sommararbete. Det går alltid sämre att utträtta något, när arbetsviljan ej är med. Ambitionen skall väckas och helt säkert är materialet så gott och längtan efter lämplig sysselsättning innerst inne så stark, att motståndet snart är undanröjt, sedan man ordentligt vilat upp sig efter skolarbetet.

*Glöm ej att
förnya kvartals-
prenumerationen.*

Ett bra handarbete för sommaren är att såväl pojken som flickan får lära sig stoppa strumpor och sy i knappar. Sådana stunder med mor ute i gröngräset kunna göras oförgätligt trevliga. Visserligen säga ju ofta unga människor, att något så trivialt och ledsamt som att stoppa strumpor, det ska de aldrig göra, när det finns maskiner för dylikt jobb, men som en maskin inte gärna kan placeras i västfickan på en beväring eller sjöman och strumpor gå sönder fortare och lättare i en arbetsstövel än i en lacksko, så är det gott att kunna konsten med den händigaste av alla maskiner — handens fingrar.

Vidare finns det en trädgård, så besinna hur mycket nyttigt arbete här kan göras av de unga

och detta bör göras av kärlek till den egna torvan.

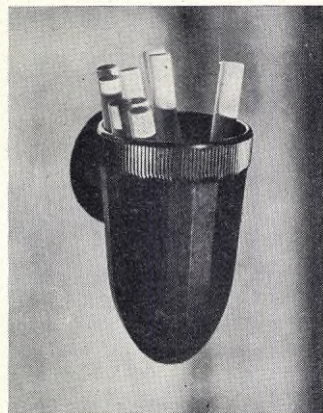
Så är ju sommaren semester-tiden för olika slag av biträden.

Här kan den egna sonen eller dottern rycka in som ersättare under ledigheten — en god lärdom kan under tiden inhämtas och kanske grunden läggas och lusten vaknar för ett arbete som kan lämpa sig för framtida försörjning.

Marthe.

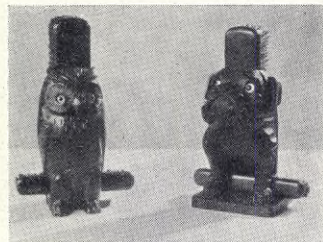
NYTT och NYTTIGT

Under denna rubrik införes noter från olika verksamhetsområden och publiceras nyheter från varumarknaden i redaktionellt urval. Firmanämnen fås i brevsvar mot porto. Meddelanden om hän-delser på kvinnliga verksamhets-fält mottages gärna från våra läsarinor.

Bilaskopp.

Den nya tidens tecken är att frun sitter vid den gemensamma bilens ratt och herrn sitter baki. En reminiscens från den gamla tiden återstår dock, och det är, att herrn sitter baki och spiller aska. På golvet och sittplatsen och sig själv och fruns humör, som blir grått och glödande. Blev — från och med denna dag spiller herrn askan i en askkopp, som med en gummiplatta hakas fast vid bilrutan.

Borsthällare.

Husdjurens betydelse för hemmets trevnad är en evigt om-tvistad fråga. Men tvisten om dessa två kommer nog inte att bli långvarig, f. d. f. äro de roliga att se på, och f. d. a. göra de obestridligen nytta. Ett par klädesborstar kringslängda hur som helst i en tambur göra ingen människa glad, och ett par lösa klädesborstar till med naturnöd-vändighet kringslängda hur som helst. Om de inte vaktas och om-händertagas av en målmedveten bulldogg eller grubbelsam uggle, som på ett klädsamt sätt bestämt markera deras plats.

**Ni,
som själv
lagar mat**

vet, huru viktigt det är, att matvarorna äro goda och fina. Till god mat fordras goda ingredienser. — Det är just detta, som gör, att så många av de husmödrar, som själva stå för matlagningen, så varmt förorda Runa. — På smörgåsbordet har Runa alltid sin givna plats.

**Säljes endast i de
privata affärerna.**

RUNA

HÖGSTA MÄRKET SMÖRBLANDAT MARGARIN.

MARGARINFABRIKERNAS FÖRSÄLJNINGSAKTIEBOLAG

FALU-ÄTTIKA

- 1 För matlagning
- 2 För matbordet
- 3 För konservering

DE SISTA INLÄGGNINGARNA.

Den brådaste konserveringstiden är väl nu över, men ännu återstår en del inläggningar. Och för den husmor, som av ett eller annat skäl ej kunnat tidigare ägna sig åt att "samla i ladorna" finnes alljämt rika tillfällen. Den egentliga bärtiden är visserligen förbi. Jordgubbar, smultron, krusbär, hallon och vinbär gå ej att uppbringa, åtminstone ej i större mängder, om man också kan komma över några av dem till ett mindre syltkok. Men lingontiden är just inne. Blåbär från Norrland bruka även vara synliga på våra torg, och hjortron, björnbär och slånbar kan man även komma över så här års, för att inte tala om renklor, andra plommon, päron och äpplen. Svamptiden varar ännu, och en viktig detalj i många hem är gurkinläggning för vilken tiden nu är inne. En del grönsaksinläggningar kan ännu utföras, och så småningom kommer tiden för syltlöksinläggning. Av rönnbär kan man gärna koka sylt; den lämpar sig bra som sallad till kött, och nypon böra tillvaratagas för torkning eller nypon-sallad.

Vid förvaring av lingon böra vi komma ihåg våra gamla hederliga vattenlingon, som förr hörde till varje välordnat hushåll, men som numera blivit allt sällsyntare. I våra dagar, då den s. k. råkosten skattas högt borde vi emellertid intressera oss för detta enkla inläggningssätt, som kan ge oss ett billigt men ur näringsynpunkt värdefullt tillskott i vintermånadernas kost, så jämförelsevis fattig på vitaminer och mineraliska beståndsdelar. Ur denna synpunkt kan man även förorda rårörd lingonsylt och saft.

Utförliga recept härå och några andra beskrivningar som kunna komma till nytta under denna senare inläggningstid följa nedan.

Okokt lingonsylt.

5 lit. lingon, 2 kg. socker.

Lingonen rensas, sköljas hastigt, krossas och röres tillsammans med sockret 1½ timme.

Lingon med äpplen.

4 lit. lingon, 4 lit. äpplen, 1 kg. strösocker, ½ lit. vatten.

Lingonen rensas. Äpplena skalas, skäras i klyftor

och kärnas ur. Lingon, äpplen och strösocker läggs varvats i en syltkittel. Vattnet hälls över och alltsammans får sakta koka, tills äpplena äro mjuka. Massan skakas och skummas samt lägges i förberedda krukor, som bindas över när moset kallnat. På samma sätt kunna lingonen kokas med päronbitar.

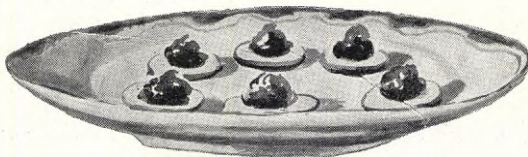
Lingonsallad.

1 kg. utplockade stora lingon, 6 nejlikor, 1 liten bit kanel, ½ kg. strösocker.

Lingonen rensas, sköljas och pickas hastigt med en grov synål. De läggs direkt i en burk varvats med socker, nejlikor och kanel. Burken bindes över och är färdig, då sockret smält. Serveras som sallad till kött.

Lingonsaft

blir givetvis bäst, friskast i smaken och vackrast om den tillagas rå som följande:

Gratinerade kronärtskockor med svamp.

12 lit. lingon, 5 lit. vatten, 40 gr. vinsyra, ½ kg. socker till varje liter saft.

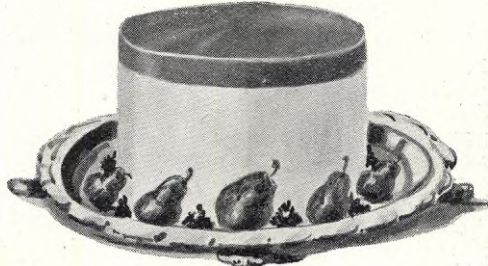
Lingonen rensas, krossas och läggs i en kruka. Citronsyran löses upp i litet varmt vatten och slås jämte vattnet över lingonen, som sedan får stå 2—3 dygn. Under tiden rör man då och då om blandningen. Bären slås sedan i silduk att självrinna. Saften väges eller mätes, och till varje kg. saft tillsättes ½ kg. socker, varefter saften röres med sockret 1 timme. Saften får herefter stå ½—1 timme, varefter allt skum avlägsnas. Saften buteljeras och korkas.

Denna saft tillsatt med vatten utgör en synnerligen god måltidsdryck.

Socker mängden kan, om man så önskar, minskas till ⅓ kg. pr kg. saft eller ökas, om en sötare saft önskas.

Lingonmos med pumpa.

5 lit. lingon, 1 kg. pumpa, ½ lit. vatten, ½ kg. socker på varje kg. passerat mos.

Gelé-blanc-mangé med päron.

Lingonen rensas och kokas tillsammans med vatten och pumpan, skuren i tärningar, tills lingonen falla sönder och pumpan är mjuk. Då passeras massan, varefter sockret tillsättes, och moset kokas ihop, tills det flockar sig om skeden.

Moset förvaras som vanlig sylt och serveras sedan som marmelad på bröd eller som mellanlägg i tårtor.

I stället för pumpa kan morötter användas eller äpplen.

Mos av restbär.

Lingon som stannat i silduken vid saft eller gelékokning blandas med samma vikt äpplen, som skurits i små bitar. Vattnet hälls på, så det nått och jämnt står över, och blandningen får koka, tills äpplena äro mjuka. Massan passeras, socker tillsättes (½ kg. på varje kg. passerat mos), och fruktmoset hopkokas, tills det flockar sig om skeden.

Behandlas och användes som föregående.

Plommonsylt.

Plommonen skällas hastigt i vatten, skalas, delas mitt itu, kärnas ur och vägas. ¾ kg. socker och 2½ dcl. vatten till varje kg. plommon kokas till en tjock

ÖRGRYTE KEMISKA KUNGL. HOVLEVERANTÖR GÖTEBORG UTFÖR ELEGANT KEMISK TVÄTT och FÄRGNING

Klänningar

Dräkter

Kappor

Kostymer

Uniformer

Överrochar

Mattor

Gardiner

Draperier

Täcken

Filter

Ombud å de flesta platser i Sverige. Gods kan även insändas direkt under adress Göteborg.

och simmig lag. Plommonen läggs i och få koka samt skakas och skummas, tills sylten ser klar och simmig ut.

Behandlas, förvaras och användes som vanlig sylt.

Slånbarssaft.

Slånbar, vatten, socker.

Slånbären, som med fördel få vara en smula frostbitna, läggs i en kruka, och kokande vatten slås på, så det står väl över bären. Följande dag hälls saften av, kokas upp och slås het på bären, som genast täckes över med ren duk och tallrik. Samma sak upprepas ytterligare två dagar. Sedan silas saften upp, och ½ kg. socker till varje kg. saft tillsättes, varefter saften kokas och skummas, tills den ser klar ut. Den buteljeras, korkas och hartsas på vanligt sätt.

Det är av vikt, att slånbären aldrig kokas, ty saften får då en besök och från smak.

Slånbaralikör.

2 lit. slånbar, 750 gr. socker, 1 bit vanilj, 1 bit kanel, 5 nejlikor, 1 lit. arrak, rom eller konjak.

Bären sköljas och sockras ned i en stor glasburk. Vanilj, kanel och nejlikor läggs emellan varven. Spriten hälls på och burken bindes över med pergamentspapper. Glasburken ställes i ett soligt fönster, och under den första veckan omskakas innehållet då och då, så att sockret blir väl smält. Efter 2—3 månader silas likören från bären, buteljeras och är färdig att använda.

Tomater för vinterbehov

förvaras bäst i form av puré. Mogna, röda tomater sköljas, torkas, skäras i bitar och läggs i en kastrull jämte litet salt, vitp. och skuren lök. Alltsammans får koka och passeras. Purén kokas ihop, lägges på små konserverglas eller flaskor och steriliseras vid 80° C. i 20 min.

Press-gurka för vintern.

Skala gurkan, skär dem i tunna skivor och salta ned dem i en kruka med fint smörsalt; en svag press anordnas, och en tallrik lägges på krukan som får stå c:a en vecka. Man häller då bort lagen som bildats och saltar gurkskivorna på nytt. Skulle massan

Prova vår avkännare
högt uppskattade

KLASS II PILSNER

A.-B. HEMBRYGGERIET
HELENEBORGS. 15, STOCKHOLM
TEL. Söder 37045, Söder 37046.

Hembäres direkt till privathushåll.

INGET HEM
BÖR SAKNA

IDUNS KOKBOK

FJORTONDE UPPL.
NEDSATT PRIS 6 KR.
Fullst. omarbetad och utvidgad.

VAR SKOLA VI GÖRA VÅRA INKÖP?

En lättbesvarad fråga-läs Idun

MARMI

är och förblir det mest omtyckta buljong-extraktet i marknaden! Ersätter fullkomligt köttbuljong och som förstärkning av buljong är det ovärderligt. Användes vid all slags matlagning! Finnes hos Eder speccerist!

BAGERIER:

LEKSANOSBAGERIET

Nybrogatan 69.

Moster Lottas Brödbod

Birger Jarlsgatan 53

BAND, SPETSGARNITYR OCH SCARVES:

Sucksdorffs Bandhandel

Hamngatan 38

SUNDINS

65 DROTTNINGGATAN 65

damfriserin

FOTOGRAF:

SANDELS JOR

Drottningg. 27, 4 tr. hiss. Tel. N. 93 29

GARN & HANDARBETE:

Systrarna Hultgren

Birger Jarlsgatan 13, 2 tr.

KAPPAFFÄR:

ROBERT SVEDIN

DROTTNINGGATAN 37

MODEMAGASIN:

Atelier Mitra

Tel. 15 53. Birgerjarlsg. 34, STHLM.

OPTIKER:

Clara Ekström

Jakobstorg 3

PLISSERING:

Plisséfabriken Modern

Hornsgat. 36, Sthlm. Tel. Sö. 34709.

RADIO:

Radio-A/B Audio

N. 9447. Drottninggatan 11, STHLM.

SNÖRMÅKERI:

Mattssons

KLARABERGSGAT. 52

SPETSAR:

De Förenade Spetsfabrikernas

FÖRSÄLJNINGLOKAL

Grevturegatan 13

Oscarshamns

Spis- och Knäckebrödsfabrik

Gustaf Nilzéns

tillverkningar av Delikatessbröd, Superior-Bröd, Knäckebröd N:o 2, Spisbröd och Kuvertbröd äro de förmästa bröd-sorter som föras i marknaden.

Firman etablerad år 1895 och kvalitetserna belönade med flera guldmedaljer. Rikstelefon 69. Telegramadress Nilzén.

äter safta sig förfäres på samma sätt, tills saltet bibehåller sig tämligen fast. Då överbindes krukans och förvaras i källare. När gurkan sedan skall användas urvattnas den väl, helst över en natt. En vanlig pressgurke-lag tillblandas och litet färsk finhackad persilja strös över. Denna senare bidrager i hög grad till att ge gurkan den äkta pressgurkesmaken.

Rönnbärssylt.

I kg. rönnbär, vatten, I kg. socker, 4 dcl. vatten, I dcl. konjak.

Bären sköljas och kokas 10 min. i vatten, som silas bort. Av socker och vatten kokas en klar simmig lag. Bären läggs i och få under skakning och skumning koka, tills sylten blir klar och simmig, då tillsättes konjaken. Sylten hälls på sylt-glas och behandlas på vanligt sätt.

Serveras till stek och utgör då ett pikant inslag.

IDUNS KÖKSALMANACKA (15—21 sept.).

SÖNDAG. *Frukost:* Fransk omelette med haricotsverts; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Stekt kyckling med svart vinbärssylt, tomat, grönsallad och brynt potatis. Gratinerade kronärtskocksbottnar med svamp. Gelé-blanc-mangé med päron.

MÅNDAG. (Makaronidag.) *Frukost:* Griljerad salt lax med stuvad potatis och hackad gräslök; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Makaronisoppa med ost. Små blomkålsgratiner med kycklingragu.

TISDAG. *Frukost:* Strömmingslåda med tomat; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Bräckt skinka med stuvade bondböner. Lingonkräm med kokta äppelhalvor och gräddmjölk.

ONSDAG. *Frukost:* Små pannbiffar med ansjovis och stekt potatis; smör eller margarin, bröd, ost, ansjovis, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Ugnsrökt bräckt kolja med brynt persiljesmör och stuvad potatis. Äggsuffléer.

TORSDAG. *Frukost:* Kokta skinkrullader med ärter och äggröra; smör eller margarin, bröd, ost, ansjovis, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Hotchpotchsoppa. Berlinermmunkar med fruktkompott.

FREDAG. *Frukost:* Majsflingor med mjölk och kokt frukt. Spicken sill med gräslök, grädd och potatis; smör eller margarin, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Kalvschnitzel med kokta grönsaker. Färsk blandad frukt. Kex, ost och smör.

LÖRDAG. *Frukost:* Svampomelette; smör eller margarin, bröd, ost, ansjovis; kaffe eller te, vetebröd. — *Middag:* Kokt kall sik med hackad dill, gurkskivor och tomatkivor i pepparrotsgrädd samt varm potatis. Haricotsverts eller släparter med rört smör. Äpple.

Gratinerade kronärtskocksbottnar med svamp (för 8 pers.). 8 stora kronärtskocksbottnar, I lit. champinjoner, 100 gr. smör, I dcl. tjock grädd, salt, vitp., 2 msk. finstötta skorpor.

Kronärtskocksbottnarna kokas och läggs på smort gratinfat. Svampen rensas, sköljes och läggs direkt i en panna med smör. Den får sakta koka i smöret och sitt eget spad, tills den blir mjuk. Mot slutet av stekningen

tillsättes grädden i små portioner och får koka ihop, tills massan blir lagom tjock. Den smaksättes väl, får svalna och fördelas i en flock på varje kronärtskocksbotten. Svampmassan beströs lätt med finstötta skorpor och en liten klick smör läggs på varje. Strax före serveringen sättes anrättningen i het ugn, tills den fått litet färg och blivit genomvarm, se bilden.

I brist på kronärtskocksbottnar kunna selleriskivor användas.

Gelé-blanc-mangé med päron (för 10 pers.). *Gelé:* I paket hallon-, körsbär- eller smultron-Jell-O, ½ lit. vatten, I msk. arrak, (röd färg).

Blanc-mangé: 5 dcl. tjock grädd, 2 msk. vaniljsocker, 3—4 blad gelatin, 3—4 msk. vatten.

Jell-O-pulvret upplöses på vanligt sätt med det kokande vattnet, smaksättes med arrak och färgas, om så behövs. Blandningen hälls i en vattensköld form, som är slät i botten. Litet av geléet sparas. Till blanc-mangén vispas grädden till skum. Vaniljsockret tillsättes, och gelatinet upplöst i varmt vatten hälls i under vispning. När geléet är stelt, lägger man blanc-mangén ovanpå och sätter formen kallt. När puddingen är fullkomligt stel doppas formen ett ögonblick i het vatten och stjälpes omedelbart på serveringsfatet. Litet röd gelé hackas och läggs jämte kokta päron runt puddingen, se bilden.

Små blomkålsgratiner med svamp och kycklingragu. Små blomkålshuvud, eller delade större, kokas mjuka i saltat vatten och få rinna av väl. De läggs på ett eldfast fat, beströs med riven ost och finstötta skorpor samt beläggas med flockar av smör och sätts in i ugnen att få färg. Under tiden gör man i ordning svamp, som ansas, skäres fint och stekes i smör tillsammans med finhackad persilja. Härmed beströs blomkålen omedelbart före serveringen och kycklingragu placeras i krans omkring.

Ugnsrökt kolja. För rökning i vanlig spiselugn måste man anskaffa ett särskilt rökgaller. Detta som är hopfogat av metalltråd, nät och plåtkant kan beställas hos närmaste plåtslagare. Rökgaller kan med säkerhet erhållas färdiga i våra större bosättningsaffärer.

Fisken rensas på vanligt sätt, skrapas väl och tvättas invändigt. Minsta möjliga vatten bör användas. Den gnides sedan in med salt och får ligga en timme för att få tillräcklig salt smak. Fisken placeras sedan på rökgallret med ryggarna upp, och så att de ligga fritt på det att röken kommer till från alla sidor. Den ställbara tråden drages ut, så att den passar ugnens bredd.

I en långpanna eller på en plåt har man på förhand ordnat enrisbädden för röken. Man lägger först ett lager halm eller i brist härpå träull och ovanpå ett tjockt lager finhackat enris. Ugnen bör under rökningen vara medelvarm. Man tänder nu på halmen här och var, eller också kan man införa litet glöd från spisen under bädden i långpannan och så inskjutes pannan skyndsamt på ugnens botten. Det förberedda rökgallret med fisken skjutes in samtidigt på falsarna i ugnens mitt. Ugnsluckan stänges genast. Man får sedan allt emellanåt "glänta" på ugnsluckan för att se till, att det verkligen bildas rök i ugnen. Om det brinner med låga måste man

Här kommer ja!
med N.E.N:s orar som alla vill ha!

N. E. NILSSON'S
MEJERI

Rekvirera

Lucks

"REKLAM-ASK"

med fin

Choklad & Konfekt

väg. ½ kg

endast Kr. 2.— st.

Expedieras till landsorten mot postförskott.

PERCY F. LUCK & Co.
STOCKHOLM.

Hovmanicuristen

JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.

Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Ar trots all konkurrens

främst bland putsmedel för koppar o. mäs-sing.

"BABYUTSTYRLAR"

Erkänt bästa modell och tillbehör, kompl. utst. Kr. 7, extra fin Kr. 9, lyxutf. handarb. Kr. 12, bärmantel Kr. 3. Lakan och örgott av noblessväv, äkta knyppl. spetsar Kr. 7. Av mada-polam och spets Kr. 4. Modeller och material lev. till Sv. Röda Korset. Clara Lindqvist, Kvarng. 20, Borås.

Begär alltid
SMÅRYDS
FRUKTÄTTIKA

Yppersta bords- & matättika. Rekommenderas av läkare. Användes som vinaigre.

REYMERSHOLMS KRONOLJA
TILL BAKNING, SALLAD, STEKNING och FLOTTYRKOKNING

SILVO
SILVER
POLERMEDEL

RENGÖR OCH POLERAR GULD, SILVER, ALUMINIUM OCH ALL SLAGS BORDSILVER.

SÄLJES I BURKAR Å 45 ÖRE & KR. 1:00

LEDIGA PLATSER

En extra befattning

En laboratoris vid Sjukhuset S:t Eriks patologiska avdelning är till ansökan ledig. Platsen tillträdes den 1 oktober 1929. Alder ej över 30 år. Lönen utgår med 2280 kr. under de första 6 mån. och därefter med 2400 kr. pr år jämte rörligt tillägg. Ansökningar, ställda till Direktören för Sjukhuset och åtföljda av ålders-, läkare- och tjänstebetyg, inlämnas senast den 20 september 1929 kl. 12 på dagen.

Elever

i Gobelinvävnad (1 frielev) emottages hos Amelie Fjæstad, Arvika, Rackstad.

Bildad, enkel flicka,

frisk, med lugnt och gott sätt, gärna gladlynt o. musikalisk, i åldern 23—28 år, som genomgått flickläroverk, kunnig i ett hems fullst. skötande samt villig att hjälpa till med enklare skrivgöromål, erhåller anställn. hos ensam yngre tjänsteman vid stationssamh. å landet. Handskrivna svar med uppgift å löneanspr., ref. och betygsavskr. samt foto, som åters., emotes tacksamt und. sign. "Landsfiskal", Iduns exp., f. v. b.

PLATS SÖKANDE

Engelsk dam,

bästa rekommendationer, vistats tio år i Frankrike önskar giva undervisning i franska och engelska i god svensk familj. Små löneanspråk. "Mrs. D.", Sv. Dagbl., Odengat. 53, Sthlm.

Inført genom Stockholms Läkareförening

Doktor J. Arvedsons kurs i Sjukgymnastik, Massage Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. Maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Centralinstitutet.

Kursen, 2-årig börjar d. 15 sept. Prosp. på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odeng. 1, Sthlm.

Professor PATRIK HAGLUNDS Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklänik.

Sturegatan 62, Stockholm.
R. T. 75025. N. 8301.
För behandling av hållnings- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbingar

Dr A. Karsten

Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut

Kungsgatan 60, Stockholm

Doktor A. Kjellbergs Institut

(Innehavare Doktor Sven Backman.)
Kurs i fysikalisk behandling: Massage, sjukgymnastik, ljus-, elektrisk- och värmebehandling.

Hölländaregatan 3, Stockholm.
Begär prospekt. Tel. Norr 667.

PENSIONAT OCH INACKORDERINGAR

För elementarbildad flicka

önskas god inackordering å herrgård eller prästgård i Småland. Helst där hushåll får läras. Svar till postfack 57, Landskrona.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.

Avesta: Avesta-Posten.

Bollnäs: Tidningen Ljusnan.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falkenberg: Hallands Nyheter.

Falun: Falu-Kuriren.

Gävle: Gefle-Posten.

Halmstad: Tidningen Halland.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Hörby: Mellersta Skåne.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Värmlands Läns Tidning.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Köping: Bergslagsbladet.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mjölby: Mjölby Tidning.

Mora: Mora Tidning.

Motala: Motala Tidning.

Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Piteå: Norrbottens Allehanda.

Skara: Skaraborgs Läns Tidning.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.

Sollefteå: Sollefteå-Bladet.

Strömstad: Strömstads Tidning.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Söderköping: Söderköpings-Posten.

Södertälje: Södertälje Tidning.

Sölvesborg: Sölvesborgs-Tidningen.

Tranås: Tranås Tidning.

Trälleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohusläningen.

Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Upsala: Tidningen Upsala.

Vadstena: Östgöta-Bladet.

Visby: Gotflänningen.

Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonsblad.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Västerås: Westmanlands Allehanda.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks Allehanda.

Östhammar: Östhammars Tidning.

fukta enriset med vatten, och härfor måste man redan från början förse sig med en skål vatten. Om det i stället skulle alldeles slockna i ugnen är det antagligt att riset varit för fuktigt. Detta torkar snart i ugnsvärmen och man får åter tända halmen med fändsticka eller glöd. Man kan möjligen ha luckan en smula på glänt, tills man ser, att det bruner, och rök åter bildas. Är ugnsluckan försedd med draghåll, så är ju lufttillförseln lättare att reglera.

Mindre fisk såsom strömming och sill taga 20—30 min för att bli genomrökta, och större fiskar 30—40 min. Skinet skall emellertid vara gulbrunt och glänsande, då fisken är färdig.

Den rökta koljan lägges i smör i en långpanna och stekes lätt i ugnen. Serveras med brynt persiljesmör.

Äggsuffléer (för 6 pers.). 50 gr. smör, 50 gr. mjöl, 2½ dcl. gräddde, 50 gr. socker, 5 ägg, 2 msk. vaniljsocker, 6 msk. hack. mandel och syltad frukt.

Smör och mjöl fräses tillsammans; grädden spådes på, och smeten får ett uppkok. Äggulor vispas väl med sockret samt inarbetas och sist tillsätts de till hårt skum slagna vitorna. Små suffléformar smöras. En msk. hackad frukt lägges i botten och äggsmeten slås över. Formarna ställas i vattenbad i ugnen att gräddas och serveras genast de äro färdiga.

Hotchpotchsoppa. ¾ kg. fårkött av halsbiten, 2—2½ lit. vatten, 1 purjolök, 2 morötter, 1 litet selleri, 1 palsternacka, 40 gr. smör, 2 msk. mjöl, 1 litet blomkålshuvud (eller ½ lit. jordärtskockor), 1½ kpk kokta ärter (färska eller konserverade), ½ lit. råskalad potatis i skivor.

Färköttet ansas och kokas till hälften i vatten; det befrias från ben och skäras i bitar; benen lägges i köttspadet att koka vidare. Purjolöken, morötterna, selleriet och palsternackan ansas, skäras i strimlor och fräses i smöret. Köttet lägges i och när detta är lätt brynt, strör man i mjölet och späder omedelbart med det silade köttspadet litet i sänder, så att det ej klimpar sig. När allt spadet är inblandat och soppan kokat upp, pålägges locket, och alltsammans får sakta koka, tills kött och rötter äro mjuka. Under tiden ansas blomkålen, delas i små bitar och kokas mjuk i saltat vatten. Blomkålspadet och ärtspadet blandas i soppan, och en halvtimme innan köttet är mörkt, lägges potatisbitarna. Soppan smakas av, grönsakerna inblandas och soppan serveras varm.

Två okända.

(Forts. fr. sid. 991.)

i Luxembourgträdgården, sade mitt sällskap.

— Där går de båda ungdomarna från i går.

Där gingo de! De voro barhuvad liksom på kvällen; hon var klädd i en lättare klänning, som gjorde ett yngre och festligare intryck än den torftiga trikkkläningen.

Jag reste mig ovillkorligen och följde dem på avstånd för att längre behålla dem i sikte.

Hon stödde sig på sin käpp, och lade ibland sin lediga hand på hans axel. Som vanligt föreföllo de att vara helt upptagna av varandra. Vid en trappa blev hon litet efter och tog sig med rätt stor ansträngning upp för den med hjälp av ledstången.

Jag har nått mitt mål

och blivit student" skrev nyligen en elev till oss, sedan han efter hermodstudier avlagt studentexamen.

Har Ni nått Ert mål?

Ni vill avlägga *studentexamen* eller *realskoleexamen*? Ni behöver kanske helt enkelt denna examen för att kunna ägna Er åt den levnadsbana, Ni känner Er kallad till. Läs då hos Hermod! Ni kan på kort tid genomgå en fullständig studentkurs. Ni kan även få kompletteringskurser i de ämnen, vari Ni känner Er svag.

Skriv till institutet i dag efter student- eller realskoleprospektet. Lägga fram Edra studieplaner! Ni kan med vår hjälp förverkliga dem, ty det har tusentals personer gjort före Er.

HERMODS KORRESPONDENSINSTITUT

Slottsgatan 53 B. Malmö.

Sänd mig kostnadsfritt och utan förbindelse å min sida Er tidskrift "Korrespondens" för 6 månader jämte Ert nya, stora, illustrerade språkprospekt.

Namn:

Adress:

Idun 424 15/9 29

TELEBORGS HJELPENSION

å Teleborgs Slott invid Växjö mottager elever på flickskolans alla stadier. Särskild kurs för unga flickor i språk, konst- och litteraturhistoria, musik, hushåll och sömning. Alla ämnen valfria. Individuell undervisning. Infödda språklärarinnor, konservatorieutbildad musikal., exam. skolkökslär. Icke mer än 20 elever kunna mottagas. Skolans motto: Kultur och arbetsglädje. Prospekt på begäran. ELSA KJELLANDER-EL KIRSH, Teleborg, Växjö. Rt. 199.

— Hur skall det egentligen sluta mellan dessa två? sade mitt sällskap plötsligt.

Jag såg frågande på honom.

— Hon är ju ofärdig.

Jag teg. Detta var alltså den objektiva synen, världens syn på förhållandet. En dag skulle det kanhända också bli den unge mannens... Mitt i hettan ryste jag till. Hur skulle det gå för henne att se ömheten i hans ögon förvandlas i likgiltighet, varsamheten i otålighet, beskyddandet i leda?

Det fanns andra lösningar — döden var en. Var det inte i själva verket döden, som redan skänkt henne hennes air av omedveten höghet?

De gled allt längre in under träden, solfläckarna spelade över dem. På så långt avstånd syntes det mindre att hon haltade, syntes nästan inte alls, och jag sökte tro, att det fanns ännu en lösning: ett bad i Betesda, när en ängel rört om vattnet...

Bratteborgs Hushållsskola,

Strömsfors, börjar ny 2 mån. kurs 18 okt. Grundlig undervisning i finare och enkl. matlagning, bakn., dukn., konserv., konditori, charkuteri, handarbeten m. m. Vackert läge. Gott hem. Prospekt mot porto.

I sjukgymnastik

massage och övriga fysikaliska behandlingsmetoder börjar ny kurs 20 september. Grundlig och billig utbildning. Låga levnadsomkostn. Anm. snarast erforderligt, enär pågående kurs var övertecknad. Begär prospekt!

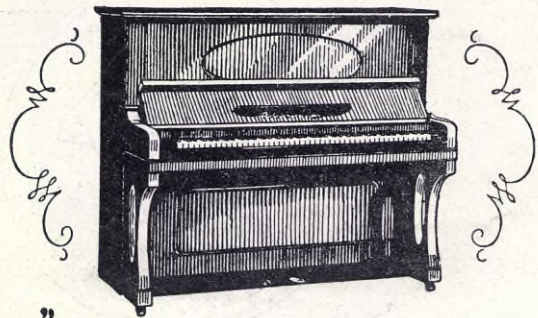
MALMÖ-ZANDER-INSTITUTET.

Till salu.

I naturskön trakt av Dalsland (6 km. fr. Saltkällan, 27 km. fr. Uddevalla) finnes gård på 60 tld till salu. 40 tld skog, 12 tld åker, vattenfall å ägorna, fiskvatten, god jaktmark, bra bete — lämpligt för fåravel.

Byggnader i fullgott skick. Corps de logiet fullt möblerat. Event. utarrrendering el uthyrning. Corps de logi om 6 rum och kök 2 hallar, 2 balkonger, badrum. Passande till vilohem.

Vidare förfrågningar besvaras mot porto av Stationsinspektör G. Brunsson, Strömstad.

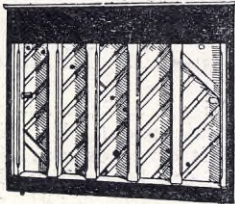

Östlind & Almquists

nya pianomodell har kommit!

Sedan vi förlidet år lyckats att vid oss binda en av Europas skickligaste pianokonstruktörer, ha våra redan förut överlägsna pianon genom en rad små förändringar och "finesser" än ytterligare bättras.

I samband därmed hava vi nu fått färdigt en ny, liten pianomodell, konstruerad efter vetenskapliga grunder o. med tillvaratagande av de allra sista rönen inom piano byggnadskonsten.

Pianots baksida.

Denna nya modell, som vi benämna N:o 20 och 21, besitter en i förhållande till sin storlek överträffad tonstyrka, lika ren och silverklingande i diskanten som djup och malmrik i basen.

Låt oss utan några förpliktelser å Eder sida provspela detta piano för Eder vid något av våra försäljningsmagasin eller tillskriv oss för närmare upplysningar.

A. J. B.
FÖRENADE
PIANO- & ORGELFABRIKER
Huvudkontor: ARVIKA

STOCKHOLM - GÖTEBORG - MALMÖ - NORRKÖPING - GÄVLE - HÄLSINGBORG

Naturligtvis bör Ni alltid fråga efter Holma hellinneduktyger, ty

Allt eftersom åren gå

lär man sig mer och mer värdera Holma hellinneduktyger. De äro icke blott vackra, när de köpas. De förbli det alltjämt, ty glansen består, mönstren äro alltjämt lika vackra och vävnadens jämnhet och täthet förlänar den en ojämförlig slitstyrka.

HOLMA

Duktyger, servietter
Handdukar och lakanslärf.

Holma fabrik säljes hos alla välförsedda vävnads- och manufakturaffärer.

Reskassan mår lika gott som magen,

om Ni vid besök
i Stockholm väljer
någon av Saras
restauranter:

STADSHUSKÄLLAREN

Stadshuset

ÖSTERMALMSKÄLLAREN

Storgatan 5

MUNKEN

Kungsgatan 51

W. 6

Kl. Västra Kyrkogata 3 B

PELIKAN

Brunnsbacken 4